alios egenos vocare potero: vt eis ſicut ⁊ alijs
pauperibꝫ diſtribuaꝫ pro deo. Et ſubdit̄ cauſa
cum dicit̄. ne forte ⁊ ipſi reinuitent te. Hec em̄
eſt conſuetudo carnalium hominū ſcꝫ reinuita
re inuitantes ſe. ⁊ fiat tibi retributio ab homīe
non a deo. in preſenti non in futuro. iſta namqꝫ
reinuitatio intelligit̄ cuiuſqꝫ boni temporalis
recompenſatio. Unde dicit Ambroſius. ꝙ ho
ſpitalem remuneraturis eſſe affectus auaricie
eſt. Sciendum tamē ꝙ ſi vocentur predicti ad
conuiuia propter caritatem mutuo nutriendā
meritorium eſt. Si autem ad laſciuiam: vel ad
gulam exercendam: vel ad inanem gloriam.
peccatū eſt. ⁊ inuitans ſuſtinebit penam. ſi aūt
ad reinuitandū recepit mercedem ſuam. ſi aūt
ad beniuolenciam ſeu liberalitatem indifferēs
eſt. ⁊ poteſt bene fieri: ⁊ male prout ad finem
vlteriorem ordinatur qui pt̄ eſſe bonus vel ma
lus. Unde hec inuitatio permittit̄: niſi de matri
monio xp̄i qđ totum debet in vſus pauperū ex-
pendi. ſicut de teſtamento mihi cōmiſſo ad faci
endū elemoſinam. non poſſum in alios vſus ex
pendere quicq̄. Sed cū facis cōuiuium mot᷒
pietate. voca paupes cenſu: q̄ nō habent de ſuo
ad viuendum. ⁊ debiles conatu qui potenciam
non habent ad laborandum. et claudos greſſu:
q̄ ire nequiuit ad mendicādū. ⁊ cecos viſu: qui
nō vident ad aliqđ artificiuꝫ opandum. ⁊ beat᷒
eris ſcilicet in pn̄ti beatitudine ſpei. ⁊ in futuro
beatitudine rei. quia īuitati non habēt retribu
ere tibi. ⁊ ideo deum nūq̄ obliuiſcentē habebis
debitorem. pietas em̄ ad omnia vtilis eſt. pmiſ-
ſioneꝫ habēs vite q̄ nūc eſt et future. Ubi Criſ.
Non ḡ turbemur cū nō recipim᷒ beneficij recō
penſatōeꝫ: ſed cum recipimus. Qm̄ ſi recipim᷒
nō amplius recipiem᷒ illic: ſed ſi minime retri-
buit homo: tūc tibi de᷒ retribuet. Unde ſequit̄.
Retribuet̄ em̄ tibi ſcꝫ a dn̄o ī reſurrectōe iuſto
rū. Scd̄m bedā. ⁊ ſi om̄s reſurgāt. ſingulariter
tn̄ et q̄ſi ꝓpria non īmerito reſurrectio iuſtoruꝫ
dicit̄: qui in ea īmutandi ſūt. ⁊ ſe beatos eſſe fu-
turos non dubitāt. Ubi Grego. niſſen᷒. Non ḡ
negligas iacentes: q̄ſi nullo ſint digni. Cogita
quid ſint: ⁊ p̄cioſitatem eoꝝ inuenies. Saluato
ris induerūt imaginem: futuroꝝ bonoꝝ here-
des. regni clauigeri. accuſatores et excuſatores
ydonei. non loquētes: ſed inſpecti a iudice. Ubi
⁊ Criſ. Deceret ḡ eos ſurſum ī ſolario ſuſcipe-
re. Si non placet ſaltē deorſum. vbi ſunt ſubiu-
galia ⁊ famuli. Xp̄m ſuſcipias: fiat ſaltē paup
edituus. Ubi ē elemoſina. nō audet ītrare dya-
bolus. Et ſi ſecum cōſedeas: mitte ei de mēſa fer
cula. Et iteꝝ. Sed dicis. Jmmūdus eſt pauper
⁊ ſordidus. Laua eū et fac tecum in mēſa ſede-
re. Si veſtes ſordidas habet. mūdum indumē-
tum exhibeas. Xp̄c accedit p eum. ⁊ tu friuola
loqueris. Hec Criſ. Moraliter cū facis cōui-
uium. i. cum accedis ad oratōeꝫ vt ꝛ̄ficiaris pa
ne lacrimarum: ⁊ inebrieris vino cōpunctōnis
noli inuitare amicos ideſt noli orare tm̄ p ami
cis ⁊ cōſanguineis tuis. ⁊ p diuitibꝫ. i. p iuſtis

qui ſunt diuites ī virtutibꝫ: ſꝫ p inimicis ⁊ pcto
ribꝫ qui vere paupes ſunt. Uñ ſubdit. Sed vo-
ca pauperes. i. aſſocia in tua oratōe peccatores
⁊ ſubdiuidit ī tria genera peccatoꝝ dicens. debi
les. i. peccātes ex infirmitate. claudos. i. peccā-
tes ex malicia. ſ. qui habent pedē intellectus ſa-
num. ſed pedem affectus infirmū. ⁊ cecos. i. pec
cātes ex ignorācia. Predicator etiā verbi diui-
ni facit ſpūale cōuiuiuꝫ. ſed ſi facit hoc propter
honoris: vel lucri tēporalis cōſecutionem. non
habebit a deo mercedeꝫ. ſi vo facit propter ani-
marum ſalutem. recipiet cū iuſtis vitam eter-
nam. Ex eo aūt ꝙ dn̄s hic ait retribuet̄ in re
ſurrectōe iuſtoꝝ quidā de ſimul diſcūbentibus
rudis ⁊ carnalis. motus verbis xp̄i. credidit ꝙ
reſurrectio futura eſſet ad vitā. cibis corpalibꝫ
indigentē. ⁊ ꝙ xp̄c pmitteret eſcas corporales ī
regno celoꝝ. et dixit ei. Beatus ē qui māducat
panē in regno dei. Uñ Cyrillus. Homo iſte ani
malis erat: non diligēter percipiēs ea que xp̄c
ꝓtulerat. putauit em̄ corporeas eſſe remunera
tōnes ſanctoꝝ. Sed quidā dicūt ꝙ p paneꝫ iſte
intelligebat beatitudinē veram: que cōſiſtit in
viſione ⁊ fruitiōe deitatis xp̄i principaliter: et
humanitatis ſecūdario: qui vocat ſe panem vi
te. Unđ Aug᷒. Uel q̄ſi in longinqua iſte ſuſpira
bat. ⁊ panis iſte ſcꝫ queꝫ deſiderabat ante illum
diſcūbebat. Quis em̄ eſt panis regni dei: niſi q̄
dicit. ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi:
Noli parare fauces ſed cor. Hec Aug᷒. Beat᷒
igit̄ q̄ hūc panē: q̄ refectio animaꝝ eſt. mandu
cabit in regno dei. vidēdo. ſ. et fruēdo. de q̄ dicit̄
ī Eccl'iaſtico. qui edūt me adhuc eſurient. non
ꝓpter famis inediā: ſed ꝓpter faſtidij abſentiam
Uñ Beda. Panis qui mādueat̄ in regno dei: nō
corpalis ītelligēdus eſt cibus: ſꝫ ille vtiqꝫ q̄ ait.
ego ſū panis viuus q̄ de celo deſcendi. ſi q̄s mā
ducauerit ex hoc pane viuet ī eternū. Jd ē ſiq̄s
mee īcarnatōis ſacmēto pfecte īcorpatus. mee
diuine maieſtatis viſiōe frui meruerit: hic ppe-
tua vite immortalis beatitudine gaudebit. Hec
Beda.

Oratio.

Domine ihu xp̄e manu mīe tue me appre
hēde ⁊ ꝓtege: ne p̄ualeat ī me ydropiſis
carnalis voluptatis: vel auaricie: aut
ſupbie: ⁊ da mihi vt p veram cordis oris ⁊ opis
hūilitatē. ī nouiſſimo loco recūbā. minoreꝫ me
alijs reputādo. ⁊ p miaꝫ īdigētes īuitare n̄ ob-
mittā. eoꝝ neceſſitatibꝫ p poſſe ſuccurrēdo. Lar
gitor opulētiſſime de᷒. da mihi miſero panē ce-
licū: q̄ tuipe es mādueare ī regno dei. p q̄ pāc
tibi dn̄e q̄tidie militam᷒ p q̄ tota die mortifica
mur: vt ī tua vita viuam᷒ Amē.

De īuitatis ad cenam magnam. Capitulū. LXXXI.

E q᷒ nonnulli terrenis.
vl' voluptatibꝫ mūdi h᷒ debiti. hunc
panē ꝺ q̄ dictū ē fideten᷒ q̄ſi odorādo
pcipiūt: dulcedinē vo ei᷒ attigē veraciē guſtādo
faſtidiūt. iđ ad oſtēdendū taliū tepore. celeſtibꝫ
epul'n̄ eē dignū. ſbiūgit dn̄s pabolā: ī q̄ demō-
ſtrat diuine largitatis effluēciā: et arguit mlti

plicem iudeoꝝ ĩgratitudinē: qui ꝑ ceteris gen-
tibꝫ. fuerūt ĩuitati ad celeſtē beatitudinē. ꝑmo
ꝑ ꝓphetas. ſcdo ꝑ ipm xp̄m. tertio per apl'os: ⁊
tñ renuerūt venire ꝑ fidē: ⁊ ita vocati ſūt gēti-
les. Dicit ḡ. Homo quidā. i. xp̄c verus homo
ver⁹ deus: q̄ dicit̄ homo ratōe veritatis nature
hūane. quidaꝫ ratōne ſingularitatis ꝑſone re-
ſpectu alioꝝ. fecit cenā magnaꝫ. i. ꝑparauit fu-
turā glorie ⁊ vite eterne ꝛfectionē. ⁊ celeſtē ſeu
eternā beatitudinē: quā ſanctis aīabꝫ ab eter-
no ꝑparauit dn̄s: q̄ vocat̄ cena. eo ꝙ ē refectio
vltima: q: ſicut cena ꝑatur declināte die. poſtq̄
nulla refectio ſequit̄. ſic vita eterna dat̄ ꝑ dieꝫ
ꝑn̄tis vite vbi nihil aliud expectat̄. Iteꝫ dicit̄
cena magna imo ſic maxima: vt eius ĩmenſitas
ĩ cor hoīs nō poſſit aſcēdē: ⁊ vocauit mltos q:
vult oīs hoīes ſaluos fieri ⁊ beatos. Uocauit
dn̄s q̄ſdā ꝑ angelos: q̄ſdā ꝑ patres q̄ſdā ꝑ ꝓphe
tas: q̄ſdā ꝑ ſeipm: q̄ſdā ꝑ apl'os: q̄ſdā alioꝝ ꝑ-
dicatoꝝ vbis: q̄ſdā ĩſpiratōibꝫ ĩnt'nis: q̄ſdā bn̄-
ficijs ⁊ ꝓſperis: quoſdā flagellis ⁊ aduerſis. Et
miſit ſeruū ſuum. i. ꝑdicatorē euāgelicū: ⁊ licet
plures ſint ſerui ꝑſonaꝝ. ſtatuū. ⁊ habituū di-
uerſitate. vnū tñ debēt eē fidei et caritatis vni-
tate. hora cene. i. vltima etate: ⁊ tēpore grē. Ho
ra cene eſt finis ſeculi. ſ. vltima etas. nā etſi ho-
mines ĩ alijs etatibꝫ ad cenā ĩuitabant̄. nullus
tñ recipiebat̄ ad cenaꝫ: ſed oēs ad limbū deſcē
debant. dicere ĩuitatis vt venirēt. i. ad veniēdū
ꝑ bona opa ſe ꝑpararēt: q: iam ꝑata ſunt oīa.
Ante aduentū xp̄i nōdū erat cena xp̄i ꝑata: q:
nullus poterat ĩgredi vitam eternaꝫ: ſed agno
xp̄o imolato aptus ē regni celeſtis adit⁹: ⁊ tūc
miſſi ſunt apl'i ad q̄s añ fuerāt ꝓphete miſſi. Si
cut eñ xp̄c miſſus fuit a patre: vt ĩuitaret ad
cenaꝫ: ita ip̄e ſeruos ſuos. apl'os ſuos miſit: et
mittit ꝑdicatores vt dicāt nob. venite ad cenaꝫ
quia ꝑata ſūt omnia. Cōſiſtit aūt illa cena ĩ tri
bus. ſcꝫ ĩ beata viſiōe diuinaꝝ ꝑſonaꝝ: ĩ ſocie-
tate angeloꝝ. ⁊ ĩ cōſorcio ſctoꝝ. q̄ oīa vt hic di-
cit̄ ſunt ꝑata. Et ceperūt ſe ſimul oēs excu-
ſare. i. ꝑ mala opa ſe retrahē: q: plus dilexerūt
terrena ⁊ corꝑalia: q̄ celeſtia ⁊ ſpūalia. Omnes
ſe excuſant. ⁊ ſi nō verbo: ſaltem cogitatu vel
facto. Omnes dicit ideſt ꝑ maiori pte: q: pauci
ſaluant̄ reſpectiue. Scdm Grego. multi vocāt̄
ſed pauci veniūt: q: multi q̄ per fidē ei ſubiciūt̄
male viuēdo ei⁹ cōuiuio ꝯtradicūt. Sꝫ ve nob
q: ſcdm eūdē Gregoriū. ecce homo diues ĩuitat
⁊ pauꝑ occurrere feſtinat ad dei ĩuitamur cōui
uiū: ⁊ excuſam⁹. Dominus clemēter oēs ĩui-
tat: ſed q̄ venire noluit excuſant: ⁊ ſic eternuꝫ
cōuiuiū qd̄ deus nō rogat⁹. ſed gratis offert vo
lentibꝫ ſibi ĩtercludūt. Excuſatio eñ iſta ē ĩdiſ-
poſitio voluntaria: q: alij cadūt in ſuꝑbiā. alij
ĩ auariciā. alij in luxuriaꝫ. Primi ſignāt̄ ꝑ vil-
lam emptā videntes. Secūdi ꝑ iuga boū empta
ꝓbantes. Tercij ꝑ vxorē ducētes: ⁊ omnes iſti
ad cenā dominicā ſūt inepti. Unde ꝯſequēter ex
cuſantiū cauſe ſubdūt̄ cū dicit̄. Primus dixit.
Uillā emi: ⁊ neceſſe habeo exire ⁊ videre illam

Ubi notant̄ ſuꝑbi amatores mūdi: ĩ quibus ē
ambicio dignitatū ⁊ huiuſmodi. ĩ villa eñ em-
pta dominacio notat̄ ⁊ ſuꝑbia: q: ſuꝑbi volunt
alijs dominari. Et alter dixit. Iuga boum emi
quinq: ⁊ eo ꝓbare illa. Ubi ĩtelligunt̄ auari et
cupidi. quinq: ſenſibꝫ ⁊ terrenis nimis ĩtenti. in
quibꝫ ē cupiditas terrenoꝝ ⁊ mūdanoꝝ: ꝑ bo-
ues eñ q̄ terrā verſant terrena ſignāt̄. Et ali⁹
dixit. Uxorē duxi. ⁊ ideo nō poſſum venire. Ubi
notant̄ carnales ⁊ luxurioſi: delicijs carnis de
diti. in q̄bus ē amor voluptatū carnaliū. vxor
eñ ad voluptatē carnis ꝑtinet. Dicit autē ſm
Baſiliū. nō poſſum venire: eo ꝙ ĩtellectus hūa
nus vergēs ad hūanas illecebras. debilis ē ad
agendū diuina. Omnes ḡ ꝑdicti ſunt ĩdigni ce-
na nupciaꝝ agni. Uñ ſūt verſus iſti. Uilla: bo
ues vxor: cenā clauſere vocatis. Mūdus. cura.
caro. celū clauſere renatis. Ad iſta do tria vi-
cia reducūt̄ omnia a beatitudine celeſti exclu-
dēcia: q: vt ait Iohānes. Omne qd̄ ē in mundo
aut ē ꝯcupiſcēcia carnis. aut cōcupiſcēcia ocu-
loꝝ. aut ſuꝑbia vite. Uñ Aug⁹. O qui ad cenaꝫ
dei venitis: nolite diligere mūdū. neq: ea que ĩ
mūdo ſūt. Amor rerū terrenaꝝ: viſcus ē ſpūa-
liū pennaꝝ. Quoniā oīa que in mūdo ſunt. cō
cupiſcentia carnis ſunt: ⁊ cōcupiſcētia oculoꝝ
⁊ ambicio ſeculi. Cōcupiſcencia carnis. vxorē
duxi. cōcupiſcēcia oculoꝝ. quinq: iuga boū emi
ambicio ſeculi. villā emi. Tollam⁹ ergo de me
dio excuſatōnes vanas ⁊ malas: et veniam⁹ ad
cenā: quia ĩtrinſecus ſaginemur. Nō nos impe
diat extollēcia. nō ſuꝑbia extollat. nō nos tene
at curioſitas illicita et auertat a deo. nō nos ĩ-
pediat voluptas carnis a voluptate cordiſ. Ue
niam⁹ et ſaginemur. Hec Aug⁹. Scdm Criſ.
q̄uis videant̄ ratōnabiles excuſantiū occaſio-
nes eſſe. tñ hinc diſcim⁹. et ſi neceſſaria fuerint
que detinēt: oībus ꝑma facere ſpiritualia. Ex-
cuſat quippe omnis qui plus terrena q̄ celeſtia
diligit: etiā ſi ſe ad celeſtia tēdere dicit. Qd̄ ho-
die clericis ⁊ religioſis multis obici poteſt: qui
curā et ſolicitudinē tantā habent de terrenis et
oībus quib⁹ laici occupant̄: vt nulla differēcia
inter hos ⁊ illos videat̄. Uñ Gregori⁹. Sꝫ ecce
ĩter hec penſare poſſum⁹. Quid ſibi corda nr̄a
reſpōdeant. Occultis eñ fortaſſe ſibi cogitatōi-
bus dicāt. Excuſare nolum⁹. ad illd̄ eñ ſuꝑne
refectionis cōuiuium: et vocari et venire gra-
tulamur. Loquētes nobis talia mentes noſtre
verum dicūt. ſi non plus terrena q̄ celeſtia di-
ligunt. ſi nō amplius rebus corꝑalibꝫ q̄ ſpūali
bus occupāt̄. Hec Gregori⁹. Et reuerſus ſer-
uus nūciauit hec domino. Predicatores exeūt
ad ꝑdicatōeꝫ reuertunt̄ ad dei cōtemplatōem
nūciant q̄d egerūt ꝑ ĩteriorē ꝯfeſſionē. Tūc ira
tus paterfamilias. ſcꝫ xp̄c: cuius familia ſunt
omnes angeli. omnes electi fideles. ꝯtra ſue ce-
ne cōtemptores. ira nō affect⁹ ſꝫ effectus: quia
punit vt iratus. nam ſcdm Auguſtinuꝫ. ira dei
eſt vindicta peccati. Et iuſte iraſcit̄ deus de ne
gligentijs hominū: ꝙ ꝑataꝫ pro eis eterne vite

cenā cōtemnūt: ⁊ vilibus cibis mentē implent. Iratus inq̄ dixit ſeruo ſuo. ſ. ꝑdicatori euāgelico. Exi cito. ſcʒ ab ocio ſtudij et cōtēplatōis. ad publicū actionis et ꝑdicatōis. in plateas et vicos ciuitatis. Per vicos ⁊ plateas ciuitatis. q̄ ſcʒ clauſurā habēt. itelligiꝰ vocatio iudeoꝝ. qui clauſi erāt legalibꝫ obſeruācijs. ⁊ q̄ſi dei ciues vt pote eiꝰ legē tenētes. quoꝝ quidā erāt i plateis idest i lata via ꝓſperitatis et voluptatis. q̄daʒ in vicis. idest i anguſtia aduerſitatis ⁊ tribulationis. vicus eñ arcior ē q̄ platea. ⁊ pauperes ꝓpter defectū gr̄e ⁊ virtutis. ac debiles ꝓpter defectū bone oꝑatōnis. ⁊ cecos ꝓpter defectū vere cognitōis. ⁊ claudos ꝓpter defectū recte affectōnis ⁊ intētōis. hoc ē humiles: qui ſe tales reputant ⁊ itrare deſiderāt. introduc huc. tales enim vult dñs ad penitētiā vocari: ⁊ ad ſuū cōuiuiū itroduci. Nam principibꝫ ⁊ ſacerdotibꝫ ac legiſpitis iudeoꝝ ꝓpter igratitudinē ⁊ ſupbiā dimiſſis a deo ⁊ relictis. humiles ſimplices ⁊ publicani illiꝰ populi ſūt vocati: vt patʒ in apl'is et pluribꝫ alijs ex decurſu euāgelij. Vñ Gregꝰ. Quia ergo venire ſupbi renuūt. paupes eligūꝰ: quia infirma mūdi eligit deꝰ vt cōfundat fortia. peccatores ſupbi reſpuūꝰ. ⁊ pctōres hūiles eligūꝰ hos itaq̄ elegit deꝰ quos deſpicit mundus. quia plerūq̄ ipa deſpectio hoīeʒ ꝛuocat ad ſemetipʒ Paupes ergo ⁊ debiles: ceci et claudi vocanꝰ ⁊ veniūt: q: infirmi quiq̄ atq̄ i hoc mūdo deſpecti. plerūq̄ tātoceleriꝰ vocē dei audiūt: quāto i hoc mūdo nō hñt vbi delectēꝰ. Vñ ⁊ Augꝰ. Et q̄ venerūt: niſi mendici: debiles. claudi. ceci. Illi aūt nō venerūt: diuites. ſani: q̄ſi bene ambulātes. ⁊ acute cernētes multū de ſe ꝑſumētes. ⁊ iō tāto deſpatiores: q̄nto ſupbiores. Veniāt medici: q: ille inuitat q̄ ꝓpter nos factus eſt pauper cū diues eſſet: vt illiꝰ pauptate medici ditaremur. Veniāt debiles: q: nō ē opus ſanis medicus: ſed male habētibꝫ. Veniāt claudi q̄ ei dicāt cōpone greſſos meos i ſemitis tuis. Veniāt ceci q̄ dicāt. illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiam i morte Hec Augꝰ. Et ait ſeruus. Dñe factū eſt ut impaſti: ſed etiā eo modo vt i paſti. ⁊ ſic notaꝰ ꝑfecta obedientia. ſ. in oꝑe: ⁊ in mō ⁊ adhuc locus eſt. Quaſi diceret. Multos itroduximus de iudeis: ſʒ adhuc ē locus vbi recipiātur gētiles. Hoc etiā ideo diciꝰ: q: eccleſia plures recipere ſemꝑ ē ꝑata. Et ait dñs ſeruo. Exi cito i vias et ſepes. i. extra iudeā diſcurrēdo ad gentilē ꝓplm. ꝑ vias eñ ⁊ ſepes itelligiꝰ vocatō gentiliū: qui tanq̄ agreſtes i vijs ⁊ ſepibꝫ erāt diſꝑſi: ⁊ direptōni hoſtiū expoſiti. in vijs ſcilicʒ mūdane ꝓſperitatis: ⁊ ſepibꝫ aduerſitatis: ⁊ cōpelle itrare. inſtātia et iportunitate ꝑdicatōnis vocanꝰ eñ q̄ a malo retrahūꝰ. feruētibꝫ exhortatōibꝫ cōpellūtur qui trahunꝰ duris cōminationibꝫ. Vñ iudeos monet vocari et gentiles cōpelli: q: iudeis tanq̄ legē: ⁊ ꝓphās habentibꝫ leuior vocatio debebat ſufficere. que nō ſufficiebat gentibꝫ: vt impleaꝰ domus mea. ſ. celū ⁊ celeſtis patria. vbi fit eternū cōuiuiū debito numero ꝑdeſtinatoꝝ. qui numerꝰ nō remanebit iexpletus. Vel cōpellunꝰ itrare heretici qui per eccl'iaʒ puniti reſipiſcūt. vl' quicūq̄ alij q̄ huiꝰ mūdi aduerſitatibꝫ fracti ad dei amorē redeunt Felix neceſſitas q̄ ad meliora compellit. Multi eñ q̄ i ꝓſperitate et ſecuritate mūdo viuūt. iſtāte aduerſitate ⁊ ꝑiculo ad deū fugiūt. Vñ Criſ. Multomagis laborioſiꝰ ē in ſecuritate cōcupiſcētias vincere: q̄ i ꝑiculo diuicias poſſe cōtemnere. Ipe eñ timore ꝑiculi adiuuat aīm: ⁊ facile vinciꝰ delectatō corꝑalis. Quot eñ ſūt qui i ſecuritate nō fuerunt cōtenti paupes eſſe. ⁊ tñ vidētes ꝑſecutōeʒ magis ꝯtēti fuerūt bona ſua dimittē q̄ ꝑire. Illos tales ſciēs deꝰ frequēter ꝑdidit diuicias eoꝝ. vt a ſollicitudinibꝫ releuati ſecurius ⁊ meliꝰ ꝑmaneāt deo. Hec Criſ. Liquet ergo: vt ait Gregꝰ. q̄ alij vocanꝰ ⁊ venire cōtemnūt. vt qui donū itellectus accipiunt. ſed eūdē itellectū oꝑibꝫ nō ſequūꝰ. alij vocanꝰ ⁊ veniūt. q̄ acceptā itellectus gr̄aʒ oꝑando ꝑficiūt. alij itrare cōpellūꝰ: vt q̄s eccl'ia tꝑaliter punit

In fine aūt cōcludēdo ſubiūgit. Dico aūt vobꝫ cuiꝰ dicere ifallibile ē. q̄ nemo viroꝝ illoꝝ q̄ vocati ſūt. ⁊ ſe excuſantes venire noluerūt. guſtabit cenā meā imo nec videbit: ſed ſancti guſtāt ⁊ vidēt etiā in pñti. ſm illud pſalmi. guſtate et videte quoniā ſuauis ē dñs. Implenda eñ eſt domus dei numero ꝑdeſtinatoꝝ: ſed ſupbi pctores q̄ vocati venire noluerūt: ſeipos irrecupabiliꝰ excuſarūt. Hec ſentēcia dñi: vt ait Gregꝰ. valde timēda ē. Nemo ergo venire cōtemnat. ne dū vocatꝰ excuſat: cū voluerit itrare nō valeat. Et certe q̄ nō itrauerit. famelicus ⁊ ianis a refectōne diuine ſeruitōis ⁊ viſionis remanebit. Ecce q̄ ꝑiculoſū eſt cōtemnere iuitatōnem ihu xp̄i. tales eñ a refectōne eiꝰ i pñti ꝑ gr̄am ⁊ i futuro ꝑ gloriā merēꝰ excludi. Hec igiꝰ oīa ⁊ ad q̄ vocati ſumꝰ diligenꝰ ꝯſiderem. ⁊ pñtia deſpiciētes ad futura nos ꝑparemꝰ. Vnd Criſ. Permaneamꝰ igiꝰ cuſtodientes eā quā initio ſuſcepimꝰ dignitateʒ. ⁊ futura quottidie regna q̄ramꝰ. oīaq̄ pñtia vmbras eē ꝓrſus ac ſomnia iudicemꝰ. Neq̄ eñ ſi rex terrenꝰ aliq̄s aſſumēs te pauperē ac medicū: repēte ſibi adoptaret in filiū. tu iam ad tugurij tui reſpiceres vilitateʒ. Ita nūc igiꝰ nihil pñtiū putes eſſe ꝑcioſū. Longe quippe maiora ſunt: ad que vocatꝰ es capeſſēda. Hec Criſ.

Oratio.

Domine ihu xp̄e. q̄ oīs hoīes volēs ſaluos fieri. ꝛfectōeʒ celeſtis beatitudinis oībus ꝑparaſti. ⁊ multos ad eā multis modis vocaſti: ne me miſeruʒ excludas ab illa gr̄a generali quaʒ oībꝫ veniſti ipetiri. ⁊ da mihi calcare omnē ſupbiā ⁊ āḃitōeʒ. auariciā ⁊ cupiditatē. ꝯcupiſcēciā carnis ⁊ voluptatē. ne hec l' alia ipediētia mihi eternū inꝰcludāt cōuiuiuʒ. ſʒ q̄ ſū pauꝑ i gr̄a ⁊ ꝟtute. ⁊ debilis i bona oꝑatōe. ac cecꝰ i vera cognitōe. ⁊ claudꝰ i recta affectiōe miſericordiꝰ itroducat i idipſū Amen.

De ſcenophegia.

Capitulum. LXXXII.

POſt hec ambulabat et
manebat adhuc ihs in galilea docē
do i ſynagogis eoꝝ. nō eñi volebat
i iudeā ambulare: qꝛ iudei querebāt
eū iterficere. Licet eñi poſſet iter eos ſine nocu
mento eſſe. voluit tñ aliqñ ante tēpus paſſiōis
ſe ab eis ſubtrahē. pmo ratōe ſui: qꝛ nōdū vene
rat tēpus q̄ volebat occidi. ſcdo ratōne noſtri:
vt noſtrā ꝯſolareť infirmitatē: dādo nob exem
plū q̄ poſſum⁹ aliqñ declinare pſecutōez. tertō
ratōe iudeoꝝ. ne manēs i medio eoꝝ magis eos
icitaret i odiū. Erat aūt in ꝓximo dies feſtus
iudeoꝝ ſcenophegia. i. feſtiuitas tabernaculo-
rū. qñ habitabāt filij iſrahel i tabernacul' ſeptē
dieb ſub vmbra ramoꝝ. i ſimilitudinē et memo
riā tabernaculoꝝ in quib habitauerūt patreſ
eoꝝ cū educti ex egipto pigrinareť in heremo.
velut remiſcentes bñficia dñi q̄ erāt dominum
occiſuri. Et eſt ſcenophegia dictio greca ꝯpoſi
ta a ſcenos qd ē vmbra et phagin qd ē comede
re: qꝛ in vmbracul' comedebāt durāte illa feſti-
uitate. Et celebrabať collectis fructib anni in
ſeptēbri mēſe ſeptimo: qꝛ illo tpe q̄ vue erāt col-
ligēde. exiuerūt de heremi tabernacul'. ⁊ vene-
rūt i terrā ꝓmiſſiōis. vñ exploratores portaue
rūt i vecte vuas. Et tūc iudei habitabāt in vm-
bracul': qꝛ pr̄es eoꝝ ꝑ qdragita ānos habitabāt
i tabnacul'. Imminente igiť ſcenophegia. fr̄es
id ē ꝯſanguinei dñi nō apl'i. ſꝫ alij ꝓpinq̄ ei⁹ co-
gnatōe ex ꝑte virginis Marie: qꝛ viderūt ipſuꝫ
nō eſſe ꝑatum ad aſcendēdū. inuitabāt eū vt ad
diē feſtū in iheruſalē q̄ caput regni eſt aſcende
ret. ibiq; gloriā miraculoꝝ oſtenderet: ⁊ ſe ma-
nifeſtaret. Xp̄c eñi habebat quoſdaꝫ cognatos
ſcdm carnē: qui more iudeoꝝ fr̄es dicebāť. Et
dixerūt ad eū. Trāſi hinc ⁊ vade i iudeā hoc eſt
i iheruſalē iudee metropoli. vt et diſcipl'i tui. i.
turbe te ſequētes ſeu alie vndecūq; illuc cōue-
niētes. videāt opa tua ⁊ miracula. Ac ſi ſcdm Be
daꝫ dicāt. Tu ſigna facis ⁊ pauci ea vidēt. Trā
ſi ḡ ad regiaꝫ vrbē vbi ſūt principes: vt viſis ſi-
gnis laudē ꝯſequaris ab eis. carnales amici glo
riā eius querētes. vt illi⁹ ꝑncipes fierēt. ⁊ ꝑ mi
racula ei⁹ magnificareť carnale ꝯſiliū habant
q̄ ſaluator noſter mūdi gloriam acquireret: et
ſuū nomē longius dilataret. ideoq; nō i occulto
⁊ abſcōdito. ſed palam ⁊ i cōuentu multoꝝ mi-
racula dominū ihm facere āmonebāt. Eſt nāq;
ꝓpriū ianis gloria cupidoꝝ: vt quitqd glorioſū
ſuū uel ſuoꝝ extiterit oſtendať i publico. Neq;
eñi fratres. i. ꝯſangninei eius hūanā ⁊ mūdanā
gloriam requirētes. fideliter credebant in eum
eſtimantes eū vane glorioſū ⁊ glorie hoīm ama
torē ⁊ cupidū. Facis iquiūt miracula ſꝫ i abſcō
dito. inoteſce ⁊ appare hoīb: vt laudari poſſis
ab oībus. Putabant eñi q̄ laus ⁊ fauor mundi
eſſet fruct⁹ virtutū ⁊ miraculoꝝ ſuoꝝ. Et quia
ſuggerebant ei malū. ſ. gloriam mūdanā q̄rere
ideo recuſauit et eis nō adquieuit: vt daret no-
bis exemplū nō q̄rēdi gl'iaꝫ huiuſmōi dicens.

Temp⁹ meū. i. gl'ie mee manifeſtāde nondū ad
uenit: qꝛ poſt reſurrectōez manifeſtanda erit:
tēpus aūt vr̄m. ſ. mūdane gl'ie: q̄ ⁊ mūdi laude
hoīmq; fauore ⁊ vana gl'ia decipiamī ſꝑ ē ꝑatū
ideſt mūdi gl'ia quā affectatis ⁊ q̄ritis ſꝑ ē ꝑa-
ta vob. Ea eñi q̄ oībus hoīs mūd⁹ exhibet q̄ri-
tis. ſ. honores. diuicias. ⁊ delicias. ⁊ iō ſicut vos
tꝑi ꝑati eſtis. ita tēpus ꝑatū ē vob. Mūdani ḡ
hñt tēpus gl'ie ꝑatū: qꝛ eadē amant q̄ mūdus et
mūdo ꝯſentiūt. ⁊ ideo qd querūt ſemꝑ iueniūt
ſancti vō q̄ querūt gl'iaꝫ ſpūalē. nō hñt hic tem
pus ꝑatū: qꝛ vitupant q̄ mūd⁹ amat: ⁊ mūduꝫ
cōtemnūt. Et idō dicit. Nō pt̄ mūd⁹. i. mūdani
odiſſe vos: qꝛ cū mūdo cōuenitis: ⁊ de amatori-
bus ei⁹ eſtis: ⁊ ſiliū i volūtate: ⁊ voto: ⁊ ope nō
ē odiū: ſꝫ amor et amicitia. Vñ Criſ. Qualiter
eos mūd⁹ odit: q̄ eadē cū mūdo volūt ⁊ ꝓ eo ſtu
dēt. Me aūt et meos odit ꝓpter diſſimilitudineꝫ
q̄ ē in volūtate voto ⁊ ope: qꝛ opa eius mala nō
approbam⁹: ſꝫ magis redarguim⁹. Sicut autē
due gl'ie. ita ⁊ diuerſa ſunt feſta. mūdani eñi ha
bēt feſta tēpalia. ſ. gaudē. epulari ⁊ huiuſmodi
delicias exteriores. ſancti vō hñt feſta ſpūalia:
q̄ ꝯſiſtūt i delectatōib ſpūs. ⁊ ideo bene ſubdit.
Vos q̄ gl'iaꝫ mūdi: ⁊ feſta gaudioꝝ mūdanorū
q̄ritis. aſcēdite ad diē feſtū hunc: in q̄ videri et
videre i vanitate ⁊ ꝯcupiſcencia vultis. i. ad fe-
ſtū leticie tēꝑalis. Vbi laus hūana ⁊ voluptas
queriť. vbi carnalia gaudia extēdunť. ego qui
talib nō delector. nō aſcendā. ſ. vobiſcū ad diē
feſtū iſtū. ⁊ hoc modo ſicut vos vultis. ſ. querēs
gl'iaꝫ: qꝛ tēpus meū id glorie mee ſcdm hūanita
tē: ad quā ꝑueniēdū ē ipleta ꝑus hūilitate. nō-
dū eſt ipletū. nō eñi niſi ipleta hūilitate paſſio
nis. ſequiť tēpus gl'ie et imortalitatis. Vel vos
aſcēdite ad diē feſtū hūc. i. ad pricipiuꝫ ſolenni
tatis h⁹: qꝛ iudei magis vacabant epulis. et le-
ticie i principio feſti q̄ i fine. ego autē nō aſcen
dam ad diē feſtū iſtū. ſ. primū: qꝛ tēpus meū nō
dū ē ipletū. Temp⁹ eñi aptū doctrine veritatis
ꝓpter quā ſaluator venerat. nō erat ſic in ꝑnci-
pio ſolēnitatis ꝓpt̄ p̄dicta: ſicut circa finē: quia
tūc ꝑatiores ſūt oīs ad doctrinā. Dicēdo autē
vos aſcēdite. nō ꝯſulit nec p̄cipit: nec eos ad ta
lia iuitat: ſꝫ p̄dicit et p̄mittit et oſtendit. qd ipſi
q̄rebant: q̄ mūdana adhuc tm̄ ſapiebāt. Iſti ſꝑ
volebāt eē i feſto: ⁊ nō i vigilia. q̄ ſꝑ volebant
hr̄e mūdi laudē et voluptatē. ⁊ nullā ferre mū-
di moleſtiā. Sil'es ſunt multi i p̄nti vita: q̄ ſꝑ
volūt hr̄e feſta. ⁊ ideo i futuro faciēt vigiliā. vo
lunt eñi mō eſſe i cōmeſſatōe et ebrietate. ac ri-
ſu et vanitate. ⁊ ideo ſꝑ erūt i fame: et ſiti: et fle
tu: et tribulatōe. Iſtud aūt feſtū dyabolicum
triplici de cā nō ē faciēdū. Primo qꝛ hec vita ē
vigilia. ideo debem⁹ ieiunare: et pc̄ta nr̄a plan
gere: vt poſſim⁹ ad feſtū celeſtis pr̄ic ꝑuenire
Vñ Mathei. Beati q̄ lugēt. ecce vigilia: qm̄ ipi
ꝯſolabūť. ecce feſtū. Sꝫ vani hoīes volūt hic fe-
ſtū facere. ⁊ idō veniēt ad vigiliā. Vnd Luce.
Ve vob q̄ ſaturati eſtis. ecce feſtū: qꝛ eſurietis.
ecce vigilia. Scdo qꝛ iſta vita ē exiliū. ⁊ ſtult⁹

eſſet ille peregrinꝰ q̄ i exilio poſitꝰ. vellet facere
feſtū: ſed debꝫ expectare quouſqꝫ ad patriā ſuā
redeat. patria aūt noſtra eſt regio celeſtis: que
nos expectat. ⁊ qꝛ pctores de hoc exilio patriā
faciūt. ideo a patria celeſti exules ⁊ banniti ſꝑ
erūt: Tertio qꝛ iſta vita eſt locꝰ laboris. et ideo
ſerui dei ſunt i labore cōtinuo. ⁊ de labore veni-
unt ad quietē. vani aūt hoīes volūt eſſe i ocio.
⁊ ideo de ocio veniūt ad laborē. Hic ḡ oſtendiꝉ
diſcretio ſeu diſtinctio bonoꝝ a malis. tēpus ei
glorie maloꝝ ſemꝑ eſt i pn̄ti. vbi dies mali ſūt
⁊ mali florent. tēpus ṽo glorie bonoꝝ erit i fu-
turo. qn̄ cū xp̄o regnabūt: ad quā gloriam per
paſſiones ⁊ tribulatōes ꝑueniūt. Dicāt ḡ deuo-
ti alijs ad cōuiuia: ⁊ laſciuias eos īuitantibus.
Uos aſcēdite ad diē feſtū hūc: nos q̄ talia non
appetimꝰ: nō aſcēdimꝰ. Nō em̄ debet ſeruꝰ xp̄i i
talibꝫ delectari: qꝛ delicatꝰ miles ē: q̄ vult ſimul
gaudere cū ſeculo: ⁊ regnare cū xp̄o. cū dictum
ſit. ve hijs q̄ i bonis ducūt dies ſuos: qꝛ i pūcto
hore deſcendēt ad inferni nouiſſima. receperūt
em̄ bona i vita ſua. Un̄ Augꝰ. Simꝰ recti corde
tēpus glorie noſtre nōdū venit. Dicaꝉ amatori
bus huiꝰ ſeculi: q̄les erāt fratres dn̄i. Tēpꝰ vr̄m
ſemꝑ ē paratū: tēpus noſtrū nōdū venit. Aude
amꝰ em̄ et hoc dicere et nos. Et qm̄ corpꝰ domi
ni noſtri ih̄u xp̄i ſumꝰ: quoniā mēbra eius ſu-
mus. qm̄ caput noſtrū gratāter agnoſcimꝰ. di-
camꝰ prorſus: qm̄ ꝓpter nos ⁊ ip̄e dignatꝰ ē dice
re. qn̄ nobis īſultant amatores huiꝰ ſeculi: dica
mus eis. Tempꝰ vr̄m ſemꝑ ē paratū: tēpꝰ nr̄m
nōdum venit. Hec Augꝰ. Tempꝰ etiā diuitū ſꝑ
eſt ꝑatū: qꝛ ē in burſa eoꝝ. ſi em̄ eſt frigus bene
ſe īduūt. vel aliter calefaciūt: ſi ē calor: hn̄t do-
mos frigidas. vl' ſubuentōes alias. ⁊ ſil'r i alijs
defectibꝫ corporū promptū hn̄t remediū. ⁊ ideo
tēpus eoꝝ ſemꝑ ē paratū. pauper ṽo totum ha
bent ꝯtrariū: ſed aliꝉ erit i alio ſeculo. Hec cuꝫ
dixiſſet ih̄s māſit in galilea: ex ratōe ſup̄ dicta.
Poſtq̄ autē aſcēderūt fratres eiꝰ: duobꝫ diebus
trāſactis latēter aſcēdit ſine eis. Sicut em̄ no-
luit eſſe i principio feſtiuitatis. ne fratribꝫ ſuis
maluꝫ ꝑſuadentibꝫ videreꝉ fauere: ſic noluit ſe
oīno ſubtrahere. nec doctrinā ſalutis obmittere
quā venerat docere. Aſcēdit ḡ ad diē feſtū: ſed
nō ad illū ad quē fratres eiꝰ aſcenderūt. nec vt
illi. ſ. manifeſte: ⁊ cuꝫ magna comitiua: nec vt
videreꝉ ab hoībꝫ. ne occaſioneꝫ maioris īuidie
daret iudeis: qꝛ nō cupiebat gloriari tēporaliꝉ
ſed aliquid docere ſalubriter. hoīes corrigē: de
feſto eterno admonere. amorē ab hoc ſeculo a-
uertere: ſed aſcēdit q̄ſi in occulto. in hoc cōdeſcē
dens fidelibꝫ. qui timore mortis occultādi erant
⁊ ne ſe hoībꝫ oſtendēs. fauorē humanū quereret
qꝛ dies feſtus dn̄i nō exteriꝰ: ſed īteriꝰ: nō facie
ſed i mēte agiꝉ. de q̄ in pſalmo diciꝉ: qm̄ cogita
tio hoīs ꝯfitebiꝉ tibi: ⁊ reliquie cogitatōis dieꝫ
feſtū agent tibi. Sic ḡ age diē feſtū: ſi ad tuam
feſtiuitatē vis ꝑuenire ih̄m. Qui em̄ agūt i mani
feſto. ⁊ vt ab hoībꝫ videanꝉ. receperūt merce

dē ſuā. Ubi Beda. Miſtice autē deſignaꝉ ꝙ ſin-
gulis quibuſqꝫ carnalibꝫ humanā gloriā q̄ren-
tibꝫ dn̄s manet in galilea: q̄ iterpretaꝉ trāſmi-
gratio facta. id eſt i mēbris ſuis: q̄ trāſmigrant
de vicijs ad virtutes: ⁊ i eis ꝓficiūt. Poſtmodū
ṽo dn̄s aſcendit: qꝛ mēbra xp̄i nō huiꝰ vite: ſed
eterne gloriā querūt. occulte autē dn̄s aſcēdit:
qꝛ omnis gloria eiꝰ ab ītus. id ē de corde puro: et
ꝯſciēcia bona: ⁊ fide nō ficta. Hec Beda. Nota
quia dn̄s. docturus. miracula. īmo in omnibuſ
magnis opibꝫ potēcie ⁊ virtutis ſue gloriaꝫ fu-
git. nolēs ſocios habere: vel nūcios ꝑambulos
vt patet hic ⁊ i pluribꝫ alijs. Quaſi diceret. q̄nto
maior es humilia te i omnibꝫ. In opibꝫ ṽo hūli
tatis turbā comitē habuit. veniēs ad paſſioneꝫ
⁊ diſcipl'os ꝑmiſit vt ſibi azinā ⁊ pullū adduce
rent. Etiā comeſturus agnū paſcaleꝫ. ꝑmiſit q̄
ꝑpararēt locū: ſed hoc fecit i tanti ſacramenti
miſteriū: qd̄ nō debet ſumi niſi cū magna ꝑpa-
ratōe virtutū: ⁊ bonoꝝ operū. Iudei ḡ cōmu
niter querebāt eū in die feſto anteq̄ aſcenderet
qꝛ nō viderāt eū adeſſe cum fratribꝫ ⁊ dicebant.
Ubi ē ille. ſ. talis: ⁊ tantꝰ p̄dicator ⁊ miraculorū
opator. Non nominād eū nomine ꝓprio. taꝫ que-
rētes cum animo bono: q̄ malo. Quidā em̄ que
rebāt eū deſiderio addiſcendi: vt eius doctrinā
deuote audirent. alij deſiderio malignādi: vt eū
iterficerēt. alij vana curioſitate: vt viderēt. Illi
ergo q̄ querebāt eū ex odio: dedignabāꝉ eū no-
mine ꝓprio nomīare: qꝛ nomen ſuū fuit eis ḡue
ſed illi qui q̄rebant eū ex deuotōe: nō audebant
eū nomīare: vel ita reputabāt eū famoſū ⁊ au-
tenticū. ꝙ nō oportebat nomē ꝓpriū exprimere
vani autē non curabant de ſuo nomine. Et erat
murmur de eo i turba: ⁊ diſſenſio ꝓpter cōtra-
rietatē opinionū de eo. quidā em̄ ſcꝫ qui pia i-
tentōe querebāt eū dicebant qꝛ bonꝰ eſt. appro-
bantes eius doctrinā et miracula. alij autē ſcꝫ
qui mala itentōe q̄rebant eū: dicebant non. ſed
ſeducit turbas: dicta eius ꝑſequētes ⁊ opa. Ubi
Criſ. Illā quidē eſtimo opinionē multitudinis
eſſe. hāc ṽo principum ⁊ ſacerdotū. Uides vtiqꝫ
principatū corruptū. eos autē q̄ pricipatui ſb-
ciunꝉ. ſanos iudicio. Nemo tn̄ ſcꝫ illoꝝ q̄ dice-
bant: qꝛ bonus eſt. palam loquebaꝉ de eo ꝓpter
metum iudeorum. ſcꝫ principaliuꝫ: ne extra ſy-
nagogam et congregationem fieret aliorum.
Ex quo patet: ꝙ principes populi illius dice-
bant eum ſeductorem. et maior pars dicebat
contrariuꝫ. Seducit turbas clarius ſonabant
ſed bonus eſt preſſius ſuſurrabant. Ecce quātū
deprimitur veritas: ⁊ extollitur falſitas. Qui-
dam erant ibi formidoloſi et timidi qui in xp̄m
credebant: ſed veritatem dicere non audebant
⁊ ideo in veritate peccabant. Tribus enim mo
dis ſcd̄m Criſoſtomum. in veritate quis pecca-
re pt̄: aut veritatē p̄ timore tacēdo. aut ip̄aꝫ ṽi
tatē i mēdaciū cōmutādo. aut ip̄aꝫ veritatē nō
defendendo. De primis dicitur. alij dicebant: qꝛ
bonus eſt. nemo tn̄ palā loquebaꝉ de illo ꝓpter

metū iudeoꝝ. Ut dicit Aug⁹. vterqȝ ē reus apd̕
deū. et qui veritatē tacet. ⁊ qui mendaciū dicit
ille qꝛ ꝓdeſſe nō vult. iſte quia nocere deſiderat
De ſecūdis ſubdit̄ alij autē nō: ſed ſeducit tur-
bas. De talibꝫ dicit aplꝰs. cōmutauerūt dei ve
ritatē i mendaciū. De tertijs dicit̄: mult⁹ mur-
mur erat de eo i turba. Murmurabāt q̄dē d̕ eo
ꝙ phariſei xp̄m ꝑſequebant̄: ſȝ tn̄ eū nō defen-
debāt. nec apte reſiſtere audebāt. cū tn̄ dicat ſa
piēs vſqȝ ad mortē certa ꝓ iuſticia. De oībꝫ ſer
uis xp̄i hoc idē dicit̄. Sed nō mirū ſi de eis iniq̄
hoīes aliq̄n male loquūt̄: cū d̕ ip̄o dei filio talia
loquerēt̄. Un̄ Aug⁹. De oībꝫ ſeruis eius itelli-
gendū hoc dicit̄ mō. Quicūqȝ apparuerit i aliq̄
gr̄a ſpūali. alij dicūt bon⁹ eſt. alij nō: ſȝ ſeducit
turbas. Qꝫ dictū ē ergo de dn̄o. valet ad ꝯſola-
tōnē nr̄am. de quocūqȝ hoc dictū fuerit xp̄iano
Hec Aug⁹. Sȝ ſi bn̄ ꝯſideras. hec maloꝝ dero-
gatio: cōmēdatio eſt. Un̄ Greg⁹. Stultū valde
ē: ſi illis placere querim⁹ q̄s nō placere deo ſci-
mus. Peruerſoꝝ aūt derogatio vite nr̄e appro-
batio: qꝛ iam oſtendit̄ aliq̄d iuſticie nos hr̄e. ſi
illis diſplicere icipim⁹: q̄ nō placēt deo. In om̄i
igit̄ qd̕ de nob̄ dicit̄. ſemꝑ tacite recurrere ad
mentē debem⁹. iterioꝛē teſtē ⁊ iudicē querere.
Quid em̄ ꝓdeſt ſi om̄s laudēt: cū ꝯſciēcia accu-
ſet? Ad q̄d poterit obeſſe. ſi om̄s derogēt ⁊ ſola
ꝯſciēcia defendat? Un̄ ⁊ boeci⁹. Itaqȝ nihil ē qd̕
admireris. ſi i hoc vite ſalo circūflātibꝫ agite-
mur ꝓcellis: quibꝫ hoc maxime ꝓpoſitū ē peſſi
mis diſplicere. Un̄ etiā Seneca. Taȝ turpe eſt
laudari a turpibꝫ: ꝙ laudari ob turpia: vl̕ eſſe
turpē. Et iteꝝ. Nemo mihi plus videt̄ eſtimare
virtutē. nemo illo magis deuot⁹: ꝙ qui boni vi
ri famā ꝑdidit. ne ꝯſciēciā ꝑderet. Honeſta tur
pitudo ē ꝓ bona cauſa. Hec ſeneca. Iam autē
die feſto mediāte. i. in medio ſolēnitatis. ſcȝ die
quarta. qn̄ etiā deus ab inicio mūdi choruſcare
fecit lumē in celis. aſcēdit ih̄s i templū publice
qꝛ ibi erat locus cōmunis apt⁹ doctrine. ⁊ doce
bat: qꝛ i principio feſti hijs q̄ feſti erāt magis i
tēdebant. ⁊ ideo poſte a xp̄m attēti⁹ audiebant
Euāgeliſte qn̄qȝ more iudeoꝝ dies ſeptē quib⁹
celebritas durabat. diē feſtū ꝓpter vnā feſtiuita
tē appellauerūt. Octau⁹ aūt dies d̕ itegritate ſce
nophegie nō erat. ⁊ tn̄ totus celebris manebat.
Fiebat em̄ i eo collecta ad op⁹ paupeꝝ. ⁊ in ne
ceſſitates fabrice ⁊ vtēſiliū ei⁹. Et quidā d̕ tur-
ba dicebāt eū vere ꝓph̄am ⁊ xp̄m. alij dicebant
eū hr̄e demoniū. qd̕ patet manifeſte falſū: quia
demonia expellebant̄ ꝑ ip̄m. Domin⁹ aūt non
turbatus ſȝ trāquillus. nō reddidit maledictuȝ
ꝓ maledicto. ſȝ trāquille ad oīa reſpondit. In q̄
ſm̄ bedā. nob̄ paciēcie reliquit exēplū. vt quoti
ens nobis ab aliq̄ falſa obiciūt̄ ꝯuicia. paciē-
ter toleremꝰ: ⁊ vera q̄ poſſum⁹ nō obiciamus:
ſed ſalutaria monita ꝑdicem⁹. Et querebāt ap
ꝑhendē eū ad occidēdū: ſed repreſſi ſunt diuina
virtute. ⁊ nemo miſit man⁹ i illū: qꝛ nihil ei fa-
cere poterāt: niſi quātū ⁊ quādo ip̄e ꝑmittebat
qꝛ nōdū venerat ei⁹ hora. ideſt ab eo ordinata
de captōe ſua. Uoluit em̄ ꝑmiſſa longa ſerie ꝑ-
conū oportuno tp̄e naſci. ⁊ ſilr̄ ꝑdicato euāge-
lio oportuno tp̄e mori. Quidā autē d̕ turba hu
miles ⁊ pauperes ꝑdicatōe ⁊ miraculis ei⁹ mo-
ti credebāt in eū. verba ⁊ facta eius glorifican
tes. Nō dicit d̕ principibꝫ: qꝛ q̄nto maiores erāt
tāto magis inſaniebāt. Audiētes aūt pricipes
⁊ pharizei turbā de illo bona ſecreto murmu-
rātē: ⁊ eū glorificātē. qꝛ turbe nō audebāt cōfi-
teri i palam. ⁊ ꝓpter cōtrarias de eo opiniones
diſſenſionē i turba factā: iuidia cōmoti miſerūt
miſtros ſcȝ ſatellites ꝑſidis. quos ad hoc cōdu-
xerāt vt eū apprehēderēt. Nō ſunt auſi ire ꝑſo-
naliter ad capiēdū xp̄m timore turbaꝝ: ſȝ mi-
ſerūt miſtros tanꝙ ꝑiculis expoſitos: qꝛ tales
ꝑſone pleni ꝑcio. nō timēt ſe ꝑiculis exponere.
Ipſi quidē maiores ſtātes i litore: nō timēt ali-
os ſbmergere. Inſani audito murmure. ꝙ xp̄c
a turba glorificaret̄: ⁊ tāta bona d̕ ip̄o dicerēt
doluerūt valde: ⁊ querebāt eū occidere. Dixit
ḡ eis ih̄s. erudiēs ad ſalutē etiā ꝑtinaciū ꝑuica
ciā. Adhuc modicū temp⁹ vobiſcū ſum. Quid
feſtinatis me iterficere: ꝑuū tēpus ſcȝ ſeptē mē
ſiū expectate? Qd̕ mō facē vultis: facturi eſtis:
nō modo: qꝛ iam nolo. Quaſi diceret. Nō modo
iplebitis qd̕ vultis: qꝛ adhuc modico tp̄e volo
manere i populo ad docendū ⁊ miracula faciē-
dū. In vanū laboratis: ⁊ vos: ⁊ pricipes veſtri
qꝛ nō in vr̄a: ſȝ i mea poteſtate ē: vt me appre-
hēdatis. Expectate dū tēpus adueniat. cito voſ
relinquā. ⁊ ꝑfecto ope redemptōis ꝓpter qd̕ vo-
biſcū ſū. vado q̄ſi ſpōtane⁹ us. ſ. ꝑ paſſionē ⁊ mor
tē: ad eū qui miſit me. ſ. ad patreȝ. Implere de-
beo meā diſpēſatōqȝ ꝑdicādo ſcȝ ⁊ miracula fa-
ciendo. ⁊ ſic ꝑuenire ad meā paſſionem cōpleto
diſpēſatōis officio. Queritis me ⁊ nō iuenietis
Hoc ſm̄ auguſtinū. fuit poſt xp̄i aſcenſionē: qn̄
multi iudei cōpuncti ad ꝑdicatōeȝ aplo̕ꝝ credi-
derūt. Iſtud aūt quottidie accidit: qꝛ xp̄m mul-
ti querūt ⁊ nō iuenūt: qꝛ querūt eū nō ibi vbi ē
ſed vbi nō eſt. Xp̄c nō ē in delicijs. nec i diuicijſ
nec i honoribꝫ. ⁊ ideo non ibi iuenit̄. Un̄ in iob.
Nō iuenit̄ in terra ſuauiter viuētiū: ꝙtū ad deli
cioſos. abiſſus dicit. nō ē i me: ꝙtū ad auaroȝ.
quoꝝ cupiditas non habet fundū. ⁊ mare loqui
tur nō eſt mecū. ꝙtū ad ſuꝑbos q̄ ſemꝑ ſunt tu
midi et inflati. Inuenit̄ aūt i hūilitate pauꝑta
te: ⁊ aſꝑitate: qꝛ ibi eſt. Iſta em̄ tria xp̄c i hūc
mūdū veniēs ſecū portauit: ⁊ cū iſtis naſci vo-
luit. Un̄ i luca. Inuenietis iſantē ecce q̄nta hūi
litas pān̄is iuolutū. ecce q̄nta pauꝑtas: ⁊ poſi-
tū i ꝑſepio. ecce quāta aſꝑitas. In nouiſſimo
aūt die feſtiuitatis. ſ. die ſeptio. q̄ ſicut ꝑm⁹ erat
celeberrim⁹: ⁊ i q̄ maior erat ꝑpl̕i cōcurſus. vel
i nouiſſimo. i. in octauo: qꝛ ꝑactis ſepteȝ dieb⁹
feſtiuitatis tabnaculoꝝ. i octauo die erat feſtū
cet⁹ vel collecte: ⁊ dicebat̄ illa dies ſc̄tiſſima in
lege: quia figurabat congregationem ſancto-
rū in ſuperna felicitate: ſtabat ih̄s firme qui ſe
nūꝙ deflectebat a rectitudine. ⁊ ꝯſtāter clama
bat predicando verbum dei publice. Uocat dn̄s

ih̄s nō vtrūq; loquēdo: ſed clamādo vocis ītēcōe
vt om̄s poſſent eū audire. In ꝗ oſtendit ſui fer-
uoris deſideriū ⁊ affect⁹ magnitudinē. ad noſtrā
īformacōez ⁊ ſalutē. Scd̄z Criſ. Primo die lau
dibus ⁊ ſacrificijs debiti erāt. itermedijs dieb⁹
epulādo corā dn̄o voluptati vacabāt. in vltimo
die feruētius audiebant: vt doctrine aliq̄d ſecū
recedentes portarent. ⁊ ideo illo die dn̄s magis
doctrine inſtabat: ⁊ q̄ſi viatica ſalutis ī doctri-
na dabat: q̄ ꝑcipiētes ſecū meditarent̄: vſq; ad
aliud feſtū q̄ iteꝝ doctrina ꝑciperēt. Septē aūt
iſti dies ſignificāt ſepteꝫ feſta cordis q̄ dn̄o agi-
mus. ī quoꝝ p̄mo ſacrificium laudis offerim⁹.
quiq; aūt ſequētib⁹ r̄fectōes corā dn̄o accipim⁹
primo quidē ī pane lacrimaꝝ ꝑ peccatis. ſcd̄o
in cōſortacōne ꝯſciēcie ⁊ refectōe v̄tutis. tertio
ī pane ſerenate ꝯſciēcie a pctoꝝ reliquijs. quar
to ī refectōe deſiderij. quīto ī cōſolacōe ſpiritus
ſancti. ſexto ī refectōe ſacramēti. ſeptimo die ſur
git ih̄s reficiēs in pane verbi. Quid aūt doce-
bat ſubdit̄. Si q̄s ſitit ſcꝫ itus. i. deſiderat aquā
gr̄e. doctrinā vite. ⁊ gr̄am ſpiritusſancti. nemi-
nē cōpello: ſed ſi q̄s multū deſiderat ⁊ feruēs de-
ſideriū habet: hūc ego voco. Generalit̄ loquit̄ ſi
quis nullū excipiēdo cuiuſcūq; ſtat⁹ ⁊ cōdicōis
quilibet ſcd̄m ſuā ſitim potū iueniet apud deū.
Si q̄s iquā ſitit veniat ad me fontē aque viue.
veniat aūt nō corpis: ſꝫ fidei formate paſſib⁹. n̄
pedib⁹: ſꝫ affectib⁹. nō migrādo: ſꝫ me amādo. ⁊
ab amore mūdi r̄cedēdo. ⁊ bibat habūdāt̄ aquā
ſapiētie ſalutaris ⁊ ſpiritūſanctū. nō ſolū ad ſu
fficiētiā: ſꝫ etiā ad redūdantiā. ⁊ tūc flumia aq̄
viue purgātis mētis ac viuificātis. ⁊ ſꝑ agētis
ſcꝫ doctrina ſacra: ⁊ dona grāꝝ. ac beniuolēcia
q̄ vult ꝯſulere ꝓximis. fluēt habūdāt̄ de ventre
eius iterioris hoīs. ſ. ꝯſciēcia cordis. ad alios ꝑ
redūdantiā: q: fides ⁊ bonitas vni⁹ fidel' debꝫ ad
alios deriuari. Nō eīn fluūt aque viue de ei⁹ vē-
tre. q̄ qd̄ bibit putat ſibi ſoli ſufficē. Si aūt pri-
mo ꝯſulere feſtinat. ideo nō ſiccatur: q: manat.
Propter qd̄ admonendo dicit petr⁹ vnuſquiſq;
ſicut accepit gratiā ī alteruꝛꝫ illā admiſtrātes
Dn̄s vocat illos ſiciētes q̄ ſunt vacui ab amore
mūdi. ad aq̄s gratie. ſ. ad amorē dei. vn̄ Aug⁹.
Si habitat amor mūdi ī te nō ē quo ītret amor
dei ī te. Vas es: ſed plen⁹ es. Fūde qd̄ habes vt
recipias qd̄ nō habes. Funde amoreꝫ ſeculi: vt
amore dei iplearis. Hec Aug⁹. Vocat̄ autē ſm̄
Criſ. ſp̄us ſanct⁹ flumē: q: ſicut flumē nō reuer
tit̄ nec ſtat: ſed ſemꝑ currit. ſic ⁊ illi q̄ h̄nt ſpiri
tū ſanctū. nō reuertūt̄ ad peccata: nec ſtāt per
ociū: ſꝫ ſemꝑ currūt ad fortia. Dicit̄ quoq; ſpi-
rit⁹ ſanct⁹ aq̄ viua. q̄n aliq̄s habet grē cōtinua
tionē ⁊ ꝑſeuerātiā: ſine q̄ nihil valerēt oīa pre-
cedētia. Vn̄ Bernard⁹. Tolle ꝑſeuerātiam nec
obſequiū mercedē habet. nec beneficiū gratiam
nec laudē fortitudo. Miniſtri ḡ ſermonib⁹ ei⁹
delectati: ⁊ doctrine ſue verbis capti. redierūt
ſe excuſantes ⁊ dicētes: q: nūq̄ ſic locut⁹ eſt hō
ſicut hic homo loquitur. Quaſi diceret. Ita be
ne loquitur q̄ non videtur homo purus: ſed pl⁹

propter qd̄ temerarium eſſet ponere ſuper eum
manus. Vtinam ⁊ vos preſentes fuiſſetis. Vti-
nam et vos eius verba audiſſetis. Nunq̄ fortaſ
ſe vlteri⁹ aduerſus eum aliquid ageretis. Pha
riſei ergo inuidia moti reputabāt eos ſeductos
ſicut et turbaꝫ que defacili poteſt ſeduci ꝑ igno
ranciam: quos et maledictos dicunt ſcd̄m illud
deutro. maledictus qui non permanet in lege.
In me vt dicit auguſtinus ſit iſta maledictio.
Ita etiam et nunc eſt in eccleſia. q̄ ſimplices et
laici ſunt aliquādo deuotiores q̄ alij ſcd̄m illud
yſaie. cognouit bos poſſeſſorem ſuum. ⁊ azinus
preſepe domini ſui. iſrahel autē me non cogno-
uit. Et quia xp̄i doctrina miniſtrorum preconia
populorum fides. phariſeos a ſua malicia non
traxerant. ſurgit ad hoc Nychodemus. qui ad
ih̄m nocte venerat. qui et vnus ex ipſis erat. et
legis auctoritate nititur eos a perſecutione et
captione xp̄i compeſcere. ac xp̄m in queꝫ occul
te credebat excuſare ex lege dicens. Nūquid lex
noſtra homineꝫ iudicat: niſi prius audierit ab
ipſo. et cognouerit quid faciat? Nemo enim ſm̄
legem condemnatur: niſi ex ſe confeſſus: vl' ab
alijs conuictus. et preſens non abſens: quia in
damnatione hominis non leuiter eſt proceden-
dum. Nam etiam ſcd̄m leges ciuiles diligens ī-
quiſitio debet precedere ſentenciam. Sed illi vo
lebant ꝑuerſe ante eſſe damnatores q̄ cognito-
res. Credebat Nicodemus. ſi tantūmodo domi-
nū ih̄m vellent patienter audire. q̄ verbum xp̄i
eſſet tante efficacie. q̄ forte ſimiles fierent illis
qui ad tenendum eum miſſi fuerant. et ad ver-
ba eius conuerſi ſunt in eo facto ad quod miſſi
erant. et crederent ſicut illi crediderunt. Et id̄o
volebat per hoc eos inducere ad audiendum
xp̄m: vt cōuerterētur per verba eius ſicut etiā
ipſe fuit conuerſus. Phariſei v̄o inuidia ⁊ ira
cūdia agitati non recipientes de veritate per-
ſuaſionem: ſed magis nichodemo cōtradicētes
tandem reuerſi ſunt confuſi in domū ſuam ⁊ in
ꝓpria. nullo perfecto negocio. vacui fide. ⁊ frau-
dati a malo deſiderio ſuo. vel in domuꝫ ſuam id
eſt in ꝓpriam cordis malitiam. ſcꝫ in infidelita-
tē ⁊ ipietatē ſuā. valde dolētes q̄ facē nō potue-
rūt volūtatis ſue ꝓpoſitū: q: ꝯſiliū eoꝝ ꝑ diuiſi-
onē fuit diſſipatū. Ih̄s aūt q̄ miſericordie viſce
rib⁹ habūdabat ꝑrexit ī mōtē oliueti. ī cui⁹ late
re bethania erat ⁊ dom⁹ marthe. in q̄ hoſpitare
ſolebat. Nā dn̄s hāc ſibi ꝯſuetudinē fecerat: vt
ꝑ diē q̄n hieroſolimis erat ī dieb⁹ feſtis ī tē plo
p̄dicaret. ſigna ⁊ miracl'a oſtēderet. ⁊ ī ſero r̄uer
tebat̄ ī bethaniā: vt ibi hoſpitādo q̄ſcēt. Orō.

Domine ih̄u xp̄e. da mihi corde ⁊ deſide-
rio aſcēdē ad diē feſtū ſolēnitatis et̄ni
⁊ me ſꝑ ad illā p̄parare: vt cū tēp⁹ viſi-
tacōis tue aduenerit ad ꝯtēplādū te facie ad fa-
ciē merear illuc felicit̄ ꝑuenire. O fons aq̄ viue
ſitio ⁊ deſidero ego miſer grām tuā. venio ⁊ ſu-
ſpiro ad te toto affectu req̄rēs eā. da ḡ mihi bi
bere. ⁊ tāhabūdanē de ea ꝑcipe: vt dona grāꝝ
⁊ mihi ſufficiāt. ⁊ ꝑ beniuolēciā a me ad ꝓxios

fluant eiſq; ꝓficiant: vt tu videns in me opus
miſericoꝛdie. mouearis amplioꝛē grā; mihi i-
fundere Amē. De muliere in adulterio de-
ꝓhenſa. Capitulum. LXXXIII.

Equēti autē die iterū di-
luculo venit ihs in templū. in q̄ oſtē
dit̄ i eo zelus aīaꝝ. ⁊ omis populus
venit ad eū. i quo patet deuotio au-
dientium. ⁊ ſedēs docebat eos de ſalute animaꝝ
Scribe vo q̄ habebāt noticiā ſcripturaꝝ. ⁊ pha
riſei q̄ videbant̄ p̄ alijs religioſi. inuidētes ⁊ inſi-
diātes ei. q: ſciebāt eū māſuetū: ⁊ miſericoꝛdie
p̄dicatoꝛē. ⁊ ob hoc hr̄e ꝓpl'i gratiā ⁊ fauoꝛē. ad-
duxerūt ei mulierē i adulterio dep̄henſam. ⁊ ob
hoc ſcdm legē lapidandā. ⁊ ſtatuerūt eā in me-
dio: vt oīm oꝛe cōdemnaret̄ ad moꝛtē. temptā-
do expectātes xp̄i ſentēciā. ⁊ querētes qd de ipa
faciēdū eſſet: vt ſi eā lapidari iudicaret: q̄ſi cru-
delē et ꝯtrariū miſericoꝛdie eū irriderēt. ⁊ non
habētē miſericoꝛdiam quā ꝓplo p̄dicabat. ꝓpter
quā etiā populus eū diligebat: ſi aūt dimitti de
cerneret: q̄ſi cōtrariū iuſtitie ⁊ p̄uaricatoꝛē le-
gis: q̄ adulterā lapidari p̄cipit. cū ipa adultera
reū moꝛtis iudicarēt. Putabāt deū vel imiſeri-
coꝛdē eſſe i iudicādo: vel iiuſtū. De iuſticia faci-
enda nō curabāt: ſꝫ xp̄m i ſermone capere vo-
lebāt. Ipe aūt vtrāq; calūniam prudēter euita-
uit: q: et iuſticiā in iudicio ſeruauit: ⁊ a miſeri-
coꝛdia nō declinauit. Protulit eñ iuſtū iudiciū
ſalua miſericoꝛdia. ⁊ ſic ſuū ſermonē temꝑauit
vt et legi nō cōtradiceret. ⁊ pietatē nō admitte-
ret. Non tñ ſtatim iudicauit: ſꝫ p̄us inclinās ſe
humilit̄ a rigiditate iuſticie. digito ſcribebat i
terra tanq̄ ſm Auguſtinū. illos tales in terrā
ſcribēdos ſignificaret nō i celo. Scdm alchui-
nū ꝑ terram coꝛ humanū oſtendit̄: qd bonarū
vl' malaꝝ actionū ſolet reddere fruct⁹. ꝑ digitū
aūt q̄ articuloꝝ cōpoſitiōe flexibilis ē. ſublimi-
tas diſcretōis exprimit̄. Nos ḡ inſtruit vt audi
tis malis ꝓximi. nō ſtatī ea temere iudicemus
ſꝫ p̄us ad ꝯſciēciā coꝛdis hūiliter r̄uerſi. digito
diſcretōis ea ſollicite diſquiram⁹. nos etiā ipos
ſi ſine pc̄to ſum⁹ itus diſcuciam⁹. Iudex igit̄ q̄
audit accuſantes. nō debet ſtatī dare ſentenciā
ſed diſcutere. ⁊ ea q̄ audit deuꝫ i coꝛde ſcribere.
id eſt diſcrete iquirere. ⁊ q̄ agēda ſūt videre. Di-
gito quidē dñs i terra ſcribebat. ac ſi eis diceret
Uos legis mihi teſtimonia affertis. ⁊ legis vba
narratis. q̄ legē ipaꝫ nō itelligitis. Hic ē digit⁹
ille: qui quōdā ipaꝫ legē ſcripſit i lapide. Pre-
cepit eñ lex mulierē huiuſmōi lapidare: ſed nō
ſicut vos itelligitis. neq; a talib; q̄les vos eſtis
Pꝛeuaricatoꝛes legis legē iplere cupiebāt. Uñ
cū i temeritate pſeuerarēt. īterrogātes eū. ere-
xit ſe ab eoꝝ ipoꝛtunitatē reprimēdā: ⁊ ꝓpoſuit
eis ſentēciā iuſticie dicēs. Qui ſine pc̄to ē vr̄m:
prim⁹ i illā lapidē mittat. Sine pc̄to. i. ſine cri-
mine. Poteſt eñ aliq̄s ſine crimie eē: ſed vix ſñ
peccato. Quaſi diceret. Aſcēdat vnuſquiſq; tri
bunal mētis ſue. ⁊ iueniet ſe peccatoꝛē eſſe. Aut
ergo iſtā dimittite. aut ſimul cū illa penā legis
excipite. Puniat̄ peccatrix: ſed nō a peccatoꝛi
bus. ipleat̄ lex quā allegatis: ſꝫ nō a legis pꝛe
uaricatoꝛib;. Pri⁹ iuſti ſitis: poſtea ream punia
tis. Ecce plena iuſticia vt iuſtus mala puniat
nō reus. Ubi Aug⁹. Nō dixit nō lapidet̄ ne cō-
tra legē dicere videret̄. abſit aūt vt diceret lapi-
det̄. venit eñ non ꝑdere qd iuenerat: ſed querē
qd ꝑierat Hec Aug⁹. Si q̄s ergo i moꝛtali eſt.
neminē iudicare debꝫ: q: qui aliū iudicat de illo
vel cōſimili q̄ ipe tenet̄. obnoxius ſeipm in hoc
damnat: vl' damnādū oſtēdit. Ergo anteq̄ ali-
quē iudicem⁹: ꝯſciēciā noſtrā videam⁹. et iuſta
examīatōe dirimam⁹. Rigoꝛ eñ diuine iuſticie
exigit: vt nemo aliū de crimie arguat. accuſet.
teſtimoniū ferat. iudicet. ſi de pari vel de maio-
ri redarguend⁹ eſt. Sed nos hūc rigoꝛē nimis
tēꝑamus. ⁊ magis q̄ iuſtū eſt relaxam⁹. Audi
d̄ hoc et ſenecā. Te pꝛimū exhibe bonū: ⁊ ſic q̄re
alterū ſimilē tui. Uide ſi adhuc malus es: et ſi-
milib; parce. Hec ſeneca. Quid aūt dñs i terra
ſcripſit ad lr̄am icertū ē. Aug⁹. tñ dicit. q ſcri-
pſit illud qd voce expꝛeſſit et eis reſpōdit. ſcꝫ qd
qui ſine pc̄to ē vr̄m ⁊ cetera. Et ſic ipe ſcdm mo
dū iudicialē ſuā ſentēciā p̄mo ſcripſit. ſcdo ꝓtu-
lit. Hiero. aūt in quadā ep̄la videt̄ velle eū ſcri-
pſiſſe. terra terra abſoꝛbe viros iſtos abdicatos
Ul' ſm Ambꝛo. t̄ra terrā accuſas. Ul' ſm q̄ſdaꝫ
p̄mo ſe inclinans ſcripſit verba hec. terra terra
terra: mea ē equitas. meū eſt iudiciū. meū ē iu
dicare illū: vl' illā. ſcdo vo ſe iclinās ſcripſit ter-
ra terrā accuſat. meū aūt eſt iudiciū. Uel ſcdm
gloſā ſcribebat pc̄ta eoꝝ: vt eos oſtenderet in-
eptos ad h⁹ ſentēcie executionē: q̄ illi legētes p̄
verecūdia exierunt. Et erat illa ſcriptura tante
virtutis. q qlibet eoꝝ cognoſcebat in ea pc̄ta
ſua. Non ſcribebat per ſingula: ſꝫ potuit facere
virtute diuina. q in alq̄ua figura ab eo pꝛotra-
cta. quilibet eoꝛum videret ſua ꝓpꝛia peccata ⁊
non alia. Et iterum ſe inclinans ſcribebat eadē
denuo in terra. Quaſi diceret. Si iſta ē pecca-
trix: et vos ſil'r eſtis peccatoꝛes. Eadem denuo
inclinatus ſcripſit: vt oſtenderet maioꝛem ſen-
tencie ſue firmitateꝫ: ⁊ eos ſua viſione idignos
eſſe. Unde cum eos zelo iuſticie ꝑcuſiſſet: non ē
dignatus eos attendere: ſed obtutum ab eis a-
uertit. In quo docet nos ſicut pꝛius ante coꝛre-
ptionem alterius. ita et poſt noſipſos humili-
ter inueſtigare. ne idem vel aliquid ſimile in no
bis ſit. Inclinauit ſe et vultum alio vertit. be-
nign⁹ dñs. etiā ꝓ emulis et aduerſarijs ſuis q̄ſi
diſſimulās: vt a ſtulticia ſua declinarēt. ⁊ vt eo
rum verecūdie cōſulens. liberā exeūdi facultatē
eis daret: quos citius exituros q̄ plura interro
gaturos pꝛeuidebat. Si eñ eos intuetur i facie
magis erubeſcerēt exire. fac ſimile: ac confuſis
condole: ⁊ in faciem noli reſpicere. Hic inſtrui-
mur ex xp̄i actione. qualiter i iudicandis pro-
ximoꝝ defectib;. fidel' q̄ſq; debeat ſe habere. Ad
qd ſciēdū q pꝛimo debꝫ homo añ oculos coꝛdis
peccata et defectus pꝛopꝛios ſcribere: vt ſic ſe-
ipm iudicet: et tunc dignioꝛ fit alios iudicare.

queſtio. vtꝝ peccatoꝛ poſſit iudicare et rephen
dere alioſ. Ad qḋ dicēdū ꝙ iudicāſ: aut ē irreti
tus ſolū cōmunibꝫ peccatis et leuibꝫ. ⁊ tunc ad
coꝛripiēdū nō reddiꝉ indignꝰ. aut eodē pctō vl'
maioꝛi de ꝙ̃ coꝛripit aliū. ⁊ tūc aut pctm̄ coꝛripi
entis ē manifeſtū aut occultū. Si manifeſtum:
tūc nō pt̄ coꝛripere ꝓpter pximi ſcādalū. Si oc
cultū: aut penitet. ⁊ tūc pt̄ cū humilitate coꝛri/
pere alios. vt et ipi de ſuis pctīs peniteant. aut
nō penitet. ⁊ tūc nullo mō dignꝰ ē alios rephen
dere: qꝛ talis coꝛrectio nō ꝓcedit ex caritate: vl'
vicij deteſtatōe. qꝛ al's pꝰ deteſtareꝉ in ſe ꝙ̃ in
alio. nec homo debꝫ plus diligē pximū ꝙ̃ ſeipm
imo in hoc caſu ī ꝙ̃ ipe aliū iudicat ſeipm cōdē
nat. Ex hac aūt ꝓpoꝝ defectuū ꝯſideratōe inaſci
tur hūilitas. ⁊ hec hūilitas doceꝉ ī inclinatōne
dñi deoꝛſū vſqꝫ ad terrā. Scdo debꝫ etiā hō añ
ꝙ̃ aliū coꝛripiat cū ſūma diſcretōne diſquirere
duo. pmo ꝓſone diſpoſitōeꝫ: an ſcꝫ ſic ſit diſpoſi
tus. vt ex hoc emēdeꝉ: aut nō. ſcdo facti q̄litatē
⁊ circūſtātiā. an ſcꝫ factū qḋ rephendit in alio.
ſit ſcdm ſe malū. ⁊ tunc debet coꝛripere: aut ad
vtrūlibet vt ſcꝫ bñ fieri poſſit ⁊ male. tūc ē ī me
lioꝛē ꝑtem īterp̄tandū. Tertio debꝫ diſquirere
ꝓpriā intētōeꝫ. an ſcꝫ ex caritate mouebaꝉ ad
talē coꝛreptionē. vel ex ꝓpa oſtentatōne: vel ex
paſſione: vel ſuſpitōne. de talibꝫ iudicijs teme/
rarijs diciꝉ alibi. nolite iudicare: vt non iudice/
mini. At illi diſceſſerūt omnes vnꝰ poſt aliū
qꝛ oēs pctōꝛes ſe eſſe ſciebāt: qḋ ⁊ ipo abſceſſu
de ſe cōfeſſi ſunt incipiētes a ſenioꝛibꝫ. tū quia
grauioꝛibꝫ īplicati erāt peccatis ⁊ crimībꝫ. tūꝫ
qꝛ meliꝰ cognoſcebāt equitatē ſentēcie pꝛolate.
⁊ euanuerūt eoꝝ aſtucie. Et remāſit ih̄s ſolus
ſcꝫ ab illis calūniatoꝛibꝫ: qꝛ diſcipuli ⁊ multitu
do populi māſerūt cū eo. ⁊ mulier ſtans in me/
dio. Relicti ſunt duo. ſ. ih̄s miſericoꝛdia: ⁊ mu
lier miſeria. Et merito remāſit mīa cū miſeria
qꝛ miſerie neceſſaria ē mīa. Poſito ꝗ̃ timoꝛe
iuſticie. ꝯſequēꝉ xp̄c ipm̄ tempat dulcoꝛe mīe.
Nā ꝯfutatis calūniatoꝛibꝫ erigēs ſe iteꝝ ih̄s di/
xit. Mulier vbi ſunt q̄ te accuſabāt? Quaſi dice
ret. Qui venerāt ad q̄rendū iuſticiaꝫ fugati ſūt
iudicio iuſticie. Ille aūt q̄ aduerſarios repule
rat ligua iuſticie. leuās ī illā ocl'os māſuetudi
nis īterrogauit eā dicēs. Nemo te condēnauit?
Que rñdit. Nemo dñe. Jam eñ receſſerāt: ⁊ q̄/
libet eoꝝ ſe ſit'r inquinatū ſciebat. Vñ Augꝰ.
Ideo eñ liberauit dñs peccatricē: qꝛ nō erat q̄
iuſte mitteret lapidē. Quomodo lapidaret qui
ſe lapidandū cognoſceret. Hec Augꝰ. Et qꝛ mu
lier territa poterat timere. ne ipe q̄ ſine pecca/
to eſt eā puniret. ⁊ timēs ei dicere nemo quippe
me cōdēnauit: tu aūt qui ſine pctō es. ſi vis po
tes: qꝛ tibi ſoli peccaui ideo ſubdiꝉ xp̄i abſolutō
Audiuimꝰ ꝗ̃ ſup̄ voceꝫ iuſticie. audiamꝰ nunc
vocē miſericoꝛdie. Nam dixit ei ih̄s. Nec ego te
ꝯdemnabo: a quo foꝛte te damnari timuiſti: qꝛ
ī me peccatū nō inueniſti. nec mirū: quia veni
pctōꝛes ſaluare: nō cōdemnare. Noli timere: ſꝫ
ſecura ſis. crede tantūmō meis cōſilijs. Nō abi

tio pctōꝛes: ſꝫ ſuſpitio penitētes. Quaſi diceret
Illi dimiſerūt te indamnatā ꝓpter pctā ſua. et
ego te abſoluo ex mīa mea. Vade abſoluta a
culpa et a pena. ⁊ iam ampliꝰ noli. i. non velis
peccare. hoc ē nō ſit tibi volūtas peccādi. Ma/
gnū ꝗ̃ pctm̄ ē volūtas peccādi. Facta ſecura ꝺ
p̄terito: caue de futuro: deleui qḋ cōmiſiſti. ob/
ſerua qḋ p̄cepi: vt īuenias qḋ ꝓmiſi. Ergo ⁊ do
minꝰ damnauit: ſed pctm̄: nō hoīem. ſaluando
eñ naturā damnauit culpā. Qui ergo amant
in dño māſuetudinē: timeāt ⁊ veritatem. etenī
dulcis et rectus ē dñs. Erectꝰ itaqꝫ dedit ſentē/
ciā iuſticie in accuſantes. ⁊ iterum erectus ſen
tenciā miſericoꝛdie circa accuſatā: qꝛ hoc vtꝝ/
qꝫ facere diuine ē potencie. ⁊ eque vtrūqꝫ ꝓpriū
eſt deo punire ſcꝫ ⁊ parcere. et eque iuſtū ē ſer/
uare miſericoꝛdiā ſicut iuſticiā. Punit iuſte: ⁊
parcit pie. Et ſicut pꝛimo ꝓtulit iudiciū iuſticie
ſalua miſericoꝛdia. ſic ſcdo ꝓtulit iudiciū miſe/
ricoꝛdie ſalua iuſticia. ſ. vt miſericoꝛs pctā p̄te
rita dimittēs. ⁊ vt iuſtus ne ampliꝰ peccaret in
terdicēs. Nam vniuerſe vie dñi miſericoꝛdia ⁊
veritas. Sic ꝗ̃ liberata ē miſera iubente miſeri
coꝛdia. Licet aūt deus ſit iuſtus ſic ⁊ miſericoꝛs
tamē diciꝉ ei ꝓpriū eſſe potiꝰ miſereri ꝙ̃ iuſtum
eſſe. qꝛ nihil requiriꝉ ad cōplendū opus miſeri
coꝛdie: niſi volūtas eius tm̄. ſed ad cōplenduꝫ
opꝰ iuſticie. requiriꝉ etiā aliq̄d ex p̄te hoīs.
ſcꝫ exigētia meritoꝝ. Vñ Anſhelmꝰ. Occurrat
iam nūc memorie mulier illa ī adulterio depꝛe
henſa. ⁊ ih̄s rogatus ſentēciā ferre quid egerit
qḋ dixit recoꝛdare. In terrā oculos iecit. ne foꝛ
te accuſatā reſpiciēs nimis cōfunderet. Cū eñ
ſcribēs ī terra terrenos eos nō celeſtes ꝓdidiſ
ſet: qui ſine pctō inq̄t ē vr̄m pꝛimo ī illā lapidē
mittat. O mira ⁊ ineffabilis xp̄i bonitas. Quā
cōdemnare iuſte potuit aduerte ꝙ̃ pie: ⁊ ꝙ̃ cau/
te liberauit. Cū eñ oēs ſentēcia terruiſſet ⁊ ex
puliſſet de templo. imaginare ꝙ̃ pius oculos in
illā leuauerit. ꝙ̃ dulci et ſuaui voce ſentēciā ab
ſolutiōis eiꝰ ꝓtulerit. Puta ꝙ ſuſpirauerit. ꝙ
lacriatus fuerit cū diceret. Nemo te cōdēnauit
mlier ⁊ cetera. Felix (vt ita dicā) hec adultera
mulier q̄ de p̄teritis abſolviꝉ. ſecura efficiꝉ ꝺ fu
turis. Ih̄u bone te dicēte. nec ego te cōdēnabo.
q̄s cōdēnabit. Deꝰ ē q̄ iuſtificat. q̄s ē q̄ cōdēnet?
Audiaꝉ tñ deceтero vox tua. vade ⁊ iam ampli
us noli peccare. Hec Anſhelmꝰ. Et ꝙ̃uis domi
nꝰ ih̄s mulierē a culpa abſoluēdo. ⁊ ne ampliꝰ
peccaret īterdicēdo. nullā aliā īiūgeret ei peni/
tēciā ſeu penā. tñ hoc factū xp̄i nō ē trahēdū ad
ꝯſequēciā ⁊ ī cōſuetudinē. vt exēplo dñi aliq̄s
abſqꝫ ꝯfeſſiōe ⁊ pene inflictōe queq̄ ꝙ̃ abſoluat.
qꝛ xp̄c excellēciā ī ſacmētis habuit ⁊ potuit cō
ferre effectū ſacmēti ſñ ſacmēto. qḋ nullꝰ purꝰ
hō pt̄. imo debēt ſacerdotes ī foꝛo penitēciali ī/
ponere penitēciā ſcdm cōditōeꝫ peccātis. ⁊ pctī
qꝛ nō hñt talē poteſtatē remittēdi. Poterat eē
xp̄c illi mulieri tātā cōtritōeꝫ dare ꝙ ſufficeret
ad deletōeꝫ totiꝰ culpe ⁊ pene. ⁊ illā cōtritōem
cognoſcere. nō ſic aūt aliꝰ ſacerdos pt̄: qui nec

mouet coꝛ nec videt. Sꝫ nūc quottidie dñs re
cipit adulterā: cū ꝑ gratiā recipit qualibꝫ aīaꝫ
a dyabolo coꝛruptā ꝑ culpā. Per mulierē eñ ī
adulterio dephēsam: significat̄ quelibet ꝑsona
xp̄o ꝑ fidē desponsata: sꝫ postea ꝑ moꝛtale pcc̄m
cū dyabolo adulterata. ꝑ scribas vero et phari
seos significant̄ demones: qui dicūt̄ hic scribe:
qꝛ pcc̄a nostra retinēt memoꝛiter tāq̄ firmiter
scripta: ⁊ pharisei id est diuisi recte dicūt̄: quia
a xp̄o ⁊ sanctoꝝ cōsoꝛtio sepantur. Hij mulierē
ad iudiciū adducūt: qꝛ damnatōēꝫ hominū sol
licite querūt. Et quia dñs non vult moꝛtē pec-
catoꝛis: sed vt magis cōuertat̄ et viuat. ideo ei
dicit. vade ⁊ noli amplius peccare: qꝛ sibi sufficit
vera penitētia de p̄teritis: ⁊ cautela contra reci
diuū pro futuris. Oratio.

O Ihesu clemēs q̄ deprehensam in adulte-
rio clementer ab accusatoꝛibꝫ liberasti
⁊ a te īcondemnatā in pace misericoꝛdi
ter dimisisti: stat corā te anima mea adultera-
trix que totiens a te vero sponso recessit: quo-
tiēs suggestionibꝫ adulterātis inimici cōsensit.
accusat ꝯsciēcia. accusant oꝑa et actio praua:
nō intres domine in iudiciū cum ea: ne memi-
neris iniquitatū eius antiquaꝝ. libera ab accu
satoꝛibus peccatricē ⁊ ream. et dimitte in pace
sibi cōscienciā a tuo tremēdo iudicio absolutaꝫ
qꝛ tibi ꝓpriū est misereri semꝑ et parcere. ⁊ non
est numerus tue misericoꝛdie Amen.

De quibusdā v̄bis dñi ꝓ quibus volebant eū
iudei lapidare. Capitulum. LXXXIIII.

QUia vero ſm alchuinū
ihs mulierem absoluerat a crimine
ne aliqui dubitarēt: an ille queꝫ vi-
debant verū hominē posset peccata
dimittere. dignatur ip̄e aptius diuinitatis sue
potentiā demōstrare. Vñ dicit̄. Iterum ergo lo
cutus est eis ihs: dicens. Ego sum lux mūdi. s.
totius. nō ꝑticulariter gentis vni⁹. Et ideo ac-
cedēs ad eū ꝑ fidē et deuotionē. ab eo illuminat̄
ad salutē. ab eo v̄o recedēs obtenebrat̄ ad gehē-
nam. Xp̄c scd̄m vtrāq̄ naturā dicit̄ lux: qꝛ ſm
diuinitatē illuminat ītus animā. ⁊ scd̄m huma
nitatē infoꝛmat exteri⁹ vitā. ⁊ hoc triplicit̄. scꝫ
miraculis. p̄dicatōibus. ⁊ exemplis. ⁊ p̄mū ē po
tentie. scd̄m sapiētie. tertiū bonitatis. Ip̄e q̄ppe
est lux q̄ illumīat omnē hominē venientē ī hūc
mūdum: qꝛ ip̄e vniuersalit̄ om̄s illumīat: et est
solus lux ꝑ essentiā: qꝛ ab ip̄o omnis noticia de
riuatur. cui⁹ ꝑticipatōe alij ab hac luce illumi-
nati dicūt̄ lux: sed nō ꝑ essentiā vt ip̄e: qꝛ ip̄e ē
verbū a patre ꝓgrediēs sicut lux a luce. Unde
scd̄m Augustinū lux mūdi a patre egrediens
nube carnis tegit̄. ⁊ sic ꝯtempata tolerāda ho-
minibꝫ efficit̄: vt ꝑ hoīeꝫ veniat̄ ad diuinitatē.
Illa ḡ luce illuminātē illuminamur. mō colli-
rio fidei q̄ de adam ceci nati sum⁹. ⁊ sequit̄ tam
verbis q̄ exemplis obediēdo: vt exclusis igno-
rātie: vel pctōꝝ tenebris. ī futuro manifesta vi
sione deitatis illūīnemur. Itaq̄ꝫ subiūgit. Qui
sequit̄ me. s. credēdo amādo ⁊ imitādo. nō ambu

lat ī tenebris. s. ignorātie. qꝛ ego sum veritas:
nec culpe: qꝛ ego sum via: ⁊ ꝑ ꝯsequēs nō venit
ad tenebras gehēne: qꝛ ego sum vita. Fructus
autē h⁹ lucis subdit̄: sed habebit lumē vite. nūc
⁊ ī futuro: qꝛ habebit xp̄m dei sapiētiā: q̄ est lu-
mē īdeficiēs ⁊ īextīguibile. hic ꝑ fidē ⁊ ibi ꝑ spe-
ciē. Vñ hoc q̄ dicit q̄ sequit̄ me: ꝑtinet ad meri-
tū. q̄ v̄o dicit habebit lumē vite: ꝑtinet ad p̄mi
um. Ubi Aug⁹. Ergo fratres mei. qm̄ dñs huīc
ait. ego sum lux mūdi: q̄ me sequit̄ nō ambulat
ī tenebris: sꝫ habebit lumē vite: q̄bus v̄bis aliō
ē qd̄ iussit. aliud qd̄ ꝓmisit. faciam⁹ qd̄ iussit. ne
īpudēti frōte desiderem⁹ qd̄ ꝓmisit. ne dicat nob
ī iudicio suo. Fecisti eñ qd̄ iussi vt expectas qd̄
ꝓmisi? Quid igit̄ iussisti dñe de⁹ noster? dixi tibi
vt seq̄reris me. Ergo mō faciamus: sequamur
dñm. soluam⁹ cōpedes quibꝫ īpedimur. Sequa
mur xp̄m lumē mūdi. ne ambulem⁹ ī tenebris.
Tenebre metuēde sūt: sꝫ moꝝ nō oculoꝛū. Et si
oculoꝝ nō exterioꝝ: sꝫ īterioꝝ. vñ discernit̄ nō
albū et nigrū. sed iustū ⁊ īiustū. Hec Aug⁹. De
supercellētia autē isti⁹ lumīs nob ꝓmissi. dicit
idē Aug⁹. Tāta ē iocūditas lucis eterne. vt etiā
si nō liceret ī ea ampli⁹ manē q̄ vni⁹ diei mora.
ꝓpter hoc solū īnumerabiles anni h⁹ vite pleni
delicijs ⁊ circūfluētia bonoꝝ tēꝑaliū. recte meri
toq̄ꝫ ꝯtemnerēt̄. Deinde post aliq̄ iam īcipiēs
ad certamē passiōis iudeos ꝓuocare dixit eis.
Cū exaltaueritis. s. ī cruce filiū hoīs. id est filiū
virginis scd̄m cui⁹ carnē debebat pati: ⁊ exalta
re ī cruce. in q̄ fuit extēsus et exaltatus in aere:
ꝓpter qd̄ ⁊ exaltatus ē a deo patre. tūc cōgnosce
tis. s. aliq̄ ex vobis ꝑ fidē. qꝛ ego sum. s. vere xp̄c
ego sum sub carne deus abscōditus. Ubi p̄dicit
q̄sdā de eis post passionē suā cogniturꝯ q̄s esseꝫ
⁊ credituros in eū. ꝓnūciās eis ꝑ q̄ debeāt ꝑue-
nire ad fidē: qꝛ ꝑ suā passionē. Vñ aug⁹. Diffe-
ro cognitionē vestrā: vt īpleam passionē meaꝫ.
Hoc opoꝛtebat īpleri ꝑ manus eoꝝ qui postea
fuerāt credituri. Quare hoc: nisi vt nemo despa
ret ī quocūq̄ꝫ scelere male sibi cōscius. qñ vide-
bat eis donari homicidiū q̄ occiderāt xp̄m. Hec
Aug⁹. Trib⁹ modis nos offendim⁹ deū ⁊ ipsum
hūiliam⁹. s. malis cogitatōibus. malis v̄bis. ⁊
malis oꝑib⁹. Qñ v̄o cōterimur cōfitemur et sa-
tisfaciam⁹. tūc ip̄m exaltam⁹ ī aīa. ip̄m suꝑ oīa
diligēdo: ⁊ ꝑ cōsequēs cognoscim⁹ ip̄m suꝑ oīa
venerādo. Si ḡ vis cognoscere deū. exalta eum
tribus modis p̄dictis. s. coꝛdis cōtritiōe ꝯt̄ ma
las cogitatōes. oꝛis ꝯfessiōe: ꝯtra malas locutio
nes. ⁊ coꝛꝑis satisfactōe: ꝯtra malas oꝑatōnes.
Deinde quibusdā iudeis tūc ī se credētib⁹ dice-
bat. Si vos mā̄seritis ī sermone meo. i. si ꝑseue
raueritis vsq̄ꝫ ī finē. ī fide q̄ ī vob cepit eē ꝑ ser-
monē. a doctrina ⁊ disciplina mea nō recedēdo.
nullisq̄ꝫ tēptatōib⁹ cedēdo: tūc vere discipli mei
eritis. Hoc dixit: qꝛ aliqui eoꝝ ficte credebāt. ⁊
isti veri discipli nō erāt: ⁊ vos cognoscetis veri
tateꝫ q̄ modo carne tecta loquit̄ vobis: et latet
vos. vl' v̄itatē doctrīe quā ego doceo: ⁊ fidei quā
modo creditis: ⁊ veritas cognita liberabit vos.

idest liberos faciet: qꝛ in pñti liberat a ſeruitu-
te culpe ⁊ dat libertatẽ gratie. ⁊ tũc vera liber-
tas incboat̃: et in futuro liberabit a ſeruitute
miſerie. et dabit libertatẽ glie: ⁊ tũc vera liber
tas pficiet̃. Reſpõdert̃ alij ñ credẽtes: et iactã-
do dixerũt ſe eſſe ſemẽ Abrahe: ⁊ nemini vnq̃
ſeruiſſe: q̃ſi liberi eſſent: ⁊ liberatõne nõ indige-
rẽt. Sed manifeſte patꝫ dictũ eoꝝ falſum eſſe:
qꝛ pmo ĩ egipto fuerũt ĩ magna ſeruitute. ⁊ ite
rũ in babilone. In terra etiã ſua ſeruierũt regi
aſſirioꝝ et natõib᷒ alijs. ⁊ iteꝝ romanis ſoluen
tes tributa eis. Domin᷒ autẽ ꝓpoſuit eis ſer-
uitutẽ difficiliorẽ q̃ hoim: dicens. Amen dico
vobis. q̄ omnis q̃ facit pcm̃ cuiuſcũqꝫ ꝯditõis
ille ſit: ſiue nobilis: ſiue ignobil̃. iude᷒ vl̃ grec᷒
diues vl̃ paup: impator vel mẽdicus: ſeru᷒ eſt
peccati. Vñ Criſ. Oĩs qui dyaboli ſequit̃ volũ
tatẽ ſeru᷒ ẽ: ⁊ ſi ſit liber. Qui autẽ deo obaudit
ille verus ingenu᷒ ẽ: ⁊ ſi fuerit ſeru᷒. Ingenui-
tatẽ eñi ſpritalẽ nõ ſordidat ſeruit᷒ corpal̃. nec
turpitudinẽ ſpiritaleꝫ honeſtat corpalis liber-
tas. Seruitutẽ eñi nõ dei diſpoſitio: ſꝫ hũana
violẽcia itroduxit. Omnis eñi homo liber crea
tus ẽ: quẽ de᷒ in libero arbitrio poſuit. niſi ipe
ſe feciſſet ſeruũ. Vñ ⁊ Aug᷒. Bon᷒ eẽ ſi ſeruiat
liber ẽ. mal᷒ aũt etiã ſi regnet ſeru᷒ ẽ: nec vni᷒
hoĩs: ſed qđ eſt graui᷒: tot dñoꝝ: quot vicioꝝ.
Seru᷒ eſſꝫ vtinã hoĩs nõ peccati. Et iteꝝ. Oĩs
qui facit pcm̃ ſeru᷒ ẽ peccati. O miſerabil̃ ſer-
uitus. Plerũqꝫ homĩes cũ dños malos patiũt̃
venales ſe petũt. nõ querẽtes dñm nõ hr̃e: ſed
ſaltẽ mutare. Seru᷒ peccati qđ faciat: quẽ int̃
pellet: apud quẽ venalẽ ſe petat. Deinđ ſeru᷒
hoĩs aliq̃n ſui dñi duris imperijs fatigat᷒ fu-
giẽdo requieſcit. Seru᷒ pc̃ti q̃ fugit. ſecũ ſe tra
hit quocũqꝫ fugerit. Nõ fugit ſeipam mala cõ-
ſciẽcia. Nõ eſt q̃ eat. ſequit̃ ſe. ỹmmo nõ recedit
a ſe. Peccatũ eñi qđ facit intus ẽ. fecit pcm̃ vt
aliquã corpalem caperet voluptatẽ. Voluptas
trãſit: pcm̃ manet. Preterijt qđ delectabat. re-
mãſit qđ pũgat. Mala ſeruit᷒. Ad xpm̃ omnes
fugiam᷒: ꝯtra pcm̃ deũ liberatorẽ iterpellem᷒
venales nos petam᷒: vt eius ſanguine redima
mur. Liberat g̃ ab hac ſeruitute ſolus dñs. Qui
illã nõ habuit: ipe de illa liberat. Solus eñi in
hac carne venit ſine pc̃o. Hec aug᷒. Peccator
ergo: vt dictũ ẽ. ſeru᷒ ẽ tot dominoꝝ quot vicio
rũ. Vnđ legit̃ de dyogene philoſopho. q̄ cũ ale-
xander diceret ſe dominatorẽ orbis. ille ait. Ne-
quaq̃ es dñs: ſꝫ ſeruoꝝ meoꝝ ſeruus. Supbia
eñi dña tua: ⁊ ancilla mea te circũducit. ego at̃
eam ſuppeditaui. carnalis ꝯcupiſcẽcia et gula
ſunt dñe tue ⁊ ancille mee: q̃ te ducũt ⁊ tibi do-
minant̃. ego autẽ eas ſuppeditaui et vici. ⁊ ideo
tu es ſeruoꝝ meoꝝ ſeru᷒. Deinđ oſtẽdit penã
h᷒ ſeruitutis dicẽs. Seru᷒ autẽ ſ. culpe nõ ma
net ĩ domo. i. in eccl̃ia ĩ eternũ. licet mõ ad tem
pus inquãtũ ẽ de numero fideliũ: qꝛ modo ſunt
admixti mali cũ bonis. ⁊ ĩ futuro abinuiceꝫ ſe-
pabunt̃. ſicut oues ab hedis. fili᷒ aũt. ſ. dei na-
tural̃ manet ĩeternũ. qꝛ ſolus ẽ ſine pc̃o: et ſic

habet poteſtatẽ alios liberãdi a pc̃o. faciendo
eos filios dei p grãm adoptõis. vt ſecũ maneãt ĩ
domo libertatis. Et hoc ẽ qđ cõcludit dicẽs. Si
g̃ filius q̃ vere liber ẽ ⁊ potẽs ĩ domo libertatis
vos liberauit a ſeruitute culpe. vere liberi eri-
tis: nõ a barbaris: ſed a dyabolo. non a corpis
captiuitate: ſed ab aĩe iniquitate. vt pcm̃ non
dñet̃ in vob: qꝛ in hoc ꝯſiſtit vera libertas. Vñ
dicit Grego. Quẽ cõſciencia defendit. etiã inter
accuſatores liber eſt. Vnđ ⁊ boecius. Liber eſt
q̃ habet liberã cõſcienciã. Patet ergo q̄ mũda-
na libertas de qua gloriabant̃. nõ eſt vera liber
tas. nec carnis nobilitas ẽ vera nobilitas. Sꝫ
hodie heu ſunt multi. qui de carnali nobilitate
et libertate querũt extolli. nõ verecũdantes de
ſeruitute peccati. Scđm Aug. q̃ ex amore pec-
cat. nõ ex languore nature. nec ex ignorãtia le
ui: ſeruus eſt pc̃ti. Alia eñi ſunt pc̃a ĩfirmita-
tis. alia impicie. alia malitie. Infirmitas ⁊ im
picia cõtraria ſunt virtuti et ſapiẽcie. malicia
cõtraria ẽ bonitati. Deinđ oſtẽdit eos nõ eẽ
filios abrahe de q̃ gloriabant̃: ſed poti᷒ degene-
res: qꝛ eũ opib᷒ fidei nõ imitant̃. Vera eñi filia
tio declarat̃ per imitatõeꝫ paterne ꝯditõis: qꝛ
imitatio patris ẽ ſignũ vere filiatõis. iudei aũt
nõ imitabant̃ facta abrahe: qꝛ querebãt eũ int̃
ficere. qđ abrahã nõ fecit. ex quo ſaluator con-
cludit. q̄ eius vere filij nõ erãt: q̃uis ab eo car
naliter deſcẽdiſſet. Vnđ erãt filij abrahe tantũ-
modo carne. ſed nõ opeꝝ et fidei imitatõe. Ca-
ro quidẽ illoꝝ ex ipo erat: ſed vita nõ erat. Ex
hoc patet q̄ fruſtra q̃s gloriat̃: qꝛ ſcđm habitũ
eſt filius auguſtini vel benedicti ſeu alteri᷒ ſc̃i
niſi opa ipius ſcđm ſuã poſſibilitatẽ ſtudeat imi
tari. Videntes aũt iudei q̄ ex opib᷒ filiatõneꝫ
arguebat. ideo dixerũt ſe filios dei cui᷒ legẽ ⁊ ce
remonias ſeruabãt. ñ ſicut alij ydolatrie dediti
vñ dicũt ei. Nos vni᷒ dei cultores. ex fornicatõe
ſcꝫ ſpũali gẽtilitatis q̃ fornicat̃ cuꝫ multis dijs
nati nõ ſum᷒. ydola colẽtes ſicut ipi. ſed in fide
vni᷒ dei. fornicatõeꝫ eñi vocãt ydolatriã ſicut et
frequẽter nomiat̃ ĩ ſacra ſcriptura: qꝛ aĩa ſepa
tur a deo p eã. vnũ patrẽ ſpũalẽ habem᷒ deum
quẽ colim᷒. qꝛ ñ colebãt pluralitatẽ deoꝝ ſicut
gẽtiles. Sed hãc paternitatẽ ſaluator excludit
⁊ deũ nõ eſſe eis prẽm oſtẽdit: qꝛ nõ diligũt. nec
cognoſcũt eius filiũ. ſ. ipm̃ xpm̃ ab eo miſſum.
nam dilectio ⁊ noticia xpi eſt ſignũ filiatõis dei
eoꝝ eñi q̃ ab vno ꝓcedũt mutua ẽ dilectio ĩ illo
a quo ꝓcedũt. Deinđ oſtẽdit cui᷒ ſint filij. et
dicit eos ex patre dyabolo eẽ. nõ creatõne: ſed
imitatõe: qꝛ deſideria patris ſui. ſcilicꝫ dyaboli
volũt pficere ⁊ ĩnocẽtẽ occidere. Quod pbat cõ
ſequẽt cõditões dyaboli explicãs. ⁊ poſtea ad
ipos applicãs. Vnã autẽ cõditõeꝫ dyaboli pmo
tangit dicẽs. Ille homicida erat ab initio mũ-
di: ⁊ cõditi hominis. primos homĩes malis ſua
ſionibus occidendo: ⁊ eis immortalitatem aufe
rendo. Homo enim in ſpecie humana reponit̃
per animam. et ideo magis ꝓprie eſt homicida:
qui animam per peccatum mortale occidit: q̄

ille qui occidit corp⁹ ꝑ qđ homo cuꝫ brutis cō
uenit. Ubi Aug⁹. noli te ḡ putare nō eſſe homi
cidā: qn̄ fratri tuo male ꝑſuades. Si fratri tuo
male ꝑſuades occidis. Et vt ſcias ꝙ occiđ. audi
pſalmū. Filij hoīm dētes eoꝝ arma ⁊ ſagitte. ⁊
lingua eoꝝ machera acuta. Alia ꝯditio dyabo-
li tangit̄ cū ſubdit̄. et in veritate opis ⁊ iuſtitie
nō ſtetit. i. in debita obediētia ad deū: q2 nō eſt
veritas ī eo. Res eīm dicūt̄ vere inquātū ꝯfor-
mant̄ veritati p̄me: a q̄ veritate deuiauit dya-
bolus ꝑ pc̄m ſupbie. ⁊ deſeruit ordinatōeꝫ na-
ture ſue: q̄ erat vt deo ſubiceret̄ ꝯtinue. nec ſte-
tit ī veritate vocis ⁊ loquele: q2 mēdax eſt et p̄r
ibeſt iuentor ei⁹. ſ. mēdacij. ſicut deus pater ē ve
ritatis. ante ipm nō erat mēdaciū: ab ipo ⁊ per
ipm eſt factū: vt ſit oīs homo mēdax. Jlle q̄deꝫ
dicit̄ mēdax: nō tn̄ pater mēdacij. q̄ mēdaciū
ab alijs ī mentē refert. ſed mēdax ē ⁊ pater mē-
dacij. qui nō ſolū refert illud: ſꝫ et facit. ⁊ ꝓpter
hec dyabolus dicit̄ pater mēdacij: q2 primū mē
daciū adinuenit dicēs mulieri. Nequaꝙ morie-
mini. Hāc ergo ꝓpetatē. hāc nephariā heredita
tē filijs ſuis dyabolus dereliq̄t: vt mētiant̄ ⁊ pa
trē ſuū dyabolū mētiendo ſequāt̄. Cū eīm mēti-
unt̄ a dyabolo accipiūt̄: ⁊ eū imitant̄. Atten-
dāt mēdaces illud verbū xp̄i dicētis. ego ſū vita
veritas. ⁊ via: q2 recedēdo a veritate recedūt a
via et vita. Tales ḡ tanꝙ illegittimi ī religiōe
xp̄iana merito ſūt habēdi: q2 a deo patre dege-
nerātes facti ſunt filij dyaboli. O ꝙ multi ſunt
huiuſmōi filij dyaboli: etiā religioſi. ⁊ ꝙ plen⁹ ē
de eis mūd⁹. Et vtinā oīs tales caracterē pa-
tris ſui dyaboli ī fronte geſtarēt: vt cognoſce-
rent̄. ne alij ꝑ eoꝝ mēdacia deciperēt̄. ſed heu
aliqui hn̄t frontē meretricis: ⁊ parū erubeſcūt
de mēdacijs. Ut quid terrā occupāt tales peſti-
feri ſeductores. errātes et ī errorē mittētes. ac
ſi patrē ſuū qui vniuerſū orbem ſeducit imitā-
tes. Mendax ḡ ī loquēdo ⁊ mēdacia fingendo.
ꝓpetatē dyaboli aſſumit male viuēdo. Un̄ dicit
Aug⁹. ꝙ dyabolus nō ſpeciale nomē eſt: ſꝫ cō-
mune: et ī quocūq3 opera dyaboli fuerint īuen-
ta. dyabolus eſt appellādus. operis eīm nomen
eſt nō nature. Erubeſce ḡ o xp̄iane et maxime
tu religioſe de hoc nomīe: et ab omni mēdacio
abſtine: q2 ī quolibet xp̄iano debet eſſe veritas
tāta: vt iter iuramētū: et ſiplicē iuratōneꝫ. nul
la ſit differencia. Et quia ſolent inocentes an-
teꝙ ſubeant iudiciū paſſiōis expetere iudiciuꝫ
examinatōis. ideo domin⁹ noſter ſciens iudeos
in mortem ſuam cōſpiraſſe. iudicium examina
tionis ab eis expecijt ad oſtendendā ſuam ino-
centiā: ⁊ iudeorum maliciā: et ad cōuincēdam
apertius eorum iudiciariā iniuſtitiā. Quis eī
vltro mortē pati voluerit. ipe tn̄ xp̄c ſuam ino-
centiā omnib9 manifeſtā eſſe voluit. Un̄ dicit.
Quis ex vobis corā quib9 palam docui et mi-
racula feci. arguet et rep̄hendere poteſt me de
pctō? Quaſi diceret. Uos vultis me īterficere.
oſtendite pc̄m quo meruerim mortē: qđ ſi non
poteritis: manifeſtū erit ꝙ me īnocēter occidi-
tis. Scđm Grego. penſanda eſt māſuetudo dei:
qui venerat peccata relaxare: q2 non dedignat̄
ex ratione oſtendere ſe peccatorem non eſſe: qui
etiam ex virtute diuinitatis poterat pctōres
iuſtificare. Et ideo cum non poſſitis me đ pctō
arguere. ſi id eſt quia veritatē dico vobis. quo-
niam ſcilicet dico me filium dei: quare vos non
creditis mihi et in me. ex quo nō ſum peccator
ſicut ceteri. Et ſubdit cauſā dicēs. Qui ē ex deo
nō natura: ſꝫ fide. nō ore: ſꝫ amore et ꝑ cōformi
tatē volūtatis. verba dei audit: et hoc aure cor-
dis: nō ſolū corporis. audit ea libenter et amat
q2 quilibet libēter audit doctrinā ad quā affe-
ctum habet: quia quaſi connaturalis eſt. Jlle
eīm qui veraciter in deū credit: ac veracit̄ deuꝫ
timet et diligit: dei verba libenter audit. Qui
v̄o non habet fidem nec amorem ſicut iudei erāt
verba dei audire non poſſunt. Jn hijs verb̄ dn̄i
vnuſquiſq3 cōſciencīā ſuā ꝓbare p̄t. vtꝝ ex deo
ſit an nō. Qui eīm verba dei. celeſtē patriā deſi-
derare. carnis deſideria ⁊ mūdi gloriā cōtemne-
re. aliena non appetere. ⁊ ꝓpa largiri. ⁊ alia hu-
iuſmodi iubentis libenter audit. ⁊ libenti⁹ ope
cōplet. nullo mō ſe ex deo eſſe dubitet. Qui v̄o
vecors et durus. verba dei audire cōtemnit. vl̄
ſi hoc aure corꝑis audierit: ⁊ tn̄ nullo ſtudio vl̄
labore in op⁹ mittere conat⁹ fuerit. ꝑfecto ſe ex
deo nō eſſe oſtēdit. Et tales erāt iſti quib9 ꝯclu-
dendo a dn̄o hic dicit̄. Propt̄ea vos nō auditis.
id eſt nō recipitis v̄ba dei ex ore meo. ⁊ mihi nō
creditis: q2 ex deo nō eſtis. ꝓpter viciū qđ a deo
nō ē: ſꝫ a dyabolo ſuggerit̄: ⁊ a mala volūtate ꝑ
ficit̄: et q2 nō eſtis ex deo. nō habētes fidem nec
amorē. ſequit̄ ꝙ ſitis ex dyabolo nō ꝑ creatōeꝫ
ſꝫ ꝑ imitatōeꝫ. Un̄ Aug⁹. Cuꝫ dicit ex deo non
eſtis. noli attēdere naturā ſꝫ viciū. ex deo q̄dem
ſūt ſm naturā: ſed ex deo nō ſūt vicio et praua
affectōe. Eſt aūt ſm grego. triplex ḡdus male
affectoꝝ. Nā ſūt nōnulli q̄ p̄cepta dei. nec aure
corꝑis id eſt exteriori auditu ꝑcipere dignant̄
quidā v̄o ꝑcipiūt: ſed nullo mētis deſiderio com
plectunt̄. nō habentis voluntatē implendi que
audiūt. quidā aūt libēter audiēdo compungūt̄
ſed poſt lacrimas tribulatōnibus preſſi aut de-
licijs allecti ad iniquitatē reuertunt̄. hij ꝑfecto
verba dei nō audiūt: q2 exercere ī ope contem-
nūt. licet ergo omnes ſint filij dei ꝑ naturā. illi
tn̄ ex dyabolo ꝑ viciū ſunt q̄ verba dei nō dili-
gūt. Qui v̄o ex deo generatōis adoptōne rena-
ti ſunt: audiūt verba dei ⁊ cuſtodiūt. Dū terra
eſt ſub tecto ⁊ nō cōpluta. latet q̄s fruct⁹ ſit fer-
re apta: ſꝫ ſi ē ſub aere nudo ⁊ ꝯpluta. patet q̄s
fruct⁹ veniat ex ea. Jgit̄ ſi diuin⁹ ſermo ſit ti-
bi ḡui⁹: ⁊ q̄ſi ſarcinat aures. time ne ſis p̄ſcitus
cū iudeis q̄s iber v̄bi cōpluit ⁊ ipi ſpinas ⁊ tri-
bulos exſeruer̄t. q̄ potuit ꝙ t̄ra maledictō p̄ria
erāt: quā ignis v̄uaſtare debuit. Et q2 iudei cō
uicti ſūt n̄ eē filij abrahe vl̄ dei: ſꝫ dyaboli. iō ne
ſciētes ꝯt̄dicere v̄bis. ꝯtradicūt iiurijs: ⁊ īger̄t
cōuicia q2 r̄ſiſtē nō p̄nt ex v̄itate aliq̄. Mod⁹ eīm
hoīm q̄ neſciunt rōnabiliter reſpondere eſt ad

cõuicia ſe cõuertere. ⁊ ideo iudei non habentes quid ratõnabiliter xp̃o reſpõderẽt ad cõuicia ſe cõuertũt. Unde ꝯtradicẽtes dicũt eũ ſamaritanũ eſſe ⁊ demoniũ habere. Licet enĩ xp̃c eſſʒ genere iudeus: et nõ ſamaritanꝰ. tñ vocãt eũ ſamaritanũ ex cauſis pluribꝰ. Samaritani enĩ q̃ erãt gentiles. iudeis infeſti et odibiles erãt: eo ꝙ terrã eoꝝ poſſidebant. ⁊ ideo vulgare erat apud iudeos. ꝙ hoĩes malos et eis odibiles. etiam ſi iudei eſſent vocabãt ſamaritanos. talˀ aũt erat xp̃c ſcd̃m opinionẽ eoꝝ: quẽ credebãt arguere eos ꝓpter odiũ. ideo vocabãt eũ ſamaritanũ ⁊ q̃ſi aduerſariũ. Uel q: ſamaritani ꝑtim legẽ ſeruabãt: ⁊ ꝑtim nõ ſeruabant. vidẽtes iudei xp̃m ĩ aliq̃ legẽ ſeruãtẽ: ⁊ in aliq̃ diſſoluẽtẽ. vocabãt eũ ſamaritanũ q̃ſi a lege diuina alienũ. Uel a ſamaritanis cũ quibꝰ cõuerſatus erat: eũ ſamaritanũ q̃ſi pc̃tor̃ẽ vocabãt: q: peccatores illos r̃putabãt: nec eis couti volebant. Dicebãt etiã eũ demoniũ hr̃e ꝓpter mirabilia q̃ faciebat: que magicis artibꝰ ĩputabant. vel q: cogitatõnes ⁊ ſecreta eoꝝ reuelabat. ⁊ frequẽter dicebat qđ demoni attribuebãt: cui tñ cordiũ occulta ſunt abſcõdita. Ulˀ q: aliq̃n quedã alta ⁊ ſubtilia loquebat̃ q̃ ñ ĩtelligebãt. credebãt ꝙ q̃ſi demonio plenꝰ loqueret̃: ⁊ eũ arrepticiũ reputabãt. Dominꝰ autẽ hic ſicut et vbiqʒ ad pacie ⁊ mãſuetudinis exẽplũ nos ꝓuocat: q: mãſuete ĩiuriã declinat. Accepta ĩiuria nõ iraſcit̃. neqʒ cõuicijs cõuicia reddit: ⁊ vt dicit petrꝰ. cũ malediceret̃ nõ maledicebat. Et attẽde ꝙ licet dñs iudeos ſepe docẽdo: vel corrigẽdo dure et aſꝑe rep̃hẽderit. tñ dura v̄ba vel facta ĩferẽtibꝰ. nũꝙ̃ vel hic vel alibi dure vlˀ aſꝑe reſpõdit. erudiẽs nos ſm̃ Criſ. q̃ ad deũ ꝑtinẽt vindicare. que v̄o ad nos deſpicere. Uñ cũ in veritate eis reſpõdere poſſʒ vos demoniũ habetis. tñ noluit: ſed malũ qđ ĩ eis eẽ cognouit paciẽter tacuit. imitabilẽ nobꝭ paciẽtiã oſtendẽs. vt quotiẽs a ꝓximis ĩiurias patimur. eoꝝ etiã vera mala paciẽt̃ taceamus ne forte talis correptio non ex dilectõne: ſed ex odio nata videat̃. Jn hijs g̃ ſm̃ Grego. ſuperbia noſtra cõfundit̃. que ſi exagitata vel leuiter fuerit. atrotiores iniurias reddit ꝙ̃ accepat. facit mala q̃ poteſt. ⁊ minat̃ facere que nõ p̃t. Duo quippe ei illata fuerãt. vnũ negauit: ⁊ aliud tacendo ꝯſenſit. Tacuit qđ recognouit. ⁊ paciẽt̃ repulit qđ dictuʒ fallacit̃ audiuit. Demoniũ ſe nõ habere reſpõdit: ſed tñ ſamaritanũ nõ eſſe negauit. Quia enĩ ſamaritanꝰ ĩterp̃tat̃ cuſtos ⁊ ip̃e p̃cipue cuſtos noſter ẽ. nõ enĩ dormitat q̃ cuſtodit iſrahel. ideo ſe ſamaritanũ eſſe nõ negauit. Negauit autẽ demoniũ hr̃e. dyabolꝰ enĩ honori dei reſiſtit. qui ergo honorẽ dei querit. alienus a dyabolo eſt. ⁊ ideo xp̃c q̃ honorificat patrẽ ſuũ. ſ. deũ: demoniũ nõ habʒ. Uñ ait. Sʒ honorifico deũ patrẽ meũ. declarãdo eiꝰ virtutẽ in miraculis. ⁊ oĩa ei attribuẽdo. ꝑ cuiꝰ honore vos me ĩhonoraſtis ꝑ falſa obprobria. ⁊ qđ virtuti diuine attribui debet. demoni aſſcribendo. Jmmo ĩ hoc ꝙ ĩhonoraſtis me: ĩhonoraſtis et patrẽ meũ. qui enĩ nõ honorificat filium nõ honorificat p̃rem qui miſit illũ. Jteʒ habẽs demoniũ qui eſt rex ſuꝑ oĩs filios ſuꝑbie ſuꝑbꝰ ẽ. ⁊ ſe extollit querẽdo gloriã ſuã. ego aũt nõ ſic. nõ enĩ quero gloriã meã: ſicut ſimulatores q̃ ſe oſtendũt ⁊ querũt videri qđ nõ ſunt. Et vere nõ querit q̃ ſemetip̃m exinaniuit formam ſerui accipiẽs. Nõ queſiuit ĩ iſto mũdo gloriaʒ: nec vllã magnificentiã. venit enĩ vt doceret omnẽ mũdi gloriã cõtẽnendã. Jn q̃tũ homo ẽ loquẽs dicit. Ego gloriã meã nõ quero. ſolus enĩ deus ẽ. qui p̃t gloriã ſuã querere abſqʒ culpa et pc̃to. alij aũt nõ niſi ĩ deo. Sed ẽ q̃ querat verã ⁊ debitã gloriã meã. ⁊ iudicet ſcilicʒ iudicio diſcretõis. id eſt a gloria v̄ra hũana. ⁊ ſcd̃m ſeculũ diſcernat et ſeparet. ſcʒ pater meꝰ qui me et glorificãtes me r̃munerat. ⁊ vos et omnes qui me nõ glorificãt: damnat. Cum itaqʒ filius dei multa ſigna faceret: ⁊ v̄tutes multas oſtẽderet gloriã ſuã nõ q̃ſiuit: vt nos eiꝰ exẽplo inſtructi diſcamꝰ de bono ꝙ agimꝰ nõ gloriari. ⁊ cũ a patre oĩe iudiciũ ſibi datum eſſet. illatas ĩiurias p̃ris iudicio ſeruauit: vt nobis inſinuaret q̃tũ nos eſſe paciẽtes debemꝰ. dũ ſe vlciſci nõ vult ⁊ ip̃e q̃ iudicat. Accepta g̃ cõtumelia meditemur in oꝑe vocẽ dñi illã. ego nõ quero gloriã meam eſt q̃ querat et iudicet. Et q: ſm̃ Grego. cũ maloꝝ ꝑuerſitas creſcit. nõ ſolũ p̃dicatio frãgi nõ debʒ: ſʒ etiã augeri. ideo dñs poſtꝙ̃ hr̃e demoniũ dictꝰ eſt. p̃dicatõis ſui beneficia largiꝰ ĩpendit Jn q̃ oſtẽdit̃ magna xp̃i benignitas: q: illis a quibꝰ tãtũ receperat cõuicium. nõ negauit ſue doctrine bñficiũ. Uñ dicit amen amẽ. ideſt fideliter dico vobꝭ. ſi q̃s ſermonẽ meũ ſeruauerit nõ ſolũ fide: ſed etiã vita ⁊ oꝑe. mortẽ nõ videbit. i. nõ experiet̃ ĩ eternũ. hoc ẽ eterne mortis amaritudinẽ. ſʒ vitã habebit eternã. Deinđ ex hijs v̄bis dñi volẽtes oſtẽdere eũ hr̃e demoniũ dixerũt. Abrahã mortuꝰ ẽ et ꝓphete: ſed fundabãt ratõeʒ ſuã ſuꝑ falſum. ſ. ꝙ xp̃c dixiſſet de morte tẽꝑali. qui tñ ĩtellexerat de morte eterna: ⁊ poſt pauca ſubiũgit. Si ego ſcʒ ſolus ſine p̃re meo glorifico meip̃m. ſ. inanit̃. ⁊ quero gloriã meaʒ p̃ter regulã diuine v̄itatis. vt vos mihi ĩponitiſ gloria mea quã dicitis meaʒ. nihil ẽ et falſa: q: falſũ ẽ nõ ens ⁊ nihil. Gloria mũdi nihil eſt: q: ẽ fumꝰ trãſiẽs ⁊ ventꝰ tumẽs. ⁊ ad nihil culpe ⁊ ad infernũ deducẽs. Sʒ glˀia mea ẽ a deo patre a q̃ nullũ falſũ p̃t eſſe. Eſt enĩ p̃r meꝰ ſbſtãcialˀ q̃ glˀificat me voce et ꝑ miraculoꝝ oꝑatõem: et poſtea glˀificabit ꝑ reſurrectõis ⁊ aſcẽſiõis gloriã: quẽ vos dicitis: q: deus noſter eſt ꝑ oꝑerũ imitationem. ſed hoc eſt falſum qđ ꝓbat: dicẽs ⁊ nõ cognouiſtis eũ. ſ. per fidem formatã ĩ qua ꝯſiſtit dei ſimulatio per adoptionẽ. Et quia dicentes nũꝙ̃ tu maior es patre noſtro Abrahã reputabant dominum eo minorem. ideo oſtendit ſe eſſe maiorem ꝙ̃ Abrahã: q: abrabam ab eo tanꝙ̃ a maiore bonum redemptõnis expectat ſibi ꝓmiſiſſe. Unde dicit abrahã. p̃r v̄r ſm̃ carnẽ. đ quo. ſcʒ gloriamini: credens exultauit

in ſpiritu ſperādo: vt videret d ū meum. intelli
gendo et cognoſcendo tantū miſteriū. q̄ȝ deſide
rauit cognoſcere tēpus aduent⁹ xp̄i: qd̄ eſt vi-
dere xp̄m in ſpiritu: ⁊ vidit in figuris et fide diē
eternitatis: ⁊ diē future temꝑalis mee natiui-
tatis. qn̄ in figura triū angeloꝝ ſibi apparētiuȝ
cognouit trinitatis miſteriū. ⁊ qn̄ dictū eſt ei ī
ſemine tuo benedicenť omnes gentes terre. et ī
oblatione yſaac in loco qui ideo dictus eſt dn̄s
videt: q̄ȝ dn̄s fecit abrabam videre occultū xp̄i
miſteriū. ⁊ gauiſus ē ꝓpter beneficiū a me: vt a
maiore ſibi ꝓmiſſum. Ineffabili namq̄ȝ gaudio
exultare potuit. qn̄ et verbū apud patreȝ ma-
nens. ⁊ idē aliqn̄ in carnē venturū nō de patris
gremio receſſurū ꝓſpexit. qn̄ eum de ſtirpe ſua
naſciturū preuidit. ꝑ quē nō ſolū ip̄e ſaluareť:
ſed etiā totus mūdus redimereť: et facta ei de
xp̄o repromiſſio ipleret. Et cū iudei ſolā in eo
etatē carnis nō diuinā naturā penſantes: et de
verbis ſuis mirātes dicerēt ad eum. quiquagi-
ta annos nōdū habes ⁊ abraham vidiſti? qui. ſ.
ante mille annos eſt mortuus: q̄ſi dicerēt hoc ē
īpoſſibile: volens eos ab intuitu carnis ad dei-
tatē trahere reſpondit eis. Anteq̄ȝ abrahā fie-
ret ſcȝ tēporali generatōne. ego ſum eternaliter
manēs. Nō dicit abrahā eſſet: ſȝ fieret. q̄ȝ abra-
ham creatura fuit. nec dicit ego fio: ſed ego ſuȝ
qd̄ ē verbū ſubſtātiuū. q̄ȝ nō creatura: ſed crea
tor eſt oīm. Ubi oſtendiť ei⁹ eternitas cōiūgen-
do verbū p̄ntis. ſ. ego ſum. cū verbo p̄teriti ſcȝ
anteq̄ȝ fieret: q̄ȝ eternitas omni tp̄i aſſiſtit. Un̄
deus ſolus hȝ eſſe ꝑfectū: q̄ȝ illud ꝑfectum ē cui
nihil deeſt extra ip̄m: ⁊ ideo diuinū eſſe cū totuȝ
ſimul ſit. nec q̄d q̄ȝ de illo p̄terierit aut futuꝝ ſit
ꝑfectiſſimū ē: noſtrū aūt eſſe q̄ȝ habet aliq̄d extē
ſe īꝑfectum eſt. deeſt eni nobis aliq̄d qd̄ de nr̄o
eſſe iam p̄teriit: vel qd̄ futurū eſt. Uerū ḡ ad ſō-
ſtantiā diuinitatis xp̄c eſt ante abrahā: ſȝ ſcd̄m
naturā aſſumptā fuit poſt abrahā. Und̄ xp̄c vi-
dit abrahā oculo diuinitatis. ⁊ Abraham vidit
xp̄m oculo cordis. fide videlicet illuminat⁹. At
infideles inſenſati iudei ꝯſiderātes q̄ȝ eternitas
nō niſi deo cōuenit. ⁊ q̄ȝ ſe ꝑ eternitatē deuȝ eſſe
ꝑfitereť ⁊ oſtenderet. iſtaq̄ȝ eternitatis verba
ītelligere et ſuſtinere nō valentes. reputabant
ea blaſphemiā: q̄q̄ȝ ꝑ tali blaſphemia eſſet la-
pidand⁹. ⁊ ideo ſm̄ legis mandatuȝ eum tanq̄ȝ
blaſphemū lapidare volentes. tulerūt lapides
vt iacerēt in eum: ſicut in blaſphemū ⁊ mortis
reum. Quia eni nō valebāt ſapiētie q̄ loquebať
reſiſtere. nec ſciebāt verbis eius ratōnabiliter
cōtradicere loquēdo. ideo cōuertētes ſe ad lapi-
des. cōtradixerūt corꝑaliter ꝑſequēdo. ⁊ quē in-
telligere cuiuſq̄ȝ ſermoni reſiſtere nō poterant.
eū lapidib⁹ obruere querebant. lapidei eni cor-
dis cōtra veritatē. ac duri ⁊ inflexibiles ad cre-
dendū erāt. et eoꝝ anim⁹ facto eorūdeȝ cōſona-
bat. Und̄ ad hoc ſignificandū lex ſcripta eſt in
tabulis lapideis ꝑ dn̄m. Ubi Aug⁹. Tāta duri-
cia q̄ curreret: niſi ad lapides ſibi ſiles. Sȝ dn̄s
q̄ ſolo verbo eos ſuꝑare poterat: vindicare ſe
noluit: q̄ȝ pati venerat. ⁊ hoſtes ſuos ī poteſta

te: ſed hūilitate vincere. ⁊ ideo abſcōdit ſe vt hō
⁊ vt humilis. et exiuit de templo: q̄ȝ cōmendan
da erat paciētia: nō exercēdi potēciā. Abſcon-
dit ſe nō timore mortis: neq̄ȝ īpotēcia reſiſtēdi
eis. ſed cedēs furori coꝝ: vſq̄ȝ dum veniret hora
paſſiōis. ⁊ docēs nos furorē hoſtiū qn̄q̄ȝ: et pro
tp̄e declinare. et exiuit d̄ tēplo ab eis deſignās
derelictōeȝ iudeoꝝ ⁊ trāſitū ad gētes. Notan-
dū autē q̄ȝ dn̄s aliquādo fugiebat. aliqn̄ occur-
rebat. aliqn̄ ſe occultabat. Fugiebat quidē ho-
nores: vt qn̄ venturi erāt vt facerēt eum regē.
occurrebat ſuis crucifixorib⁹ qn̄ volebāt cape-
re eū. abſcōdebat ſe ſicut hic patet a iudeis furē
tibus. vt occaſionē furendi ſubtraheret ab eis.
Per iſta tria exempla dat nobis tria ſalutaria
documēta. ſcȝ vt fugiam⁹ mūdi ꝓſpera. deſidere
mus pro xp̄o pati aduerſa ⁊ vitem⁹ iurgia. Nos
aūt cōtrariū facimus: q̄ȝ honores appetimus ⁊
ꝓcuram⁹. aduerſa fugim⁹ ⁊ vitamus. ⁊ litigiis
nos imiſcemus. Cōſidera hic vt ait Grego⁹. ſal-
uatoris, noſtri māſuetudinē et humilitatē. qui
cū potēcia diuinitatis. nutu tacite mentis ſuos
ꝑſecutores poſſet ſubito ī penas mortis obrue-
re. tanq̄ȝ pauid⁹ humiliť ſe abſcōdit. Hoc auteȝ
fecit ꝓpť tria. p̄mo q̄ȝ tēpus mortis ſue nōdū ad
venerat. ſcd̄o q̄ȝ tale genus mortis nō elegerat.
tertio vt daret nobis ītelligere q̄ȝ liceat ꝑſecuto
res declinare. ⁊ hoc qn̄ ē ꝑſecutio ꝑſonalis. ſm̄
illud qd̄ dixit diſcipulis. ſi vos ꝑſecuti fuerint in
vna ciuitate fugite ī aliam. Sȝ qn̄ nō ē ꝑſecutō
ꝑſonalis. tūc p̄latis nō licet fugere: vt patet de
mercēnario et paſtore. Ideo etiā abſcōdit ſe ab
eis corꝑe: q̄ȝ nō merebanť eū videre mēte. Und̄
Grego. Illis ip̄a veritas abſcōdiť qui eius ver-
ba ſequi cōtemnūt: q̄ȝ eam quā nō īuenit humi
lē. veritas fugit mentē. Et Aug⁹. Tanq̄ȝ homo
a lapidib⁹ fugit: ſed ve illis a quoꝝ lapideis cor-
dib⁹ deus fugit. Scd̄m auguſtinū. Nō abſcōdit
ſe in angulo templi: q̄ſi timēs. aut ī domūculaȝ
fugiēs. vel poſt murū aut calumnā diuertēs: ſȝ
celica poteſtate ſe īuiſibilē inſidiantib⁹ cōſtitu-
ens. ꝑ mediū illoꝝ exiuit: a ſuis tn̄ diſcipul' vi-
debať: q̄ȝ illi eum ſequebāť. Hoc ḡ exēplo ſuo
dn̄s nos inſtruit vt locū ire demus. ⁊ vt ꝑſecuto
rū ac maloꝝ ſeuiciā quātū ſine fidei ꝑiculo fieri
pť fugiam⁹. Un̄ Grego. Quid aūt nobis hoc ex
emplo loquiť. niſi vt etiā cū reſiſtere poſſumus
irā ſuꝑbiētiū hūiliter declinem⁹. Quāta hūili-
tate irā ꝓximi fugere debeat ꝑpendat hō. ſi fu-
rores iraſcētiū abſcōdendo ſe declinauit de⁹. Ne-
mo ḡ ſe ꝯtra acceptas cōtumelias erigat. nemo
cōuiciis cōuiciū reddat. Imitatōe etenī dei glo-
rioſi⁹ eſt iiuriā tacēdo fugere: q̄ȝ reſpōdēdo ſupe
rare. Hec Grego. Sūt aūt mlťi q̄ iudeoꝝ duri-
ciā reꝑhēdūt. ſȝ ſuā minime attēdūt. Un̄ greg⁹.
Sȝ mlťi ſūt hodie q̄ iudeoꝝ duriciā deteſtāť: q̄ȝ
p̄dicatōneȝ dn̄i audire noluerūt. ⁊ tn̄ q̄les illos
arguūt fuiſſe ad fidē. tľes ip̄i ſunt ad oꝑatōneȝ.
Precepta dei audiunt miracula cognoſcunt.
ſed conuerti a ſuis prauitatibus rēnuūt. Hec
Greg⁹. Conſpice hic dominuȝ ihm̄ bene et cum

vehemēti dolore. quomodo volens iudeorum fu
rori cedere abſcondit ſe. et intuere ipſum. ac di
ſcipulos tanq̄ inbecilles meſte et inclinato ca-
pite recedere. et eis ex corde compatere.

Oratio.

Domine iħu xp̄e qui ad audiendum ver
bum dei nos inuitas. doce nos cōtume-
lias et iniurias ſufferre. propriam glo-
riam non querere. veritatem vite iuſticie ⁊ do-
ctrine ꝓpter ſcandalum vitandum non obmit-
tere. ꝓpter iteratam contumeliam et iniuriam
a predicatiōe nō deſiſtere. Iħu xp̄e ſumma ve-
ritas. bonitas. iuſticia : miſericordia. largitas
mundicia. ſobrietas: hūilitas. caritas. qui lapi
daris et abſconderis a mendacib⁹ malicioſis in
iuſtis. impijs. cupidis. imundis. luxurioſis. ſu-
perbis ⁊ odioſis. ne exeas a templo anime mee
redde me corrigibilem ⁊ tecū per omnia concor
dantem Amen.

De ceco a natiuitate. Capitulū. LXXXV.

Et preteriēs inde iħs in
exitu templi. vidit hominē cecum a
natiuitate qui ibi ſedebat mēdicās
elemoſinā ab ingredientibus in tē-
plum. ⁊ diligēter intuitus eſt eum iħs: vt dicit
Criſ. quaſi vellet aliquid agere circa euʒ. vt ex
hoc ſe miſericordē ad miſerū oſtenderet. ⁊ diſci-
pulos in ammirationē ⁊ ad querenduʒ prouo-
caret. ⁊ ideo diſcipuli moti ſunt ad querēduʒ de
cauſa cecitatis eius dicētes. Rabbi q̄s peccauit
hic aut parentes eius: vt cecus naſceret̄. in vin-
dictā. ſ. talis ſui: vł parentū peccati. Putabāt em̄
penā ſine culpa nō infligi. et ideo crediderūt: q̄
pec̄m ipſius vel parentes eius eſſet cauſa hui⁹ ce-
citatis. Iħs aūt nō negat ſimpliciter ip̄m pec-
caſſe vel parentes ei⁹. ſʒ ſolū ad id de q̄ ē īterroga-
tus dicēs. Neqꝫ hic peccauit: neqꝫ parentes eius.
ſcʒ vt ideo cecus naſceret̄. q̄ſi diceret. neqꝫ pc̄to
ꝓpo cecus nat⁹ ē: q: ante natiuitatē peccare nō
potuit: in q̄ apparet queſtio apl'oꝝ ſimplex quā
tū ad hāc p̄tē. nec mirū. quia adhuc rudes erāt
ante ſpirit⁹ ſancti receptionē. Uel pōt eſſe ſen-
ſus talis. Rabbi q̄s peccauit ⁊ cetera hoc ē vtꝝ
pec̄m originale hui⁹. an pec̄m actuale in paren-
tib⁹ fuerit cauſa cecitatis iſtius omnes em̄ filij
ire naſcimur. filius aūt ire merito punit̄. Et ſic
obicit̄: q: ſic q̄libet puniēd⁹ eſſet. cū q̄libet ī ori
ginali cōcipiat̄. Dicēdū q̄ mīe diuine ē qn̄ ali-
cui parcit̄. iuſticia autē ē qn̄ aliq̄s punit̄. Unde in
trenis. miſericordie dn̄i q̄ nō ſum⁹ ↄſumpti. et
apl'us. oīs peccauerūt ⁊ egēt gr̄a dei. ⁊ ſic que
ſtio ad hanc p̄tē fuit bona. Neqꝫ pc̄to parētum
hoc contigit licet peccauerit. Ubi ſciendū q̄ eſt
duplex pena qua homies puniunt̄. vna ſpiritu
alis q̄tum ad animā q̄ nūq̄ filius ꝓ patre pu-
nit̄: q: aīa filij nō eſt ex patre: ſed a deo. ſcʒ per
creationē. alia corꝑalis q̄tū ad corpus: q̄ filius
cū q̄tuʒ ad corp⁹ ſit res quedā patris. ꝓ patre
punit̄ temꝑaliter. hoc ē malus pater ī filio: vt
filiū vidēdo torqueat̄. Sʒ hec ē cauſa cecitatis
hui⁹. ſ. vt manifeſtēt̄ opa dei ī illo. ī eius illumi
natōne mirabili. Ac ſi dicat. Nō ē cecus natus
ad punitionē peccati. ſʒ poti⁹ cecitas iſta eſt di-
ſpēſatiua: vt manifeſtato ope mirabili ī ei⁹ illu
minatōe. filius dei manifeſtet̄. ⁊ diuina ei⁹ vir-
tus declaret̄: ⁊ ſic ad fidē hoīes edificēt̄. Ubi cō
ſiderādū q̄ egrediēs de templo. ſtudioſe venit ad
opus ſui manifeſtatiuū. ip̄e em̄ vidit cecū ⁊ nō
cecus acceſſit ad eū. Unde dicit Criſ. q̄ exiēs d̄
templo curauit cecū. et abſentatōe furorē miti-
gans. ⁊ per operationē ſigni duriciā ⁊ inſana-
bilitatem eoꝝ molliēs: ⁊ hijs q̄ dicta ſūt fidē fa-
ciens. Et expuit in terrā: vt oſtēderet q̄ virtuſ
ſanatiua q̄dāmō erat ab eius hūitate. inq̄tum
ē organū diuinitatis. ſaliua em̄ fluit a capite: ⁊
fecit lutū ex ſputo: vt oſtenderet ſe eſſe illū q̄ for
mauit primū hominē de limo: ⁊ liniuit lutū ſuꝑ
oculos eius. ſic ⁊ homo excecat⁹ ꝑ pc̄ti delecta-
tōneʒ apponere debet ꝓ remedio peccati vilita-
tē. ⁊ miſit eū ad natatoria ſyloe ad lauādu3. vt
cecus trāſeundo ſic ꝑ ciuitatē. linit⁹ luto a mul
tis videret̄: ꝑ conſequēs miraculū magis diuul
garet̄: ⁊ firmaret̄ qd̄ īterpretat̄ miſſus. hoc ad
didit euāgeliſta. volēs īterpretari nomē hebraı̄
cū. ⁊ ad deſignādū miſteriū xp̄i miſſi ad ſaluteʒ
hoīm: ⁊ abijt ⁊ lauit: ⁊ venit vidēs nō virtute lu
ti vel aque. ſed v̄tute diuina q̄ fuit illuminat⁹.
Eſt aūt ſyloa fons ad pedē ⁊ radicē mōtis ſyon
deſcēdēdo in vallē yoſaphat: q̄ nō iugib⁹ aquis
ſed ī certis horis ꝑ cōcaua terraꝝ ebulit: quia
nō ſingulis ⁊ cōtinuis: ſed īterpolatis diebus.
ter vł quater ī ebdomada dulces aq̄s ex viſceri
bus ſuis emittit. de q̄b⁹ cū excipient̄ q̄ſi ſtagnū
nō longe a fonte ↄſtructū erat. quā collectōem
mō piſcinā mō natatoria ſcriptura vocat. Ibi
ē et fons virginis Marie. de q̄ ip̄a aquā ꝓ ſe et
ꝓ ſuo filio hauriebat: ⁊ ſuos pannos lauabat.
Erat autē ſabbatū qn̄ hec fiebāt. ⁊ ideo phari
ſei hec cognoſcētes reprehēdebant ſed errabāt:
q: opa ad dei magnificenciā ordinata: licite in
ſabbato fiebāt. Unō Criſ. Ipſe poti⁹ ſabbatuʒ
cuſtodiebat. q̄ ſine pc̄to erat. Sabbatū em̄ ob-
ſeruare ſpūaliter: eſt nō hr̄e pc̄m: ⁊ hoc admo
net de⁹ qn̄ cōmēdat ſabbatū. oīe op⁹ ſeruile ñ
facietis ī eo. Quid ſit op⁹ ſeruile a dn̄o audite.
Omnis qui facit pc̄m ſeru⁹ eſt peccati. Sʒ iſti
ſabbatū carnalit̄ obſeruabāt. ſpūaliter viola-
bāt. Hec Criſ. Ecce q̄uo hij traditionib⁹ ſuis in
nitebāt̄: vt nullo mō violari eas ꝑmitterent. et
mādata dei magis neceſſaria obmittebāt: colā-
tes culicē: ⁊ glucientes camelū. Sic ⁊ hodie
multi ſuas traditiōes ⁊ īſtituta magis ſequūt̄.
⁊ obſeruāt q̄ dei mādata. ſit'es ī hoc phariſeis ī
ope: ſʒ timeant ne etiā ī mercedis retributōne
Et cū ſciſma ⁊ diſſenſio īde fieret. cec⁹ illūinat⁹
ↄſtanter ⁊ virilit̄ etiā cōtra maiores iudeoꝝ pa-
treʒ domini defendit. in q̄ gratitudo eius ma-
gna apparuit. et ꝑ hoc etiam oſtendit q̄ q̄libet
gratāter ⁊ ↄſtāter beneficiū diuinū r̄cognoſce-
re debʒ: ↄſtans athleta ⁊ imobil' ↄfeſſor v̄itatis
apte fatet̄ bn̄ficiū. ne īcurrat īgr̄titudīs dānuʒ

Annunciat gratiam. euãgelizat et confitet̃ li-
bere veritatẽ ad gloriã dei et laudẽ. Hoc nõ niſi
a dño nec a diſcipulis niſi deus eſſ3 in eis fieret
Vñ Criſ. Vides pconem veritatis. vides quãta
audiuit ex inicijs ⁊ quãta paſſus ẽ et p vba ⁊ p
opa: et q̃liter teſtatus ẽ. Non em̃ verecũdatus
de priori cecitate: neq3 formidauit furorẽ ple-
bis. neq3 rẽnuit oñdere ſeipm̃. vt p̃dicet benefa
ctorẽ. Hec aũt ſcripta ſũt: vt et nos imitemur.
Et iterũ. Hec veritatis ẽ natura: p que putatur
inſidias ab hoĩbus pati. p hec fortior fit: p hec
claret. p que obumbratur. Mendaciũ õo ſibipi
obuiat: et p ea p que ledere veritatẽ videt̃. per
ea clariorẽ eam oñdit. qd̃ et nũc factũ ẽ. Scd̃m
eundem Criſ. ex iſta ceci conſtantia apparet. q̃
forte quid ſit veritas: que ſi deſpectos aſſũpſẽit
claros et fortes eos facit et oñdit: et q̃m imbecil-
le quid ſit mendaciũ. qd̃ et ſi cu3 fortib9 fuerit:
imbecilles eos monſtrat et reddit. Tandẽ poſt
longã ↄcertatõnem maledixerũt ei ſcd̃m ſuam
reputatõem. licet magis eſſet bñdictõ ſm̃ veri-
tatẽ. et dixerũt: tu diſcipulus illius ſis. Vñ Au
guſt. Maledictũ eſt. ſi cor diſcutias: non ſi ver-
ba ppendas. Tale maledictũ ſit ſup nos: ⁊ ſup
filios noſtros. Et ſequit̃: nos aũt moyſi diſci-
puli ſum9. Moyſes p̃dicauit ſeruãtib9 legẽ fer-
tilitatẽ et bona tpalia: et ppter hoc habet pluẽs
diſcipulos q̃ xp̃c. qui p̃dicauit paupertate3 et ſi-
milia. Et iniuſte ↄtemnãtes eiecerunt eũ foras
extra ſynagogam. i. extra ſocietatẽ iudeorũ: tã-
q̃ excõmunicatũ et reprobatum. qd̃ apud eos
erat maximum obprobriu3. ſicut apud nos ex-
cõmunicatõ et eiectio a ſocietate et cõmunione
xp̃ianorũ. Ob ↄfeſſionẽ quidẽ veritatis. ⁊ quia
dño adheſit imobilis. eiectus ẽ foras a iudeis.
Ipſe ne deũ ↄtemneret voluit ↄtemni ab homi
nib9: nos õo ne ab hoĩbus ↄtemnamur deũ cõ-
temnimus. Deinde cũ cecus curatus foras
a iudeis eiectus eſſet. et ad ihm̃ veniſſ3: ab eo ĩ
terrogatus et inſtructus etia3 lumẽ fidei rece-
pit. et fidẽ ſuam quã corde credidit. ore ↄfeſſus
eſt dicẽs: credo dñe: et ope pteſtatus. q2 pcidẽs
adorauit eum adoratõne et ſeruitute latrie: per
hoc ei9 diuinã virtutem oñdens et verbo opus
adiũgens: nam pſtratõ ⁊ adoratõ debet̃ ſoli deo
et creatori. in ſignu3 q̃ manu eius de nihilo ſu-
mus erecti. ſicq3 eũ credidit et ↄfeſſus eſt veru3
deũ et hominẽ. Quẽ g̃ iudei repellebãt. hũc xp̃c
recipiebat: quantomagis em̃ quis ppter deũ ab
hoĩb9 ↄtemnit̃. tãtomagis a deo diligit̃: et q̃n-
tomampli9 ab illis eijcit̃. tãtoampli9 ab ip̃o reci-
pit̃. Vñ Criſ. Qui ppt̃ veritatẽ ⁊ xp̃i ↄfeſſione3
iniuria opprimũt̃. hi maxie honorant̃. qd̃ ĩ ce-
co factũ ẽ. Eiecerũt em̃ eũ ex tẽplo iudei. ⁊ ĩue-
nit eũ dñs tẽpli. et eum ſuſcepit ſic agonetheca
athletã multũ laborantẽ. ⁊ coronauit. hec criſ.
Xp̃c itaq3 hũc totũ ſanat ext̃ oculos et int9 cor
apit. Iam dñs agn9 miſſus ad tollẽda pctã mũ
di. lauat inuncto faciẽ cordis. iã mẽtis oc̃los il
lumiat: ⁊ ille ↄfitet̃ nõ tm̃ filiũ hoĩs. ſ3 etiã dei
Et ↄmendando cecũ ex deuotõe et fidei illumi-
natione. dixit ei ihs. In iudicium ſcil3 diſcre-
tõnis nõ damnatõnis. ego in hũc mdm̃ qui cõ-
plectit̃ bonos et malos veni. ſ. p aſſũptõnẽ car
nis. vt ſimplices et humiles qui nõ vidẽt id eſt
ſe nõ videre reputant. ⁊ ↄfitent̃ ac medicũ req̃-
rũt. vt videãt ⁊ illuient̃ p fidem et veritatis co-
gnitõe3: ac legiſpiti et ſapiẽtes ſupbi qui vidẽt
id eſt ſe videre p̃ſumunt et iactãt. ac medicũ nõ
querũt. ceci fiant ampli9. i. in ſua cecitate pma
neãt. et indurent̃ p infidelitatẽ et q̃tum ad in-
tuendã veritatem nolentes ſuſtinere veritatis
lucem: vt patet impletũ in hoc ceco nato. et in
apl'is. qui ppter ſuã huilitatẽ a xp̃o ſũt illuiati.
ſacerdotes aũt et legiſpiti ppter ſuã ſupbiã ſũt
excecati. Item exponit̃ hoc de illuiatõne gẽtili-
um p fidei ſuſceptõne3. ⁊ ob tenebratõ3 iudeorũ
p fidei refutatõe3: q2 antea reputabant̃ gẽtiles
ceci et iudei vidẽtes. modo ecõuerſo gentiles vi-
dẽt. et iudei ceci ſũt. Vñ nõ accipit̃ hic iudiciu3
ↄdemnatõis et p̃miatõis manifeſtũ. qd̃ in ſcd̃o
aduentu expectat̃ futurũ: ſed iudiciũ diſcretõ-
nis credentiũ et nõ credentiũ occultũ. qd̃ ĩ p̃mo
aduẽtu eſt factũ. Quaſi diceret. In hoc qd̃ te il-
luminaui intellige. q̃ ego veni ſepare paupes
ſpiritu a ſupbis. vt illi illumient̃. iſti cecentur.
Et notat hic cauſã. quia ad hoc nõ venit fina-
liter vt aliq̃s excecaret̃. ſed notat terminũ: q̃a
aduẽtus eius fuit ad hoc termiatus. ſicut boni
medici opatõ in deſperatis terminatur ad mor
tem. Et audiẽtes phariſei repugnauert̃ dicẽ
tes: nunquid et nos ceci ſumus? qui religioſi et
lr̃ati in lege ſumus et ſpiritualẽ viſum illumi-
natũ habemus. Sed ex eorũ reſponſione eos cõ
futat: dicẽs. Si ceci eſſetis. i. ignorantes ſcp̃tu
ras et phetias de me. nõ haberetis pcẽm ſcilic3
tantũ q̃ntũ habetis: nunc õo q2 dicitis videm9.
id ẽ reputatis vos intelligẽ ſcripturas: pecca-
tũ vr̃m manet id ẽ aggrauat̃ et magis puniet̃.
Ex q̃ p3. q̃ ſciẽtes ſcp̃turas ⁊ nõ obſ̃uãtes eas.
g̃ui9 delinquũt ⁊ g̃uiorẽ penã incurrũt. ſm̃ illd̃.
Seru9 q̃ ſcit volũtatẽ dñi ſui ⁊ nõ facit vapula
bit plagis multis. Põt etiã exponi de corpali
viſione miraculorũ et operũ xp̃i: q2 ſi ea non vi-
diſſent. hẽrent aliquã excuſatõe3 de hoc q̃ ei ñ
crediderũt: nũc aũt q2 viderũt. ideo peccatũ eo-
rum aggrauat̃ et magis puniendi ſunt. Vel ſi
ceci eſſetis veſtra reputatõne. i. ſi ex humilita-
te vos cecos aduerteretis ſeu reputaretis. re-
ↄgnoſcẽtes p humilitatẽ pcẽm vr̃m. ⁊ currẽtes
ad veniã ⁊ medicu3: nõ haberetis pcẽm. q̃a ego
veni auferre peccatũ. quod remittit̃ p gratia3
que nõ datur niſi humilib9. et de ſe nõ p̃ſumen-
tib9. Nunc õo quia ſupbe dicitis: videmus. i. vos
videre reputatis. ac veniã et medicũ nõ q̃ritis:
pcẽm vr̃m manet. i. nõ remittit̃. ⁊ ĩ cecitate in-
fidelitatis veſtre permanetis. Miſtice cecus
iſte a natiuitate. humanum genus eſt. habens
cecitatem ab Adam. Vnde ſcd̃m mẽtem ceci na
ti ſumus. Hec enim cecitas contigit in primo
homine per peccatum. de quo omnes originem
traduximus. non ſolu3 mortis ſed etiam iniq̃-

tatis. Cecus etiaꝫ ideo naſcitur omnis habēs
pctm̄ oꝛiginale. qꝛ priuatus ē dei viſione. Cecū
ḡ a natiuitate. i. omne genꝰ humanū dn̄s ī hūc
mōm veniēs illuīauit. Spuit in t̄rā. deitatē aſ-
ſociās natuꝛe hūane: ac de ſaliua ꝛ t̄ra lutū fe
cit. ꝯtpando t̄rā ſapīe diuīe. i. deꝰ hō fcēs ē: per
ſputū eī qđ ē ſaliua ꝺ capite deſcēdēs. ſignificat̄
v̄bū qđ a ꝺo capite oīm reꝝ ꝓcedit. ꝛ ſapīa q̄ ex
oꝛe altiſſimi ꝓdit. ſaliua eī ē humoꝛ ſalſus ꝛ ſal
ſapīaꝫ ſignificat ꝑ t̄rā v̄o caro ꝛ hūanitas quā
ꝓ nob̄ ſuſcepit: liniuit aᷣ ſeu vnxit oc̄los. ſ. coꝛ-
dis ipſius ceci. i. generis humani. ꝑ fidem in-
carnatōnis xp̄i. qn̄ fecit cathecuminū qđ inter
pretat̄ inſtructus. q̄ fidē habet ſed nōdū bapti
ſatus ē: et ideo mittit eū ad piſcinā vt lauet̄ et
illuminet̄. i. baptiſetur. ꝛ in baptiſmo plenam
illuīationem recipiat. Vn̄ ſm̄ Dionẏ. Baptiſ-
mus dicit̄ illūiatō: que piſcina vocat̄ ſẏloe. qđ
interp̄tat̄ miſſus. q̄a quicūqꝫ baptiſant̄. opꝫ
q̄ baptiſent̄ in xp̄o qui eſt miſſus a p̄re. ꝛ tunc
eum illūiat: niſi em̄ ille fuiſſet miſſus. nemo no
ſtrum eſſet ab iniq̄tate dimiſſus. Qui ḡ ꝺ limo
terre hoīem foꝛmauit. ꝑ idē genꝰ luti humanuꝫ
genus refoꝛmauit. ꝛ refoꝛmando ſignificauit.
Vn̄ puluerē maſſans de ſputo. liniuit ſr̄ oculos
ceci: q̄ſi diceret ei ego ſum q̄ puluerem de terra
accipiēs hoīem plaſmaui. In facto etiā huiꝰ
ceci illūiati. ſignificat̄ modus curatōis cuiuſli
bet pctoꝛis iuſtificati. q̄ hī ꝑ cecū intelligitur.
pctm̄ em̄ mētis oculos obtenebrat et obſcurat
Ubi notandū q̄ cecitas ſp̄ualis cauſat̄ tribus
modis. p̄mo a puluere cupiditatis terrene. ſe-
cūdo ex igne carnalis ꝯcupiſcentie. tertō ex tu
moꝛe ſupbie. Plerūqꝫ etiā peccatoꝛ vel ex ꝯſue-
tudine peccādi. vel ex obſtinatōne mētis. vel e-
tiam ex obcecatōne diaboli pctm̄ ſuū nō videt
qꝛ vidē nō vult. nec pctm̄ reputat pctm̄. Vnđ
Gregoꝛi. Cū in graui pc̄to miſer hō labit̄. ſua-
det ei dẏabolꝰ ne peniteat. ne ꝯfiteat̄. pctm̄ le-
ue et modicū in coꝛde affirmat. miſcōiam p̄di-
cat: longū ſpaciuꝫ vite ꝓmittit. vt ꝑmaneat in
pc̄to ſuggerit: vt ſic eum in cōtemptū dei et de-
ſꝑatōnem ſui inducat ꝛ ꝑdat. Ad huiꝰ ceci il
luminatōnem tria neceſſe ē ꝯcurrere. Primuꝫ
eſt diuine gratie p̄ueniētis reſpectō. et ſcđm eſt
coꝛdis de pc̄tis ꝯpunctō. terciū eſt pura pecca
toꝝ ꝯfeſſio. Hec tria ꝑ oꝛdinem deſignauit do-
minus in curatōne iſtius ceci. Pꝛimū ſigni-
ficauit in eo qđ dicit̄. q̄ vidit cecū oculo ſcilicꝫ
miſcōie ꝛ gr̄e p̄uenientis. q̄ ante oīa p̄exigit̄ ad
ꝯuerſionem pctoꝛis: hō em̄ ꝑ ſe pt̄ in pctm̄ la-
bi. ſed ꝑ ſe r̄ſurgē nō pt̄ ſine auxilio gr̄e dei. Ni
ſi ḡ dn̄s pctoꝛem oculo miſcōie reſpiciat. r̄ſur-
gere nō valebit. Scđum deſignauit dn̄s. per
hoc q̄ expuēs in terrā fecit lutū ex ſputo. quo
liniuit oculos ceci. Per ſputū vel ſaliuā q̄ a ca
pite ī os defluit. ītelligit̄ diuina ſapīa. q̄ ex oꝛe
altiſſimi ꝓdijt: ꝑ terrā aᷣ intelligit̄ coꝛpꝰ huma
nū. q̄ duo ꝯmixta fuerūt in xp̄o: ſcꝫ verbū eter-
num qđ ꝑ ſaliuā. ꝛ caro hūana q̄ ꝑ terrā intel-
ligit̄: et hoc bn̄dictū lutuꝫ ē remediū cecitatis
noſtre. ſi tamē ſuper oculos coꝛdis noſtri lini-
atur. qđ fit qn̄ peccatoꝛ ad ꝯſideratōneꝫ dei per
pctm̄ offenſi. ad recognitōem vilitatis ſue ꝑpt̄
pctm̄ inducit̄. tūc em̄ nobile lutū xp̄i. ſuꝑ vile
lutū pctoꝛis ponit̄ ex quo ꝯpunctō cauſatur.
Predicto igr̄ luto ſuo. tunc deus luteos oculos
pctoꝛis liniuit. qn̄ eū ad ꝯſideratōnem ſue offē
ſe. ꝛ vilitatis pc̄ti. ac miſerie ſui ſtatus inſtigat
et inducit. Ut aᷣ pctoꝛ plene illūiet̄ ad rectaꝫ
cogitatōem et verā ꝯpunctōem. opꝫ q̄ ex grā
dei ꝯſideret hec ſeptē. Primo vt ꝯſideret pctum
quod ꝯmiſit. vt poſſit videre pc̄ti m̄ltitudineꝫ
et obmiſſionem boni ꝛ commiſſionem mali. co
gitatōne. locutōne et operatōne. quinqꝫ ſenſib
contra decem precepta. contra ſeptem ſacram̄-
ta. in operib miſericoꝛdie: et tunc dicat. pecca
ui ſuꝑ numeꝝ arene maris ꝛc̄. Itē pc̄ti magni
tudinē. q̄ tāmagna pc̄ta fecit. et ꝯ tamm egnū
dn̄m. ꝛ dicat: pr̄ peccaui ī celū. ꝛ coꝛā te ꝛ n̄ ſuꝫ
dignꝰ ꝛc̄. Itē pc̄ti t̄pitudinē. q̄ tāturpia pc̄ta
fecit. Scđo vt videat tp̄s qđ amiſit. Vide ḡ q̄t
dies q̄t mēſes q̄t ānos inanit̄ ꝯſumpſiſti. Et qꝛ
ſm̄ Bern̄. om̄e tp̄s ꝑdidiſti ī q̄ de deo n̄ cogita
ſti. Tertō vt videat pulcritudinē aīe quā pollu-
it q̄ pulcherrīa fuit ꝛ digniſſima. qꝛ ad imaginē
dī creata. ꝛ q̄ ſe ſic t̄piter vilificauit. Quarto vt
videat grām quā amiſit. et quāta bona ꝑ pctm̄
ꝑdidit O q̄m̄ltaꝫ grām multi negligūt: deꝰ em̄
ſemꝑ ꝑatus ē dare. ſꝫ pauci volūt accipē. Qui-
to vt videat irā dei quā ꝓuocauit. ꝛ q̄ beneficijs
dei ita ingratus fuit. Sexto vt videat penā quā
meruit: que eſt eterna amara ꝛ diuerſa. Septi
mo vt videat gloꝛiā quā demeruit q̄ eſt īfinita
ꝓ cuiꝰ guſtu ad vnā hoꝛā ſm̄ Augꝰ. ꝯtemnēda
eſſent omnia. His ſeptem ꝯſideratis: bene duꝝ
et lapideum coꝛ haberet homo. qui non amara
contritōne compūgeretur ꝺ pc̄tis ſuis. Ter
cium quod eſt pura pctoꝝ cōfeſſio. deſignauit
dominus per hoc. q̄ iſtum cecum ſic linitū mi-
ſit lauare ſe ꝑ ꝯfeſſioneꝫ apud ſacerdotē. Quis
em̄ deus dimittat pctm̄ ad ꝯtritōnem pctoꝛis:
obligat tamen eum ad confeſſioneꝫ homini vi-
ce dei faciendā. Et talis abſolutō facta in con-
feſſione ſm̄ Augꝰ. reducit hominem ad baptiſ
mi puritatē. Premiſſis aūt trib ꝑactis tūc in-
cipit pctoꝛ videre: ꝛ ſic a ſua cecitate diuina g̃-
tia curatus. ꝓcidat humiliter et adoꝛet ſuppli-
citer. gratias agens deo. Signum v̄o q̄ pecca-
toꝛ ſic illuminatus eſt quando clare videt ꝛ co-
gnoſcit. Illa autem cognitō in duobus conſi-
ſtit. ſcilicet in cognoſcendo deum. et in cogno-
ſcēdo ſeip̄m. Cognoſcere deuꝫ in p̄nti eſt cogni
tio ſue potētie ꝛ ſue bonitatis. Cognitō aūt po
tentie generat in nobis timoꝛē. qui timoꝛ facit
recedē a malo. cognitō bonitatis generat ī no-
bis amoꝛē. qui amoꝛ ducit nos ad bonū facien
dū. Cognitō aūt noſtri. generat in nobis hūili-
tatē. q̄ eſt mater oīm v̄tutū. Et ſic patet q̄ hec
duplex cognitō. ſcꝫ dei et nr̄i. eſt cauſa totiꝰ nr̄e
ſalutis. nam cognitō potentie dei generat tio-
rem q̄ facit vitare malū. cognitō bonitatis dei

generat amorem qui facit operari bonum: co-
gnitō nr̄i generat hūilitatē. que nos ꝯſeruat ī
euitatōne mali ⁊ in opatōe boni. Tp̄s igiť ob-
ſeruem⁹. ⁊ ab intꝑaneis abſtinem⁹: ne cuꝫ ce-
cis iudeis illō ī vanitatibꝫ ꝯſumētes. cū ipis in
cecitate maneam⁹. Unde ait hoc loco criſ. De-
dit tibi vite terminū deus ad curandā aīam. tu
do inaniter ⁊ vane ꝯſumis. Et ſi argentū pau-
cum ꝯſūpſeris. ſimpliciter damnuꝫ res vocas:
dies aū tuos ꝯſumēs in pompas. nullum putas
facere incōueniēs. Cōgruo exn̄te in letanijs ⁊
orōnibꝫ ꝯſumere vitā tuaꝫ oēm. tu in tumľtibꝫ
et ēpibus ōbis et iocūditate intꝑanea: opibꝫ et
laboribꝫ laſciuis vitā tuaꝫ ꝯſumis inaniť. et in
malo tuo. neſciēs φ omni rei magis parcē op-
teret φ̄ tpi. Aurum ſi ꝯſūpſeris poteris rurſū
recuperare: tp̄s do ſi ꝑdideris. difficile id reſu-
mes. Parū em̄ nobis ſeruatū eſt tp̄s ſm̄ p̄n̄te
vitā. Si igiť: īquit. oportet eo vſu nō fuerim⁹.
qd dicem⁹ abutētes eo? Cū hoc ꝯſūpſeris inani-
ter. quā hēbis excuſatōeꝫ? Et cui⁹ grā agis par
uum recōdidit? O inſenſibilitatis ⁊ indeuotōis
ꝑ q̄ maxie grās agē oportebat. qm̄ tuos labo-
res ⁊ ſudores īcidit. ⁊ requiē longā et īmortalē
fecit. ꝓ his incuſas ⁊ ꝗuaris Hec Criſ. Unde et
Seneca. etiā ſi mľtū ſupeſſet etatis. ꝑce diſpen
ſandū erat vt ſufficeret neceſſarijs: nūc q̄ demē-
cia ⁊ ſupuacua diſcere intāta tpis egeſtate? eo
magis itaqꝫ indignor. aliq̄s ex hoc tpe. qd ſuffi
cere ne ad neceſſaria quidē pōt. eciā ſi cuſtodi-
tum diligentiſſime fuerit: ī ſuꝑuacua maiorez
ꝑtē erogare. nō tā benignū ac liberale tp̄s na-
tura nob dedit. vt aliqd ex eo vacet ꝑdere. Et vi
de φ̄mľta etiam diligētiſſimis ꝑeāt. Aliud vali
tudo ſua cuiqꝫ abſtulit: aliud ſuoꝝ. aliud neceſ
ſaria negotia. aliud publica occupauerť: vitaꝫ
nobiſcū diuidit ſōnus. et hoc tꝑe tā anguſto et
rapido et nos auferēte. qd iuuat maiorē ꝑtem
mittere in vanum? Hec Seneca. Oratio.

Domine ihū xp̄e qui illūiaſti ocľos ceci
nati. illumīa q̄ſo oculos cordis mei. ne
in tenebris offendaꝫ vel vnφ̄ in morte
obdormiā. Deus vite mee φ̄ vane ꝯſūpta ſūt. φ̄
infructuoſe elapſa ſūt tꝑa mea: q̄ dediſti mihi.
vt facerē volūtatē tuam in eis. ⁊ nō feci. Quot
āni q̄t mēſes q̄t dies. q̄t hore ꝑierūt apud me: ī
quibꝫ ſin̄ fructu vixi corā te. Fiat amāde pater
hoc reſiduū tpis mei fructuoſū et ſanctificatū
in grā tua. vt in diebꝫ eťnitatis inueniat locum
et computabile ſit ante te Amen. ¶ De paſtoē
ouium. Capitulum. LXXXVI.

Et quia ceci et incredulí
pharisei et iudei. nō accedētes ad lu
cem xp̄m q̄ eſt via. veritas et vita.
nec intrātes in ouile ouiū. vt oues
dn̄i fierēt: iactabāt ſe vidē ſin̄ xp̄o. ⁊ ꝑ ꝯn̄s poſ-
ſe ad veritatē ꝑuenire ſine eo: ideo xp̄c q̄ ſupˀ ī
cepit diſputaē ꝯ ſuꝑbiam et iactātiā eoꝝ. nunc
vt hāc magis retundat. ꝓponit ꝯtra eam ſimi-
litudinē humilitatis. de ouili ⁊ oſtio ei⁹: quoꝝ
vtrūqꝫ eſt humile. nec admittit niſi humilian-
tes ſe. Ac ſi eis diceret. Si vultis intrare ꝑ hu
mile oſtiuꝫ. in humile ouile ouium: oportet vt
vos humilietis. nec taꝫ alta de vobis ſentiatis.
Et nō tm̄ inducit hāc ſimilitudinez ad hūilita-
tis inſinuatōꝫ. verūetiā vt oñdat. ꝑ qd oſtiū in
ouile ouiū ſit intrandū: et exprimiť in ea diſti-
cta ꝯditō furis ⁊ paſtoris ouiū. ꝓpter diuerſuꝫ
ipoꝝ ingreſſum et officiū. Dicit ḡ amen amen
dico vobis. q̄ nō intrat ꝑ oſtiū in ouile ouium.
ille fur ē ⁊ latro. Non em̄ venit ꝓpter bonū. ido
q̄rit indebitū ingreſſuꝫ. Qui aū intrat ꝑ oſtiuꝫ
paſtor ē ouiū: querēs bonū eaꝝ. Huic oſtiari⁹
aꝑit. q̄ ſcit eū ouibꝫ beniuolum: et oues vocez
ei⁹ audiunt. i. cognoſcunt. q̄ bruta aīalia ſuos
benefactores recognoſcūt: et ꝓprias oues vocat
noīatim. q̄ diſtincte eas cognoſcit. qd alienus
nō facit. et educit eas ad paſtū vite huic necca-
riū. Et cū ꝓprias oues emiſerit. an̄ eas vadit: q̄
cōmuniter ſolēt paſtores ꝑcedere greges. et ad
paſtorū greſſum oues diriguntˀ. ideo ſubdiť: et
oues illū ſequuntˀ. q̄ ſciūt et cognoſcūt vocem
ei⁹: alienū aūt ſcꝫ furem nō ſequuntˀ. ſed fugi-
unt ab eo. quia non nouerūt vocē alienoꝝ. pa-
ſtores ſe mencientiū. Oñdit itaqꝫ xp̄c phariſeis
quia nec ſapiētia. nec obſeruatō legis. nec bōa
vita quidφ̄ valet. niſi ꝑ eum: et φ impoſſibile ē
eos videre ſine xp̄o. et ad veritatez ꝑuenire ſi-
ne eo: dicens. Qui non intrat ꝑ oſtium id eſt ꝑ
xp̄m. in ouile ouium id eſt in eccľiam et cōgre-
gatōnem fideliū. ille fur eſt ⁊ latro. quales ſunt
omnes infideles ⁊ etiā mali fideles. Ubi Aug⁹.
Intrat ꝑ oſtium: qui intrat per xp̄m. qui imi-
tatur paſſionem xp̄i. q̄ cognoſcit hūilitatē xp̄i.
Qui aūt intrat ꝑ oſtiū. id eſt ꝑ fidē xp̄i et humi
litatē et alias ei⁹ virtutes: in ouile ouiū. ad pa
ſcendū eas. paſtor ē ouiū ſm̄ veritatē. Nō oīs
q̄ intrat ꝑ oſtiū paſtor ē. q̄ ⁊ oues intrāt: verū-
tamē vnitas vniuerſitatis eccleſie verbo et ex-
emplo paſcit quottidie. Huic ſcꝫ paſtori. oſtia-
rius ſp̄ūſſcēs reuelādo aꝑit oſtiū veritatis ad
recte itelligēdū ⁊ iuſticie ad bn̄ oꝑādū vt oues
paſcē poſſit: et oues vocē eius audiūt. id eſt do
ctrinā recipiunt. ⁊ vocat eas noīatim ꝯdeſcen-
do familiariter ſubditis ſingulis. vt ex familia-
ritate vnicuiqꝫ det auſuꝫ veniendi ad ſe: et edu-
cit eas per inſtructionem. de tenebris erroris ī
lumē veritatis. ⁊ ex merore ſuitutis in regnuꝫ
libertatis: ⁊ cū ꝓprias oues emiſerit de tenebris
ignorātie ad lumē vite. et de carcē culpe ad lib-
tatē grē: an̄ eas vadit. ꝑ exēpla bonorū opm et
vite. et oues illū ac veſtigia ei⁹ ſequuntˀ ꝑ imi-
tatōnem et rectā opatōnem: q̄ ſciūt vocez ei⁹.
id ē cognoſcūt et in ea delectātur: alienū autē
voce ⁊ vita nō ſequuntˀ. recipiētes e⁹ doctrinam
vel exēpla: q̄ vba inducunt ad errorē. ⁊ exēpla
ad malū: ſed fugiūt ab eo tanφ̄ a latrone ⁊ ini
mico. quia non nouerūt approbādo vocē et do-
ctrinaꝫ alienoꝝ. quia alieni aliena loquuntur
et ideo non cognoſcuntur. Ouile ergo ouiuꝫ cō
mūe. eſt eccleſia catholica ſub vno paſtoē xp̄o:

eccleſie autem congregatõnes ꝑticulares continẽtes.ſũt etiã ouilia ⁊ caule ouiũ:ſicut ꝯuentus religioſoꝝ.et eccl'iaꝝ ꝯuentualiũ ⁊ ꝓrochialiũ:in quib' fecit de' accubare ſuas oues. hoc eſt fideles ſimplices ⁊ mãſuetos.ſubiectos ⁊ hũiles. Qui ḡ non intrat ꝑ oſtiũ.hoc ē q̄ ꝑ ṗncipia religiõis xp̄iane nõ venit:ſicut ꝑ ṗncipia veritatis nõ venit hẽticus.ꝑ principia grẽ nõ veit ſymoniac'.ꝑ pricipia libtatis nõ veit potẽter vel armatis ṗcib' intruſus.ꝑ ṗncipia ſimplicitatis nõ venit doloſ':ſ3 aſcẽdit aliũde. q̄dã em̄ ad intrãdũ deſuꝑ ꝑ ſcalas aſcẽdũt.ſicut ãbitioſi cũ lucifero.ac cũ dathã et abirõ q̄s ꝓpter ãbitõnem viuos terra abſorbuit.quidã ꝑietẽ irrumpũt ſicut auari cũ ſymõe mago.quidã fũdamẽta ſuffodiũt ſicut hẽtici cũ arrio:ille fur ē et latro.q̄ in hoc differť.q2 fur ē qui ĩ furno hoc eſt in nigro.i.in tenebris.ſc3 ignorãtib' hoib' alienã rem ꝯtrectat inuito dño:latro aũt eſt.q̄ violenciã infert ⁊ manifeſta ꝯtrectat dño inuito et ideo fur ē qui ouile ouiũ ſuffodit. ac oues et vtilitatẽ ouiũ clam ĩuito dño ꝯtrectat:et iſte ē occultus et ſubdolus.vel ẏpocrita.vel heretic' q2 vtrãq3 oues ⁊ vtilitatẽ ouiũ furať. latro aũt eſt q̄ violẽciã facit vt rapiat:⁊ tales ſũt q̄ potẽter ſe intrudẽ volũt. Fur ḡ et latro ꝑ oſtiu3 nõ intrat:q2 vel ãbicioſe aſcendit aliũde.vel doloſe ſuffodit occulte.vel violẽcia irrũpit manifeſte vt intrudat ſe. Qui aũt intrat ꝑ oſtiũ in catholicã vitã ⁊ dignitatẽ.paſtor ver' ē ouiũ:⁊ iſte ĩtroit' ē veritatis.libertatis.ḡtuite bõitatis.⁊ ſimplicitatis. Intrat aũt oſtiũ ṽitatis ꝑ catholicã fidẽ.intrat oſtiũ libtatis ꝑ ſuꝑnã vocatõ3 intrat oſtiũ gratuite bonitatis.nulli ꝓpẽ hoc faciẽs aliquã ꝓmiſſiõ3.intrat oſtiũ ſimplicitatis nõ obtinẽs ꝑ aliquã doloſitatẽ:xp̄c aũt ē oſtium veritatis ⁊ libtatis ⁊ ḡtuite bonitatis ⁊ ſimplicitatis. Si ṽo aliq̄s aliť intrauẽit. diceť ei illõ amice quõ huc ĩtraſti.nõ hñs veſtẽ nuptialẽ:⁊ eijcieť exť oues in tenebras exterioẽs. Huic ṽo paſtori oſtiari' aꝑit.q̄ eſt triplex:xp̄c q̄dẽ exemplo:ſcp̄tura doctrina:et ſpũſſãcti inſpiratõne. iſti em̄ ſũt oſtiarij eccl'ie. Xp̄c dat claues hoc ē ligãdi et ſoluẽdi ꝑtatem:ſcp̄tura docet claues voluẽ ⁊ ſeras reſerare.vñ etiã vna clauiũ ē auctoritatis diſcernẽdi q̄ eſt ſcĩa:ſpũs aũt ſanct' dignitatẽ et ẏdoneitatẽ ꝯfert ad intromittẽdũ ſicut ianitor fidelis cui ꝯmittiť cuſtodia rerum Talis ḡ oſtiari' exẽplo xp̄i.doctrina ſcripture. et dignitate ſpũſſcti.aꝑit tali paſtori: aꝑit aũt oſtiũ hũile ad qδ ſuꝑbi ĩpingũt.ṽo paſtori hũili vt nõ ĩpingat:aꝑit oſtiũ artũ ꝑ qδ auari intrare nõ poſſũt.pauꝑi pauꝑtate ſpũs vt nõ cõſtringať.vt hũilẽ et ꝯſtrictũ in vita recipiat et alios repellat. Hic etiã nota.q' trib' modis mũera captãť in officijs ad q̄ a pleriſq3 feſtinatur. Eſt em̄ mun' a corde ſc3 fauor ⁊ grã.mun' ab ore ſc3 ꝓpl'aris adulatõ.munus a manu ſc3 ṗmij donatõ. Qui ab his ſe excuſſerit.⁊ ſñ horũ intentõe intrauerit:bẽs erit. q̄ aũt hoꝝ intẽtõe ingrediť.fur eſt et latro. Hoc ꝓuerbiũ dixit eis ih̄s. Prouerbiũ diciť:quãdo ꝑ verbo ponitur. Sic ē in ꝑabola.qñ ꝑ vocẽ vnã rem ſignificantẽ.aliud deſignať. Et q2 illi nõ intellexeřt ꝯñter exponit:dicẽs. Ego ſum oſtiũ ouiũ.ꝑ doctrinã ⁊ exemplũ:ꝑ qδ oſtiũ ē intrandũ. Om̄s q̄tq̄t venerit nõ ꝑ me.et nõ intrãtes ꝑ oſtium ſed ṗter me.ṗter diuinã auctoritatẽ et ſuſpicatõe3.nõ cũ intentõe diuine glorie q̄rende ſ3 q̄ꝑe nõ a deo miſſi ſed ꝓpia ſponte ingerentes ſeipſos impudice:fures ſunt.alienum ſc3 oues dei ſibi vſurpando:et latrones malo exemplo et ꝑuerſa doctrina.q̄tum in ſe eſt occidendo:ſed nõ audierũt eos oues.i.fideles ĩ ouili eccl'ie ꝑmanentes.illi ſc3 de q̄b' dictũ ē nouit dñs q̄ ſũt eius.

Deinde ꝓbat ſe eſſe oſtiũ.q2 officiũ oſtij ē ſaluare ea q̄ ſũt intra domũ:et qδ ꝑ ip̄m ſit igreſſ' et egreſſus:ſic autẽ eſt de xp̄o.q2 ꝑ ip̄m fideles ſuanť et ſaluanť:⁊ ſil'r ꝑ ip̄m eſt ingreſſus ad fidem. et egreſſus ad gloriam. Per xp̄m enim qui ſolus ē oſtiu3.ſi q̄s introierit et perſeuerauerit ſaluabitur:quia non eſt aliud nomẽ ſub celo datum hominibus.in quo oporteat nos ſaluos fieri:et ingredietur hic ad fidem ⁊ eccl'ia3 et egredietur ab iſta miſeria ad gloriam et vitam eternam: a fide ad ſpem. a credulitate ad contemplatõnem: ingrediť etiam ꝑ ſtudium ꝯtemplatõnis et ſecretum oratõnis.et egredietur ꝑ exercitium boni opis et exemplum bone actõnis:et ſic inueniet ĩ eterna refectõe paſcua viriditatis.ſ. mel diuitatis et lac hũanitatis: q2 bti reficiunť interi' ĩ aſpectu diuitatis.⁊ exteri' ĩ aſpectu hũanitatis xp̄i.ꝑ quã ſũt ſaluati ⁊ ideo hic paſcua ĩ plurali:vl' ĩ eccl'ia militante inueniet paſcua.ſ.doctrĩe ⁊ grẽ.⁊ ĩ eccl'ia triũphãte ſc3 gaudij et gl'ie. Vñ Aug'. Quis ḡ ⁊ h̄ in ipſo ouili nõ deſint paſcua.inuenient tñ paſcua vbi ſaturẽtur:qualia inuenit cui dictu3 ē hodie mecum eris in paradiſo. Fur non venit ad populi ſalutem.ſed magis ad eius deſtructõnem.ſc3 vt fureť qδ nõ eſt ſuum ſibi vſurpãdo nõ de preceptis xp̄i ſuos ſectatores inſtruens. ſed ſuis exemplis eos viuere ſuadens. et mactet. prauo exemplo et mala doctrina ad malum trahendo:et perdat in eternam damnatõnem mittendo. Ego veni non ſicut fur ſ3 pro hominum ſalute miſſus a patre. vt ingredientes in ouile vitam gratie habeant in preſenti ꝑ fidem in ſpe.quia iuſtus ex fide viuit:et egredientes de corpore. vitam glorie habundantius habeant in futuro per ſpem in re. quia gloria ē gratia conſumata. Vnde Gregorius. Oues ergo eius paſcua inueniẽt. quia quiſquis illum corde ſimplici ſequitur. eterne viriditatis pabulo nutritur. Attendamus ergo animum fratres.inardeſcant ad ſuperna noſtra deſideria. Ab eterne ſolennitatis gaudio nulla nos aduerſitas reuocet.quia ſi quis ad bonu3 propoſitum ire deſiderat: eius deſideriũ quelibet vie aſperitas nõ ĩmutat. Nulla nos ꝓſperitas blãdiẽs ſeducat.q2 ſtult' viator ē.q̄ ĩ itinere amena prata ꝯſpiciẽs. obliuiſciť quo tẽdebat.

Ut ſi celeſtis paſtoris veraciter oues ſumus.qꝛ
in via delectatōnis nō figimur.eternis paſcuis
in ꝑuentōne ſaciemur Hec Criſ. Deinde oñ-
dit ſe etiā eſſe paſtorē.hoc aūt pꝫ ꝑ hāc rōnē:
qꝛ ſicut ꝑ paſtorē grex gubernat̃ et paſcit̃.ita
etiā ꝑ xp̄m fideles regunt̃ ⁊ ſpūali cibo ac etiā
corpe et ſanguīe ſuo reficiunt̃:ſꝫ ad differētiaꝫ
mali paſtoris ⁊ furis addit bon⁹. Bon⁹ q̄dē nō
ſolū in natura ⁊ grā.ſꝫ et in paſtorali cura:q̄a
īplet boni paſtoris officia.Un̄ Criſ.Paſtorem
ſeip̄m et oſtiū indifferent̃ p̄dicat. Quia em̄ ad
ducit nos p̄ri.oſtiū ſe dicit:qꝛ vo ꝓcurat.paſto
rem.Et ponit ꝯditōnes boni ⁊ mali paſtoris.qꝛ
bonus ⁊ ver⁹paſtor.q̄ attendit ad p̄miū glorie
debet h̄re affectōēꝫ ad gregem.in tantū q̄ ꝑ eo
ſi neceſſe ē:ſuſtineat morteꝫ.Bonus em̄ paſtor
aīam ſuā ꝓpriā id ē vitā corꝑalē dat.cum opus
eſt:ſemꝑ aūt ꝑatus ē dare ꝑ ouib⁹ ſuis et earū
ſalute.Si hec eſt deſcriptio boni paſtoris et ſi-
gnū.valde timendū eſt paucitate bonoꝝ paſto
rum.Cadit em̄ beſtia ꝑximi.⁊ multi eaꝫ ſuble-
uant:cadit aīa iuſti.⁊ nō ē ex om̄ib⁹ caris eius
q̄ eam releuet. cū t̄n quilibet plus teneat̃ dili-
gere aīam ꝑximi q̄ corp⁹ ꝓpriuꝫ. Sed quō ꝑ ea
corp⁹meū ponam.q̄ nec rem tꝑaleꝫ dare volo.
vt eam a pc̄to eripiaꝫ.Et nota q̄ mori ꝑ grege
dñico p̄t eſſe tripl'r.aut ꝑ ipō de bono in meli⁹
ꝓmouēdo.et ſic ē ſuperogatōnis q̄tū ad om̄es
platos:ſed ad opa ſuꝑerogatōnis nullus tenet̃
niſi voto ſe aſtrinxerit.Aut ꝑ ipō ab imminen
te ꝑiculo liberādo.et ſic tenet̃ quilibet p̄latus:
qꝛ ſuſcepit curā dñici gregis.et de manu ei⁹req̄
retur ſanguis. Aut ꝑ ipō in extremo articulo
neceſſitatis ꝯſtituto.q̄ nō p̄t euadere dānatōēꝫ
niſi homo morti ſe exponat:et ſic eſt neceſſita-
tis.ſicut vendere ſua et dare pauꝑib⁹ in extre-
ma neceſſitate exn̄tib⁹. Sed ſciendū q̄ ſi ē ꝑſe-
cutō generalis que ꝓp̄lo īdicit̃:tūc debꝫ paſtor
ſe oppone. et aīam ſuam ponere.ne totus grex
diſꝑgatur.Si vo ē ꝑſecutō ꝑſonalis.et ip̄e ſol⁹
querit̃:tūc licet fugere ꝑſecutōem.exēplo xp̄i.
q̄ a facie herodis fugit ī egiptū.⁊ exēplo.pau-
li q̄ dimiſſus fuit ꝑ muꝝ.oues nanq̄ꝫ paſtori in
celo ſedēti orōnib⁹ ꝯmendabat: ſe aūt vtilitati
eaꝝ fugiēdo ſeruabat.Hinc ait dñs. Si vos ꝑ
ſecuti fuerint in vna ciuitate.fugite ī aliā.Ali
quādo aūt̃ debet fugē nec aīam ſuā ponere.ſꝫ pa
cient̄ expectare:qn̄ ſcꝫ tm̄ lana.i.tꝑalia diripi
unt̃.nō ꝑſone. Mercēnari⁹aūt a mercede di-
ctus.vel qꝛ mercede ꝯductus ē.vel q̄a mercedeꝫ
terrenā ſperat:et q̄ nō ē ꝓprie paſtor.qꝛ nō attē
dit ad p̄miū gl'e celeſtis.ſed ad comodū rei tꝑa
lis.Talis em̄ ſꝫm grego. merito nomē paſtoris
ꝑdit.eo q̄ terrenā ſubſtantiā plus q̄ oues dili-
git:et ideo ei⁹nō ſūt oues ꝓp̄e ſed tm̄ vſurpatie.
qd̄ ꝓbat ꝑ effectū:q̄a vidēs lupū venientem ſcꝫ
dyabolū vt oues recipiat. vel hereticū vt deci-
piat.vel tyrānū vt corꝑaliter affligat:et timēs
damnū reꝝ vel corꝑis incurrere.dimittit oues
direptōni patere.⁊ fugit tacēdo nō reſiſtēdo.et
auxiliū debitū ſubtrahēdo.Dū em̄ ſola exteri-
ora ꝯmoda requirit.interiora ⁊ etiā exteriora
gregis dāna negligent̄ patit̃:et ꝯ hec nl'lo zelo
accendit̃.nl'lo feruore dilectōis excitat̃:qꝛ mer
cēnari⁹ē.ſolū curās de mercede ac lucro ⁊ com-
modo tēporali et non ꝑtinet ad eum.i. ad eius
curā de ouib⁹.de quaꝝ ꝑditōe nō ſolicitat̃ et cu
rat:qꝛ nō amore eaꝝ ſed ꝑ ſua mercede tꝑali la
borat.Nam ſꝫm Aug⁹.nō diligit in ouib⁹ xp̄m.
ſed lac et lanā.Et lup⁹rapit. ad malū ⁊ ꝑiculū
ꝑtrahēdo: et diſꝑgit oues ab vnitate caritatis
et eccl'ie ſeꝑando vel affligēdo. Sꝫ bon⁹paſtor
aduerſus p̄dictos lupos aīaꝫ ſuā ponit:qꝛ reſi-
ſtit tēptatōib⁹ diaboli.arguēdo ⁊ increpādo vi-
cia:reſiſtit fallacijs hēticoꝝ.p̄dicādo vera: re-
ſiſtit ꝑſecutōnib⁹ maloꝝ.orādo ⁊ īplorādo cele-
ſte bn̄ficiū.Bon⁹paſtor q̄rit vtilitatē ouiū.ſed
malus paſtor ⁊ mercēnari⁹ꝯmodum ꝓpꝛium. bo
nus paſtor vidēs lupū venientē.i. tēptatōꝫ dia
bolicā.deceptōēꝫ hēticā.vel ſeuiciā tyrānicam:
oppoſit ſe:⁊ ſubditos ꝯ hūc lupū triplicē.tuet̃
et defendit:ſꝫ mal⁹paſtor.fugit ⁊ dimittit oues
nec aduerſarijs r̄ſiſtit.Un̄ ī zacharia.O paſtor
⁊ ẏdoluꝫ derelinq̄ns gregē.Quaſi dicēt.Non es
paſtor:ſꝫ ſil'itudinē et ẏdolū geris paſtoris.bo-
nus paſtor nō q̄rens q̄ ſua ſūt.ſꝫ q̄ ih̄u xp̄i.ſuꝑ
gregē ſuum ſolicite vigilat: cogitās quottidie
quā ratōēꝫ de ꝯmiſſis deo reddat.Un̄ Aug⁹.di
cebat.Et ꝑtinetis ad curam noſtram. vt ratōꝫ
d̄ vob̄ bonā reddam⁹.Tota aūt̃ ratō n̄ra q̄ ē:ſci
tis. Dñe ſcis qꝛ dilexi.qꝛ ſcis n̄ tacui.ſcis qꝛ ex
aīo dixi.ſcis qꝛ fleui cū dicerē ⁊ n̄ audirer.Jpa
puto qd̄ integra ratō mea eſt Hec Augu.Mer-
cēnarius vo ſua.non que ih̄u xp̄i querens.ſuꝑ
gregem non vigilat nec de grege ſolicitus cogi
tat.quā ratōnem de eo reddere valeat:quia nō
ꝓpter deum.ſed ꝓpter tꝑalem mercedē quā h̄ re-
cipit deo militat.Un̄ Grego.Mercēnari⁹ q̄ꝓpe
eſt qui locum paſtoris tenet:ſed lucra aīaꝝ nō
querit.Terrenis ꝯmodis inhiat.honore p̄latō-
nis gaudet:tꝑalibus lucris paſcit̃. impenſa ſi-
bi ab hoīb⁹ reuerencia letat̃.Jſte ſūt etenim
mercedes mercennarij:vt pro eo ꝙ in regi-
mine laborat.hic quod querit inueniat: et ab
hereditate gregis in poſterum alienus exiſtat
Hec Grego. Deinde qd̄ dixerat ꝓbat ꝑ ſigna
dicens.Ego ſum paſtor bonus:⁊ ſubdit̃ ſignū
huius:et cognoſco oues meas.non ſolum ſcilꝫ
noticia viſionis.qua omnia nuda et apta ſunt
oculis eius:ſed etiā noticia approbatōnis et di
lectōis.quia cognoſcit ſolum dignos vita eter-
na ꝓmiſſa eis.Cognoſcit etiaꝫ xp̄c oues ſuas ꝑ
ẏmaginem et ſil'itudinē ſuā quā eis īpreſſit:ꝑ
arma ⁊ veſtimēta v̄tutū quib⁹fideles ornauit:
ꝑ ſigna bonoꝝ opeꝝ quibus eos decorauit.per
doctrinā ſuā. et ſp̄aliter ꝑ caritatē adinuicem
qua eos informauit:que oīa in eis inuenit. Et
cognoſcūt me mee.q̄a vere fideles cognoſcunt
xp̄m.noticia ꝑ dilectōnē opante.et ideo decipi
nō poſſunt.beneficia quoq̄ꝫ eius manifeſte co-
gnoſcūt. Boni ergo paſtoris ſignū.ē mutua
cognitio ip̄i⁹⁊ ouiū ſuarū.qd̄ ꝓuenit ex hoc.qꝛ

paſtoꝛ frequenter et ſolicite oues ſuas viſitat. et ſic ꝑticulariter cognoſcit eas et indiuidualiter ⁊ ꝯditões eaꝝ. ac diligit: ⁊ oues ex freq̄nti imaginatõe bñficij paſtoris ip̄m attẽdũt. et ſp̄aliter r̄cognoſcũt ac diligũt. Sic aũt ē ð xp̄o et vere fidelibꝫ: et ergo eſt paſtoꝛ bonꝰ et verus

Scðm ſignũ boni ⁊ veri paſtoꝛis. ē affectio quã oñdit ad oues. q̄ non pt̄ eſſe maioꝛ q̄ ſe exponẽ ꝑ ouibꝫ: ſic aũt eſt de xp̄o et fidelibꝫ: et ideo ſubdit. et aĩam meã pono ꝑ ouibꝫ meis: ſolis enĩ ouibꝫ xp̄i ꝓficit paſſio eius. Vñ Petrꝰ rauẽnas. Ecce paſtoꝛ bonꝰ aĩam ſuam ꝑ ouibꝫ ſuis dat: qð vtiqꝫ facit vis amoꝛis. q2 nil duꝝ nil amarum nil graue nil letale ꝯputat amoꝛ verus Qð enĩ ferrũ. q̄ vulnera. q̄ pena. q̄ moꝛtes amorem p̄ualẽt ſuꝑare ꝑfectũ. Amoꝛ eſt ĩpenetrabilis loꝛica: reſpuit iacula. inſultat periculis: moꝛtẽ ridet Hec Petrus. Sꝫ cuꝫ bõ hẽat tria. ſcꝫ res. ꝓpinq̄s ⁊ ꝑſonã ꝓpriam. iſta tria ꝑ ouibꝫ ſũt ponẽda. Sua aũt ꝑ ouibꝫ nõ ponũt q̄ tꝑalia eis nõ tribuũt. Suos nõ ponũt q̄ ꝯſãguineos inſufficiẽtes ꝓmoueri faciũt: ꝑſonã nõ ponunt qui malis nõ reſiſtũt. Xp̄c aũt iſta tria ꝑ ouibꝫ poſuit. Vñ in hieremia. Reliq̄ domũ ⁊ familiã meam ſcꝫ angelos. dimiſi hẽditatem meam ſcꝫ celeſtẽ ſubſtantiã. dedi dilectã aĩam meã ĩ manꝰ ĩimicoꝝ meoꝝ. Terciũ ſignũ boni et veri paſtoꝛis ē. q2 oues oĩs ad ouile deducit: vnde xp̄c ne crederet̃ q̄ ꝑ ſolis iudeis moꝛi debẽt ſubiũgit. Et alias oues habeo. iam in p̄deſtinatõe ex gẽtibꝫ mihi credituras. q̄ nõ ſũt ex hoc ouili ſcꝫ de ſynagoga iudeoꝝ. ſed de ꝓpl'o gentiũ: et illas opꝫt. i. opoꝛtunũ eſt me adducere in fidẽ ⁊ eccl'iam cũ ꝓpl'o iudeoꝝ. qð factũ ē ꝑ p̄dicatõnem apl'oꝝ xp̄o p̄ncipaliter opãnte in p̄dicatione eoꝛũ. Scðm Criſ. hoc q̄ dicit opꝫt nõ eſt neceſſitatis demõſtratiuũ. ſed ꝯfirmatiuũ eius q̄ oĩes oues ſuas ſaluas faceret. Et ſubdit et vocẽ meã audient et ad fidem veniẽt. q2 gentiles ad p̄dicatõem apl'oꝝ deuote fidẽ receperũt et fiet vnũ ouile et fideliũ receptaculum. i. vna eccl'ia ex iudeis et gentibꝫ collecta: ē vnꝰ paſtoꝛ q̄ in celo ē xp̄c. q2 ip̄e eſt pax nr̄a q̄ fecit vtraqꝫ vnũ: in terra aũt ē papa xp̄i vicarius. Bonꝰ etiã paſtoꝛ gregẽ ſuũ paſcere debet. Vñ ⁊ a paſcẽdo nomẽ accepit. Hinc ait dñs petro qñ paſtoꝛem eccleſie ip̄m inſtituit. paſce oues meas. Scðo debet ip̄m diligere. ideo petrus qñ debuit p̄fici eccleſie. fuit examĩatus de caritate. petre amas me. Tertõ debet gregẽ a lupo cuſtodire et defendẽ. Vnde dñs ait petro. et tu aliq̄n ꝯuerſus ꝯfirma fr̄es tuos. ſcꝫ ꝯ q̄ſcũqꝫ lupoꝝ turbatões. Hec aũt tria ꝑ quandã excellenciaꝫ facit nobis dñs nr̄. vt merito bonus paſtoꝛ dici debeat: etenĩ nos paſcit. nos diligit. nos defendit. Oñdit itaqꝫ xp̄c ſub methaphoꝛa p̄dicta. q̄ ꝑ eũ tanq̄ ꝑ oſtiũ ſit intrandũ. et q̄ ip̄e paſtoꝛ bonꝰ ſit ſeq̄ndus. Bonũ ḡ paſtoꝛem xp̄m ſequamur. ſub eius diſciplina maneamus: ⁊ vocem preceptoꝛum ac conſilioꝛum eius audiamꝰ. vt ab ip̄o paſci mereamur. Quanta v̄o fuerit huius pijſſimi paſtoꝛis ad perditas oues ſolitudinis cura. quanta qꝫ clemencia. ipſe bonus paſtoꝛ alubi in ꝑabola paſtoꝛis ⁊ ouis centeſime ꝑdite. multaqꝫ cura queſite. ac tandẽ inuente ⁊ in humeris cum gaudio repoꝛtare. pia methaphoꝛa indicat: ſed hic ſermone exp̄ſſo apte declarat cũ dicit. bonꝰ paſtoꝛ aĩam ſuam dat pro ouibꝫ ſuis: et in eo illud ꝓpheticũ vere et ꝑfecte implet̃. ſicut paſtoꝛ gregẽ ſuũ paſcet. Nã ꝓpter hoc laboꝛes laſſitudines et medias paſſus: int̃ pharijſeoꝝ inſidias ⁊ ꝑicula mlt'a. euãgelizãdo regnũ dĩ. ciuitates circuibat ⁊ caſtella: noctes ducebat in oꝛõne ꝑuigiles. nec pharijſeoꝝ veritus murmur ⁊ ſcãdalum. publicanis ſe p̄bebat affabilẽ. aſſerens ꝓpter male hñtes ſe veniſſe in mundũ. ad penitentes quoqꝫ paternum p̄tendebat affectum: aptum eis oſtendẽs diuine miſericoꝛdie ſinuꝫ. Audite hec paſtoꝛes. ⁊ ab vno paſtoꝛe boni paſtoꝛes eſſe diſcite. quod ipſe fecit. hoc et vos ſi neceſſe fuerit: facite. Vt aũt Hugo dicit: aĩam ꝑ ouibus ponit. qui ꝑiculoſum regiminis locum aſcendẽs. clauſo ſilentij oſtio. clauſtraliũ gregẽ in pace cuſtodit: aĩam ponit. qui ſolus inter mundana pericula exterioꝛa negocia curans neceſſaria querit: aĩam ponit qui ad ſuſtinenda iurgia rei familiaris exit. qui inter adulantium et detrahentiuꝫ linguas medius incedit. qui pro infirmis laboꝛat et laboꝛantes paſcit. conſolatur puſillanimes et cum ſuperbis increpando contendit Hec hugo. Nempe ad onus cure paſtoꝛalis poꝛtandũ. et ſalutem proximoꝛum querendam hoꝛtatur Bernardus ad quendam abbatem ſic ſcribens Paſcas v̄bo paſcas exemplo paſcas ⁊ ſanctarũ fructu oꝛonũ. Manẽt itaqꝫ tria hec. v̄bum. exemplũ. oꝛo. Maioꝛ aũt his: ē oratõ. Nametſi vocis virtus ſit opus. operi tñ ⁊ voci gratiam efficaciã qꝫ ꝓmeret̃ oꝛatio. Quid cauſaris te aliquoꝛũ qui tecum ſũt magis grauari ꝯſoꝛtio q̄ frui ſolatõ: Deniqꝫ inq̄tum grauaris in tantũ lucraris. et inq̄tum iuuaris in tantũ tua tibi p̄mia minuit. Elige ḡ q̄s eligas. an q̄ ḡuãdo iuuãt an q̄ iuuãdo ḡuãt: Hi tibi ꝓmeritõẽs. illi fraudatõẽs meritoꝝ exiſtũt. Nã q̄ ſocij laboꝛis ꝓculdubio et mercedis ꝑticipes erũt. Sciens ergo te miſſum iuuare. nõ iuuari: illius te ⁊ agnoſce vicariũ. qui venit miſtrare ⁊ nõ miſtrari. Beati ſi ſic ꝑmanſerimus vſqꝫ in finẽ ſemꝑ. et vbiqꝫ querentes. nõ que noſtra ſũt. ſed q̄ ihu xp̄i. hec Berñ. Sed ad hec facienda. neceſſe eſt habere coꝛ bene ſibi ꝯſcium. et conſcientiaꝫ ſecurã. Vnde idem Bernar. In omnibꝫ actis vel dictis ſuis nihil ſuum quis querat. ſed tm̃ aut dei honoꝛẽ. aut ſalutem ꝓximoꝛum. aut vtrũqꝫ Nec pure valet dei vel proximi querere lucra: qui ꝓpria non contempſerit. Bona obliuio: ſi te ip̄m neſcias vt proximo proſis. Sane in tãta obliuione ſui neceſſe eſt coꝛ bene eſſe conſcium ſibi. quo ſe in lucra ſecurius foꝛas extẽdat: cuꝫ ſecurã intra ſe reliquerit coſcientiã. Quid enĩ ꝓdeſt homĩ ſi mundum vniuerſũ lucret̃. aĩme

autem ſue detrimentum patiatur? Sed et ordi
nis exigit ratõ. vt qui ad ſui mẽſurã ꝓximũ iu-
betur diligẽ: prius ſeipm̃ diligere norit. Itaqꝫ
duo ſũt q̃ poſt pctã bonã reddũt ꝯſciam. peni-
tere de malis et abſtinere a malis: hoc ẽ vt ver
ba loqr btĩ Grego. et ꝯmiſſa flere et flenda nõ
ꝯmittere. Hoꝝ neutrũ ſufficit. Utriuſqꝫ õtutis
bene ꝯſcius aĩmus. ſecure iam ſeipm̃ deſerat et
quodãmõ ꝓbat: vt alios lucrifaciat Hec bern̄.
Caueãt aũt paſtores ne ſubditos ſcãdalizẽt: vl'
occaſionẽ ruine eis ꝑbeãt. Ue em̄ eterne dam-
natõis eis imminet. ꝑ q̃s ſcandala veniũt. ⁊ a-
nimaꝝ ꝑicula ꝓcedũt. Nam ſm̄ Grego. tot mor
tibꝫ p̃lati digni ſũt. quot ad ſubditos ſuos ꝑdi-
tõnis exẽpla trãſmittũt. Et ſm̄ Augꝰ. qui aĩas
ad peccandũ inflãmãt et deo ſubtrahũt: magis
peccãt q̃ qui carnẽ xp̃i crucifixerunt. Et ſcd̃m
yſid. qui exẽplis vitã moreſqꝫ bonoꝝ corrum-
punt. deteriores ſũt his q̃ ſubſtãtias alioꝝ pre-
diaqꝫ diripiũt. Non p̃ſumãt tales de quibuſdaꝫ
iuſticijs et opibꝫ ſuis. nec ſperent ſaluari alijs
neglectis. Nam (vt ait grego) nihil ei ſua iuſti-
cia ſuffragatᷣ. de cuiꝰ manu aĩa ꝑeuntis exigetᷣ
Uñ ⁊ Criſ. Sacerdos ⁊ ſi ꝓpriaꝫ bñ diſpenſaue
rit vitã. alioꝝ ꝟo nõ cũ diligẽtia curã habuẽit
cũ ꝑnitõſis in gehennã vadit Hec Criſ. Atten
dant etiã paſtores. q̃a ſubditoꝝ culpas deus ꝑ
ip̃os leuius vindicat: ſed p̃latoꝝ mala ꝑ ſemet
ip̃m grauius dãnat. Uñ Grego. Qui mõ ſubdi
toꝝ culpas ꝑ p̃poſitos vlciſcitᷣ: tũc p̃poſitorum
mala ꝑ ſemetip̃m ſeuiens dãnat. Attendãt aũt
ſubditi ne ꝓpter negligẽtes et malos paſtores.
a curſu certaminis ſibi ꝓpoſiti deficiãt: ſꝫ aſpi-
cientes in ihm̃ totius boni ſpeculũ. etiã taliuꝫ
iudiciũ pacienter ſuſcipiant. qꝛ tũc poſtmodũ
non habebunt aliud iudicium. cum non puni-
at deus bis in idipſum. Unde ſuper illud verbũ
yſaie. nunquid tota die arabit arans vt ſerat di
cit gloſatur aruens. De milio autem et vicia
ñ dicit textus an trituretᷣ: qꝛ ſubiecti q̃tidie õ
ſuis actibꝫ ĩfirmis ꝑ p̃latos iudicantᷣ. Et ſi pñs
iudiciũ pacientᷣ ſuſceperint. ac decetero mores
ſuos emẽdauerit. nõ vltra iudicabũtᷣ. alioqn ⁊
ip̃i iudicabũtᷣ. Attẽdãt etiã ſubditi et hũilientᷣ
qꝛ defectꝰ ⁊ negligẽcia paſtoꝝ. ſepe ꝓuenit de me
ritis ſubditoꝝ: et a deo idcirco ꝑmittitur quia
bonos paſtores habere non merentur. Unde
Gregorius clero mediolanenſi. paſtoreꝫ ab eo
poſtulãti. inter cetera ſcribit. Uerũtamẽ quia
antique mee deliberatõnis intentõ eſt. ad ſuſci-
pienda paſtoralis cure onera pro nullius vnq̃
miſceri ꝑſona: oratõnibꝫ ꝓſequar electõnẽ vr̃aꝫ
vt omnipotẽs deus talem vobis paſtorẽ p̃beat
in cuius lingua et moribꝫ exhortatõnis diuine
paſcua valeatis inuenire. Sed qꝛ iuxta meritũ
plebiũ ſolẽt ſupno iudicio ꝑſone ꝓuideri paſto
rum: vos ſpũalia querite. celeſtia amate: tem-
poralia et fugitiua deſpicite: ⁊ certiſſimuꝫ tene-
te qꝛ placẽteꝫ deo paſtorẽ hẽbitis. ſi vos in v̾is
actibus domino placetis Hec Gregorius.

Oratio.

O Domine ihu xp̃e paſtor bone. qui ꝑ oui-
bus tuis poſuiſti aĩaꝫ tuã in p̃ciũ: car
nẽ in cibũ. ⁊ ſanguĩeꝫ ĩ potũ: q̃ factꝰ es
nob̃ oſtiũ in eccl'iam militantẽ. ⁊ triũphantem
vt ꝑ te ad ſaluandã introeamꝰ ad te: cognoſce
me inter oues tuas. et miſcditer nos reſpice in
viã ſalutis dirigẽdo. vt cognoſcamꝰ te et tibi cõ
formemur te imitãdo. Nõ audiamꝰ vocẽ alieno
rum ſcꝫ mũdi carnis ⁊ diaboli. ſed tm̃ tuã. obe
diendo. tuis p̃ceptis et cõſilijs. vt vitã hẽamus
gratie. ⁊ abundanciꝰ habeamꝰ glorie. ⁊ apud te
paſcua inueniamus refectõnis eterne Amen.

¶ De encenijs in quibꝫ voluerũt iudei ihm̃ la-
pidare. Capitulum .LXXXVII.

Facta ſunt autem ence-
nia in hieroſolimis: et hijems erat.
Encenia dicuntᷣ ab en qd̃ ẽ in. ⁊ ne-
os. qd̃ eſt nouũ. intᷣpoſita ce ſillabi-
ca adiectõne. ⁊ ſonat innouatões. qñ ſcꝫ aliqua
res noua ſuo vſui applicatᷣ: vel aliqua res a cõi
vſu ad celebrẽ ⁊ diuinũ vſũ dedicatᷣ. Qd̃ em̄ lati-
nꝰ dicͭ dedicatõꝫ: hebreꝰ vocat inchoatõꝫ vſꝰ no
ue rei ſeu ĩnouatõeꝫ. Uñ ⁊ vſus hẽbat hoc õbuꝫ:
vt ſi q̃s noua veſte indueretᷣ enceniare diceretᷣ.
Eſt igᷣ encenio as are. i. initiare. ⁊ aliq̃d de no-
uo facẽ. Uñ veſtẽ nouã enceniat. q̃ p̃mo eã ve-
ſtẽ portat: ⁊ ep̃s eccl'iam enceniat. qñ eam dedi
cat. Hic igitᷣ encenia vocantᷣ feſtũ dedicatõnis
tẽpli: qꝛ in dedicatõe tẽpluꝫ applicatᷣ diuino vſui.
qd̃ feſtũ annuatĩ ſolẽniter celebrabãt iudei. Et dr̃
encenia encenioꝝ in plurali: q̃a iſtud feſtũ per
plurẽs dies ſolebat agi. Hoc atᷣ nõ ad p̃mã neqꝫ
ad ſcdãm: ſꝫ ad terciã ſpectabat dedicatõꝫ. Le-
gitᷣ em̄ triplex dedicatõ tẽpli facta a diuerſis. ⁊
diuerſis tp̃ibꝫ. Prima a ſalomone decĩa die ſe-
ptembris: que celebrabatᷣ eadem die quotannis.
vſqꝫ ad euerſionem templi factam a babilonijs
Secũda tempore eſdre a neemia et zorobabel.
et ab his qui redierunt de babilonica captiui-
tate. reparato templo ab eis. facta eſt duodeci-
ma die marcij: ⁊ eadẽ die quotannis celebraba
tur. quouſqꝫ illud polluit anthiochus. ponens
in templo ydolum iouis. Tercia propter hanc
contaminationem facta eſt a iuda machabeo.
qui templum prophanatum a gentibus mun-
dauit. quintadecima die decembris: et eadem
die exinde celebrata eſt quotannis. et hec dedi-
catio tempore xp̃i celebrabatur vñ hic agitur.

Tũc ãbulabat ihs in tẽplo ſcilicet in porticu
ſalomõis. i. in porticu tẽpli vbi ſalomõ ad oran
dũ ſtare ſolebat. Noĩe em̄ tẽpli nõ ſolum corpus
ip̃iꝰ ſꝫ etiaꝫ porticꝰ ⁊ atria ſeu loca circũſtãtia.
⁊ ad domũ dñi ꝑtinẽtia ĩtelligũtᷣ. ĩ q̃bꝫ ꝑpl's ſta-
bat ad orãdũ nõ in tẽplo: ñ em̄ licebat ingredi
templum niſi ſolis templi miniſtris: alij autem
orabant extra in porticibus ſeu atrijs templũ
tingentibus: vbi rex ſalomon ſibi oratoriuꝫ fe-
cerat. quod hic appellatᷣ porticus: in quo orato
rio die dedicatõis colũnã ſeu baſem eneã habẽ-
tem quinqꝫ cubitos lõgitudinis. ⁊ tres cubitos

latitudinis. ⁊ tres cubitos altitudinis erexit: ſup
quã genibꝫ flexis orauit. q̃ locus etiam regis
oratoriũ dicebat̃. Ubi Theophil⁹. Satagas tu
q̃ꝫ dum hyemis iminet. i. vita pñs turbinibꝫ ini-
quitatis ↄcuſſa. ſpũalia encenia tui tẽpli ce-
lebrare: ſemꝑ renouãdo teipm̃. et aſcenſiões in
corde tuo diſponẽs: tũc ihs erit pñto in porticu
ſalomõis. pacificũ ſtatuꝫ tibi tribuẽs ſub regi-
mine ꝓprio. In ſeculo aũt futuro nemo renoua-
tõnis ſolẽnia ꝑficere poterit. Circũdederũt
eum ꝭ iudei ↄprimẽtes aĩo circũueniẽdi ⁊ ꝑſe-
quẽdi. vt citius eũ in verbis caperẽt. ⁊ dicebãt
ei. Quouſqꝫ aĩam nr̃am tollis. i. crucias. dimit-
tendo nos in ſuſpenſo dubitatõis: certificandi
eniꝫ ſumus de te. Adulatorie loquunt̃. volẽtes
ꝑ hoc oñdere ſe deſiderare ſcire veritatẽ de ip̃o.
Quaſi dicerent. aĩa nr̃a eſt in ſuſpenſo deſiderij:
q̃diu vinctos nos derelinq̃s: Spes q̃ differtur
affligit aĩam: ꝑ hoc innuẽtes ꝙ vellẽt ei⁹ dicto
ſtare: et eũ libent̃ ſicut xp̃m recipe: cũ tñ ↄtra-
riũ haberet in corde. Si tu es xp̃c. i. rex et vn-
ctus: quẽ ei nos regẽ dicim⁹ iudei appellãt xp̃m
id ẽ vnctuꝫ. qꝛ vnctõ debebat̃ regibꝫ: dic nobis
palã: vt ſciam⁹ quẽ ſequamur. palã eñ annun-
ciandum eſt de veritate. Quaſi diceret. pecca-
m⁹ ſi tu es xp̃c et meſſyas in lege ꝓmiſſus: et ti-
bi nõ credim⁹. Inſidioſe hec ab eo q̃rebãt: vt ſi
ſe xp̃m diceret. q̃ſi ſe regẽ faciẽs. ceſari ↄdicẽt:
mox teneret̃ et romanoꝝ miſtris occidendus
traderet̃. Un̄ gloſa. Nõ veritatẽ deſiderabãt: ſꝫ
calũniã preꝑabãt. Et qꝛ dolo loquebant̃: ideo
rñſũ temꝑauit: dicẽs. Loquor vob̃ vt verbũ di
et dico vob̃ veritatẽ: et q̃ ſim ꝓbo ꝑ oꝑa: et nõ
creditis mihi. Oꝑa q̃ ego facio ĩ noĩe pr̃is mei.
et ad gloriã ei⁹ ↄſitendo eũ et gloriã ei⁹. nõ aliã
vbiqꝫ q̃rendo. eiqꝫ oĩa tribuẽdo: hec teſtioniuꝫ
ꝑhibẽt de me et de mea deitate. qꝛ ſcꝫ nõ pñt ni-
ſi a deo fieri. et ideo manifeſte appꝫ ꝙ a deo ve-
ni. Quaſi diceret. Uultis a me audire ſi ego ſuꝫ
xp̃c: et ego rñdeo vobis. ꝙ nõ opꝫ vt ego di-
cam v̾bis: qꝛ oꝑa q̃ ego facio illa teſtimoniũ ꝑ-
hibent de me. Et ſi oꝑibꝫ nõ creditis q̃liter ver-
bis credetis: Et ſic nõ dixit expreſſe ſe eſſe xp̃m
qd̃ q̃rebãt. ſꝫ dixit aliq̃d equalẽs vel maius. qd̃
tñ eis nõ ſufficiebat: vt veritatẽ rñderet et ca-
lũnie maliciã excluderet. Sic ꝭ tꝑauit reſpon-
ſum. vt nec illis ſit calũnie locus. et fidelibꝫ ꝓpt̃
q̃s hec referuntur manifeſte appareat. ꝙ ip̃e ſit
xp̃c: nõ homo tm̃ vt illi putãt ſed verbũ patris
et dei filius. Illi eñ xp̃m purũ hoĩem credunt
venturꝝ: ſed p̃ oĩbꝫ regnaturꝝ. Non ꝭ ꝓpter illos
tm̃ rñdit eis: ſed et propter poſteros fideles.

Alia teſtimonia ꝙ ſit verus deus et ver⁹ hõ
ponit iohes: dicẽs. Tres ſũt q̃ teſtimoniũ dant
in celo: pr̃. v̾bũ et ſpũſſctus. Et tres ſũt q̃ teſti-
moniuꝫ dãt in terra: ſpũs. aqua et ſanguis. Qꝛ
eñ xp̃c fuerit celeſtis. i. verus de⁹. teſtimoniuꝫ
dedit pater qñ dixit. h̄ eſt fili⁹ me⁹ dilectus: te-
ſtimoniũ dedit ſpũſſcẽs. qñ in ſpecie colũbe ſu-
per ip̃m baptiſatũ deſcẽdit: teſtimonium dedit
ipſe filius qñ dixit ego et pater vnuꝫ ſum⁹. Qꝛ
autẽ fuerit terreſtris id eſt verus homo: tres
teſtes ſũt. ſcꝫ ſpũs id eſt aĩa quã in cruce emi-
ſit: aqua q̃ de eius latere. et ſanguis q̃ de ei⁹ ve-
nis effluxit. Cauſa aũt incredulitatis eoruꝫ
ſubdit̃. Sed vos nõ creditis. q̃a nõ eſtis nec eẽ
vultis ex ouibꝫ meis. id eſt innocẽtes et hũiles
ſed ſuꝑbi et maligni: et ideo dei iudiciõ excecati
Oues mee. i. humiles quibꝫ reuelat̃ veritas a
me. vocẽ meam audiũt. credendo corde. et obe-
diendo oꝑe. et ego cognoſco eas nonſolũ noti-
cia viſionis. ſed etiã approbatõnis. et ſequunt̃
me ĩmitando hic in p̃ſenti ꝑ gratiã. et in futu-
ro ꝑ gloriã: ideo ſequit̃. et ego vitã eternam do
eis. hic in paſtu mei corꝑis et ſanguis. ⁊ in fu-
turo in dulcedie fruitõis: et ideo nõ ꝑibunt in
eternũ. qꝛ p̃deſtinatõ de eis fruſtrari nõ pt̃. Et
ideo nõ rapiet eas quiſquã d̾ manu. i. ꝑtate mea
ꝑ violenciã h̄ trahendo ad culpã. vel in futuro
ad penã. qd̃ ꝓbat: dicẽs. Pater me⁹ qd̃ dedit mi-
hi maius oĩbꝫ eſt. i. deitas quã habeo a pr̃e. q̃a
oĩa excedit in infinituꝫ. Un̄ Aug⁹. Dedit mihi
vt ſim verbũ eius. vt ſim vnigenitus filius eius
vt ſim ſplendor lucis eius. Et nemo põt rapere
de manu pr̃is mei ꝑ violenciã. cum ſit infinite
potentie: ꝭ nec de manu mea ↄtinente eas ⁊ cõ-
ſeruante. Ego eñ et pater vnum ſumus. ſcꝫ in
virtute et potentia. ſicut in deitate et eſſencia.

Notandum aũt qd̃ ex hoc verbo ſaluatoris.
ego et pater vnũ ſum⁹. excludunt̃ duo errores
ↄtrarij circa articulum ſanctiſſime trinitatis.
Sabellius eñ poſuit in deo vnitatem ꝑſone ſi-
cut et eſſentie. et hoc remouet̃ cũ dicit̃. ego et
pater ſum⁹: ſi eñ pater et filius eſſent vna per-
ſona. dixiſſet ſum in ſingulari. Arrius autem
econtra poſuit diuerſitatẽ eſſenciaꝝ ſicut et ꝑ-
ſonaꝝ. et hoc excludit̃ cũ dicit̃ vnũ: ſi eniꝫ pat̃
et filius haberent diuerſas eſſencias. nõ diceret
vnũ neutraliter. ſed plura: igit̃ ꝑ ego et pater
ſumus. diſcretõ et equalitas perſonarum exp̃-
mitur. per vnum vnitas diuine ſubſtantie in-
telligit̃. In theologia eñ ꝑ neutꝝ gen⁹ dicitur
ſubſtãtia diuina. ꝑ maſculinũ ꝑſone. ꝑ feminĩ-
num notõ. Un̄ patet. ꝙ nõ debet in ẏmno can-
tari. vn⁹ pr̃i cũ filio ſed vnũ: qꝛ pater et fili⁹ nõ
ſũt vn⁹ in ꝑſona ſed vna ĩ ſubſtãtia. Un̄ Augu.
vtrunqꝫ audi. et vnũ ſumus: ꝙ dixit vnũ. libe-
rat te ab arrio. ꝙ ſum⁹ liberat te a ſabellio. Si
vnũ. ꝭ nõ diuerſum: ſi ſumus ꝭ pater et filius

Oues ꝭ dei ꝑ ſigna quatuor cognoſcunt̃ que
hic ꝑ ordinẽ tangunt̃. Primo ꝑ bona opera q̃
faciunt. cognoſcunt̃ quia oues xp̃i ſũt. Iſtud
ſignũ ponit dñs de ſe. q̃ ẽ paſtor cũ dicit: oꝑa q̃
ego facio teſtimoniũ ꝑhibẽt de me. Notanduꝫ
tñ ẽ. ꝙ ſũt quedã oꝑa q̃ hoĩem ſcẽm oñdũt ſꝫ ñ
faciũt. ſicut ſũt oꝑa miraculoꝝ. q̃ etiã aliquan-
do mali faciũt v̾tute fidei. Alia ſũt oꝑa q̃ ſcẽm
faciũt. ſꝫ nõ oñdũt: ſicut ẽ ſimplicitas et hũili-
tas ſcõꝝ hoĩm. ⁊ cetere v̾tutes eoꝝ: que faciũt
hoĩem ſcẽm corã deo. ſꝫ ſepe reddũt deſpicabilẽ
corã mũdo. Alia ſũt oꝑa q̃ hoĩem ſcẽm faciũt
et oñdũt ſicut ſũt oꝑa pietatis q̃ ex caritate fi-

unt. Secūduȝ ſignū eſt .q̄ oues xp̄i ſunt. qñ
vocē eius audiūt. vñ ſubdit: oues mee vocem
meā audiūt. Quatuor aūt voces iſte paſtor dat
ouib⁹ ſuis. Prima ē exterior exhortatō. ſcda ē
interior inſpiratō. tercia eſt bñficioꝝ elargitō.
quarta ē corꝑalis flagellatō. Sed q̄ multi ſūt
q̄ iſtas voces nō audiūt: ideo dñs ꝯquerit: di-
cens. Vocaui ſcȝ ꝑ exteriorē exhortatōem ⁊ re-
nuiſtis: extēdi manū meā multa bona faciēdo
et nō fuit q̄ aſpiceret: deſpexiſtis oīe cōſilium
meū. quo vobis bona ꝓpoſita inſpirabā: et icre-
patōnes meas neglexiſtis ꝑ q̄s aliqñ vos argu-
ebam et flagellabā. ideo ſubdit magna ꝯminatō
ego q̄ȝ interitu vr̄o ridebo. Terciū ſignū eſt
q̄ aliq̄ ſint oues xp̄i: qñ ipſe xp̄c qui eſt paſtor
eas cognoſcit: vñ ſequit. et ego cognoſco eas.
Cognoſcit aūt vt etiā ſupradictū ē fideles ſuos ꝑ
ymaginē ⁊ ſilitudinē ſuā quā eis impſſit. ꝑ ar-
ma ỽtutū quib⁹ eos ornauit: ꝑ ſigna bonorum
oꝑm quib⁹ eos decorauit. ꝑ caritatē adinuiceȝ
q̄ eos inſtruxit. Quartū ſignū ē q̄ ſint oues
xp̄i. qñ ipm̄ veꝝ paſtorē ſequunt: vñ ſubditur.
et ſequunt me. Mali aūt nolūt ſeq̄ xp̄m. ſed ab
eo fugiūt et ſe auertūt. boni ỽo ſequunt ipm̄ ꝑ
imitatōȝ bonoꝝ oꝑm. Xp̄m etiā quidā ſequū-
tur ficte ſicut ypocrite. quidā lente ſicut tepidi
et negligētes. quidā ſolicite ſicut amore dei fer-
uētes. Hec aūt p̄dicta dñi ỽba qñ dixit ego ⁊
pater vnū ſumus. iudei cetera ferētes iā nō tu-
lerūt: ſȝ lapides ſuſtulerūt. ⁊ hoc duriſſima in-
tentōe fecerūt. ſcȝ vt lapidarēt eū ſicut blaſphe
mum. moti liuore inuidie. non amore iuſticie:
quia abſq̄ȝ legis ordine. Quia eñi duri erant. et
ꝓfunda dñi ỽba intelligere nō poterāt: lapidi-
bus ſimiles ad lapides currebāt. Rñdit eis ih̄s
dulciter eos reprimēdo. Multa bona oꝑa oſñdi
vobis ad veſtrā vtilitatē ex p̄re meo. hoc ē vir
tute p̄ris mei facta: ſcȝ veritatem docendo. in-
firmos curādo et alia miracula faciendo: ꝓpter
q̄d hoꝝ oꝑm me lapidatis: cū tamē ob hoc me
honorare deberetis. Ubi ſciendū q̄ quidaȝ ſunt
q̄ reddūt mala ꝓ malis. et iſtud eſt ꝓhibitū: q̄a
deus vīdictā ſibi reſuauit: dicens. mihi vindi-
ctam. ⁊ ego retribuā. Alij ſūt q̄ reddūt bona ꝓ
bonis: et iſtud ē quoddā naturale debitū. et nō
meritoriū. q̄r et publicani hoc faciūt. Alij ſūt q̄
reddūt bona ꝓ malis. et iſtud eſt ꝑfecte carita-
tis indiciū. ſic fecit xp̄c et docuit ſuos diſcip̄los
Alij ſūt q̄ reddūt mala ꝓ bonis: et iſtud eſt val
de iniquū. et tales erāt iudei circa xp̄m. ⁊ iō eos
arguit: dicēs. multa bona oꝑa ⁊c̄. Rñderūt
ei iudei: dicētes. De bono oꝑe nō lapidamus te
ſȝ de blaſphemia: q̄r tu hō cū ſis. facis teipſum
deū. Aſſerēs eñi ſe eſſe vnū cū p̄re. innuit ſe eē
deū. Non aūt ip̄e ſeip̄m fecit deū. ſed p̄r generās
eū fecit ip̄m deū. Dñs aūt volēs eoꝝ furorem
temꝑare: rñdit eis ſe nō eſſe blaſphemū. dicen
do ſe eſſe deū vel dei filiū naturalē. q̄d ꝓbat p̄mo
ꝑ ſcripturā: q̄r ſcriptura ſacra cū ſit inſpirata.
nō p̄t eſſe falſa: et hec attribuit hoībus ſctīs ⁊
ꝓphetis deitatē ꝑticipatiē: ḡ multomagis quē

pater ſanctificauit. id eſt ſanctū ab eterno ge-
nuit ſm̄ deitatē: et iam ſanctificauit. i. plenitu
dine grē r̄pleuit q̄tum ad humanitatē. ⁊ miſit
in mūdū ad ſaluandū et ſanctificādū ip̄m ſicut
erat ꝓphetas dictū. p̄ōt dici deus ꝓprie: cuȝ ta-
men dicat homo de⁹. et verbū deus diſſimiliter
quia homo adoptōe. verbū naturaliter. Si in-
quit adoptiui filij dij dicunt. quare naturalr̄ fi-
lius deus nō dicat: Scriptura quideȝ ſacra at-
tribuit hoībus ſanctis deitateȝ ꝑticipatiue di-
ctam. ſed xp̄o attribuit deitatem ꝓprie dictam.
Scdm̄ eñi Aug⁹. trib⁹ modis dicit de⁹. natura
vt de⁹ oīpotēs. adoptōe vt ꝑticeps deitatis. de q̄
bus in pſalmo dicit. dij eſtis: opīone ſeu nūcu
patōe vt ydola ⁊ demōes. Deinde hoc idē oñ-
dit ꝑ rōnē. ſcȝ ex oꝑib⁹ patribus que faciebat.
Omnia eñi ſm̄ philoſophum determinatur ꝓ-
prio oꝑe. et ideo ꝑ propriam operatōnem cer-
tificamur de natura rei. xp̄c autē faciebat oꝑa
diuinitatis ꝓpria. ſcȝ miracula. totam facultatē
creature trāſcendētia: et virtute ꝓpria. nō ſoluȝ
obſecrando diuinā potentiam ſed aliqñ imꝑā-
do: ex quo concludit. q̄ in eo vere erat natura
diuina. et per ꝯñs nō erat blaſphemus. dicēdo
ſe eſſe deū vel dei filiū. Ac ſi dicēt. Nō tm̄ ꝑ ỽba
me eſſe filiū dei credatis: ſed etiam ꝑ oꝑa. que
et modo quo ea facio. et facto ipſo oſtendunt ī
me naturam et virtutem dei eſſe. Si nō vultis
credere ỽbis: fidem adhibete oꝑibus. vt merito
fidei amplius cognoſcendo oꝑa. veniatis ad fi-
dem deitatis: vt cognoſcatis et credatis. quia ī
me eſt pater ꝑ nature inſeperabilitatem. et ſui
conſenſus voluntatem in oīa facta mea: ⁊ ego
in p̄re ſicut a q̄ habeo naturā ⁊ veritatē ⁊ oꝑa
In eo ē p̄r et ip̄e in p̄re. inq̄tum eſt vna natu-
ra amborum ſicut vna operatō. Qui ergo ma-
gis diligit vel credit amplius cognoſcit. Vide
hic mirabilem iudeorum inſaniaȝ. Ipi volebāt
ſcire ſi eſſet xp̄c. et quia verbis et oꝑib⁹ hoc cō
ꝓbabat. eum lapidare volebāt. Ipi ergo nec ver
bis nec oꝑib⁹ inducebant ad credendū. ſȝ tanq̄
obſtinati querebant ſtudioſe eū apprehendē. nō
bona apprehenſione ſcilicet ad credēdū ⁊ intelli
gendum: ſed mala ſcilicet ad ſeuiendum et oc-
cidendum. Tu apprehendas vt habeas: illi app̄-
hendere volebant vt nō haberent. Et exiuit
de manibus eorum. virtute diuina trāſiens per
ipſos. ſicut al's fecerat: vt oñderet ſe ñ poſſe de
tineri. niſi quando vellet: et vt daret nobis ex-
emplum declinādi maloꝝ ſeuiciam. quādo ſine
fidei ꝑiculo fieri poteſt. Nō eñi apprehenderūt.
q̄r man⁹ fidei nō habuert. Et relicta iudea ꝓpter
incredulitatē eoꝝ. abijt iterum tranſiordaneȝ
in locum vbi iohannes primuȝ baptizauerat:
et ibi ad tp̄us cum diſcipulis ſuis manebat. vt
ꝓpl'i veniētes ad ipſū recordarent de teſtimōio
iohis. et de teſtimōio dei patris. et alijs ibi fa-
ctis et dictis: et ſic habita primorum ⁊ nouiſſi
morum collatōe. ꝯfirmarentur in fide ipi⁹. Cō-
ſpice igit tam eū q̄ diſcipulos ſuos meſtos r̄ce
dē. ⁊ eis toto poſſe ꝯpatē. Et m'ti venert ad eū

non tam corpe q̄ mentis deuotōne et credideſt
in ipm ex corde. Ecce iſti apprehenderūt ꝑma-
nentē vt hērent: ſed iniqui iudei apprehendē vo-
luerūt diſcedentē vt nō hērent. Miſtice autē
ſm̄ Theophilum. recedēs ab hieroſolimis dn̄s
hoc ē a plebe iudaica: ad loca fōtes habētia ſe
trāſfert. i. ad eccl'iam ex gentib⁹. q̄ habet fontē
baptiſmi. ꝑ quē multi ad xp̄m accedūt. q̄ſi tran
ſeūtes iordanē. Sciendū ē h̄ q̄ mali iudei ſunt.
nō ſolū illi. q̄ littere legis et circūciſioni carnis
innitētes xp̄m blaſphemāt. ſicut iſti de quib⁹ h̄
dicit̄: ſ; etiā om̄s mali xp̄iani. q̄ ſolo noīe xp̄i-
ani ſūt. et ſolū nomē hn̄t xp̄i. a quo appellātur
xp̄iani: q̄ verbis ꝯfitent̄ xp̄m. factis aūt negāt
de quib⁹ etiā verificat̄ qđ hic dicit̄. q̄a ſuſtule-
rūt lapides vt lapidarent ih̄m. Vn̄ Ambro. Qđ
fecerunt tūc iudei ꝑſequētes. hoc vere faciunt
hodie mali xp̄iani male viuētes. xp̄m enim la-
pidāt et occidūt. Quid eſt xp̄c? Veritas. pax. et
iuſticia. Qui ergo ꝑ falſitate veritatē derelin-
quunt. ꝑ diſcordia odiūt vnitatē ⁊ pacē. ꝑ tem
porali p̄cio relinquūt iuſtitiā. nil aliud facē vi
dent̄. q̄ lapidare crucifigere et occidē xp̄m. q̄a
ipſius dona extinguūt in ſeip̄is Hec Ambroſi.
Et tales ſūt in triplici genere. Quidā em̄ lapi-
dant ih̄m corde. quidam ore: et quidam manu.

Primi ſūt corda ſua prauis cogitatōnib⁹ et
malis volūtatib⁹ indurātes. ſcđi ſūt verba bla-
ſphemie in deū et ſanctos ꝑferentes vel p̄ceptis
maioꝝ et p̄latis ſuis recalcitrātes. tercij ſunt ꝑ
oppreſſionē violentie primos ledentes. Primi ḡ
lapidāt dn̄m ih̄m. quelibet em̄ mala cogitatō ⁊
mala voluntas. eſt vn⁹ lapis qui iacit̄ ꝯtra eū
Vn̄ Beda. Quotq̄t malas cogitatōnes q̄s aſſu
mit. q̄ſi tot lapides in xp̄m mittit. Et ideo beat⁹
Ambro. nos āmonet: dicēs. Videte fr̄es ne per
opa vel cogitatōes malas lapidetis ih̄m. Sed
dices. Quō tam graue iudicatur pcc̄m cogita-
tōnis. ſi ad opus nō ꝑcedit? Ad hoc dicendum
q̄ tota ratō peccati ē in corde: act⁹ aūt exterior n̄
aggrauat pcc̄m. niſi extenſiue. Et q̄r xp̄c hab;
domiciliū ſuū in corde. dicente ap'lo. Vos eſtis
templū dei viui: hinc ē. q̄ ſicut xp̄c inuitat̄ ad
templū ſuū ꝑ cogitatōes et volūtates bonas:
ita expellit̄ ꝑ malas. Et ſm̄ hoc quelibet mala
volūtas. eſt q̄ſi lapis quo dn̄s ih̄s lapidat̄ ⁊ ex-
pellitur de templo ſuo. O q̄ deteſtabile eſt dn̄m
domus lapidare de hoſpitō ſuo. Nam ſicut dicit
ap'ſ. q̄s ꝯſenſus templi dei cū ẏdolis? Quid aūt
aliud ſūt cogitatōnes q̄s quis format in corde
q̄ſi quandā ẏmaginatōꝫ ꝯtra honorē dei: niſi q̄-
dam ẏdola? Et cū talib⁹ ẏdolis xp̄c in codē tem
plo habitare dedignat̄. Vnđ ad ꝯſeruandā xp̄i
p̄n̄tiam in templo ſuo. hortat̄ nos ap'lus petr⁹
dn̄m inquit ih̄m ſanctificate in cordibus v̄ris.
Ille dn̄m ih̄m in corde ſuo ſanctificat. qui nihil
niſi qđ ſanctū et deo placitū eſt ī corde verſat.

Scđi lapidant dn̄m ih̄m multipliciter. ſcđm
q̄ blaſphemia in deū multis modis cōmittitur.
Primo em̄ ꝯmittit̄ q̄n̄ deo negatur qđ ſibi ꝯue
nit. ſicut qui negaret in deo omnipotentiam et
omnem ſcientiam vel prouidentiaꝫ. Et ad hāc
ſpēm blaſphemie ꝑtinent illi. q̄ in aduerſis ſuc-
ceſſibus dicunt in aīo ſuo. vere deus non curat
res humanas vel ſimilia. de quib⁹ dicit Augu.
ſuꝑ pſalmos xxxj. Item illi de quib⁹ dic̄ Bern̄.
ſuꝑ cantica. qui vellēt deum peccata ſua vel vi
dicare non poſſe. aut nolle aut ea neſcire. Vult
ergo eum nō eſſe deū. qui q̄ntū in ip̄o ē vult eū
aut impotentē: aut iniuſtū aut inſipientē eſſe.
Crudelis plane et oīno extranea malicia. q̄ dei
potentiā. iuſticiā. ſapientiā ꝑire deſiderat. Qui
autem vult deū eſſe iniuſtū. vult deum non eſſe
deū: et qui deū deſiderat nō eſſe. vōne q̄ntū in ſe
eſt deū lapidat et occidit Hec Bern̄. Scđo mō
blaſphemia in deum ꝯmittitur. q̄n̄ deo attribu
itur quod ſibi non ꝯuenit. ſicut illi qui dicunt
deum eſſe auctorem peccati. Ad quam ſpeciem
blaſphemie ꝑtinent illi. qui peccata ſua in deū
retorquent dicētes. deus ſic voluit vt adultera
rer. furarer̄ vel occiderē. et vt ſic ꝯfunderer et
turbarer ⁊ ita omnia fato aſcribunt. Ad hanc
etiā ꝑtinēt luſores. qui cū nō adproſperāt̄ deo
maledicūt. et conuicia in ſanctos ꝑferunt. Si-
militer et illi qui iurāt ꝑ deū v̄bis execrabilib⁹
et vituperoſis: ſcꝫ ꝑ nares dei. ꝑ iecur dei vel ꝑ
brachia dei ⁊ ſimilia. q̄ ſunt execrabilia auditui
Tertō mō blaſphemia in deum ꝯmittitur. quā-
do illud quod dei eſt aliquis ſibi vel alteri crea-
ture attribuit: ſicut illi qui ſibi diuinum hono
rem vſurpare p̄ſumpſerūt. vt ſẏmon magus. ⁊
omnes ẏdolatre. Et ad iſtam ſpeciem pertinēt
ambitioſi ac ſuꝑbi et vanegloriosi. qui ſibi glo
riam attribuunt quaſi eam ex ſeip̄is ⁊ meritis
ſuis habeāt. cū tn̄ gl'ia ſit dei ꝓpria. Itē ad hāc
partem ꝑtinēt iracūdi. qui ſibi vſurpant vindi
ctam q̄ propria eſt dei. Similiter et illi temera
rij qui p̄ſumunt et volunt de aliorum cordibus
iudicare. cū hoc ſit propriū dei tm̄. Preter hec
eſt et aliud blaſphemie genus. qđ ꝯmittitur in
ſanctos regnātes cū xp̄o et in quib⁹ regnat xp̄c
Vn̄ in eis xp̄c laudat̄ ac etiā blaſphemat̄. et in
p̄latos q̄ ſeruiūt deo in ſubditis ⁊ vice dei ſupra
ſubditos poſiti ſūt. ac ꝑ hoc in eis deus honora
tur ac etiā blaſphemat̄. Tercij ſimiliter lapi
dant dn̄m ih̄m. ſicut iudei lapidauerūt ſtepha-
nū. ſic em̄ mali xp̄iani ſp̄ualiter tunc lapidant.
ſtephanū īmo ip̄m xp̄m. quando vi opprimunt
et affligūt primū. Lapis em̄ dicit̄ a ledēdo. ⁊ iō
cū primus qui eſt mēbꝝ xp̄i ledit̄. ip̄e xp̄c ī mē
bro ſuo lapidat̄. Sꝫ ſepe triſtitia taliter oppreſ
ſoꝝ ꝯuertit̄ eis in gaudiuꝫ. ſicut lapides quos
mittebant iudei ꝯtra ſtephanum ad afflictōem
carnis. dulces illi fuerunt ex gaudio mentis. et
conuertebantur in lapides pretioſos ad coro-
nam capitis. quia poſuit deus in capite ei⁹ co-
ronam de lapide p̄cioſo ⁊c̄. Poſſet etiaꝫ dici
q̄ vniuerſaliter homo xp̄ianus in omni pecca
to mortali lapidat xp̄m. Vn̄ Ambro. O q̄ pau-
ci ſunt in tanta multitudine xp̄ianoꝝ. qui ih̄m
nō ꝑſequant̄ et lapidēt et occidāt. Huiuſmodi
etiā lapidatō ſic declarat̄. Cum eniꝫ xp̄c ſit ab-

uocatus noſter et ꝓpiciatio pro pcc̄is noſtris.
qui interpellat ꝑ nobis apud patrem. idcirco ipſe
de pcc̄is dolet ⁊ luget: ſicut econuerſo de nr̄a cō-
uerſatōne gaudet. Quotieſcunq̧ enī peccamus
xp̄m ꝯtriſtamꝰ ⁊ ledimꝰ: ac ꝑ hoc eū quodāmō
lapidamꝰ. Et intelligēda ſūt hec ſane: nō q̄ xp̄c
in corꝑe ſuo iā glorioſo ledat̄ ſenſibilit̄. cū cor-
pus illud ſit ipaſſibile. vel q̄ ī ip̄m cadāt paſſi-
ones aīe vel ꝑtem ſenſatiuā. ⁊ q̄ſi ſic pcc̄is nr̄is
lapidet̄. Sȝ hmōi lapidatō ē methaphorica ſic
⁊ crucifixio. quēadmodū dicit apl̄s de q̄buſdā
baptiſatis et ꝑlapſis. rurſū crucifigētes in ſe-
metip̄is filiū dei. vbi gloſa. Nō q̄ crucifigāt fili
um dei. ſȝ q̄ ſiles ſūt crucifixoribꝫ. Crucifigūt
aūt ī ſemetip̄is. i. q̄tum in ip̄is ē. Hic in ꝓpoſito.
qn̄ mortalit̄ peccamꝰ. xp̄m lapidamꝰ ⁊ ledimus
et ꝯtriſtamꝰ: q̄ quātū in nobis ē eū gaudio. q̄
ip̄e de nob̄ expectat priuamus. In q̄ etiā ſenſu
loquit̄ Bern̄. in ꝑſona xp̄i. ſic alloq̄ns pctōreȝ
Nōne ꝓpter te vulneratꝰ ſum: Nunq̄d nō ꝑ iniq̄
tate tua afflictꝰ ſū. vt q̄d addis afflictōeȝ affli-
ctō: Magis aggn̄āt me vulnera tui pcc̄i. q̄ vul
nera corꝑis mei. hec Bern̄. Sȝ ve oībꝫ iſtis do-
minū ih̄m lapidātibꝫ. q̄ abſcondit noticiā ſuā
talibꝫ: exit de tēplo cordiū eoꝝ. et manifeſtat ſe
amatoribꝫ ſuis. et habitat in illis. Oratio.

Domine ih̄u xp̄e. fac me encenia et ino-
uationes in tēplo cordis mei ſpūaliter
celebrare: ſemꝑ meip̄m renouādo. ⁊ a-
ſceſiones ī corde meo diſponēdo: da mihi bona
opa facē. q̄ teſtimoniū ꝑhibeāt de me: ac vocē
tuā audire credēdo corde ⁊ obediēdo. ope teq̧ ꝑ
imitatōeȝ bonoꝝ opeꝝ ſequi. ⁊ inter oues tuas
a te miſcōiter cognoſci. Cuſtodi etiaȝ me dn̄e.
ne vnq̄ malis cogitatōibꝫ et volūtatibꝫ aut lo-
cutōibꝫ vel opibꝫ. q̄ſi lapidibꝫ te a me expellaȝ:
ſȝ ſemꝑ te ꝑ grām in me hitare ſenciā. Amen.

De traditōnibus phariſeorū etiam ꝯtra dei
mādatū. Capitulum .LXXXVIII.

Quia vo ſcribe qui puta
bāt ſe hr̄e ꝑfectōnē ſcie. et phariſei
qui ſimulabāt ſe hr̄e ꝑfectōneȝ vite.
dn̄m ih̄m in tēplo rephendē nō po-
tuerūt: venientes ab hieroſolimis in galileam
eū inſequunt̄. In q̄ nimia apparet malicia eo-
rū: q̄ deſcēdētes ab hierl̄m ciuitate ſcā. relinq̄n-
tes templū. ſequebant̄ eū: et q̄a ſeniores ꝑpl̄i et
legiſdoctores erāt: et nō ad ſciendū ſed ad reꝑ-
hendēdū dn̄m venerāt: obſeruādo et inſidiādo.
vt eū caperent in ſermone vel facto. Vn̄ vt ſal-
tem ex diſcipl̄is. mgr̄m tanq̄ ꝯtemptorē doctri
ne ſenioꝝ arguāt. et ſic eū ꝑpl̄o odioſū reddant
vidētes diſcipl̄os eiꝰ cōibꝫ. i. nō lotis manibus
māducare. q̄ iudei ꝯmunia gētilibꝫ immunda
reputabāt. ei dicebant. Quaē diſcipuli tui trāſ-
grediūt̄ traditōes ſenioꝝ: Nō enī manꝰ lauant
cū panē manducāt. Vbi Beda. Spūalia enim
ꝓphetaꝝ verba carnaliter accipientes. q̄ illi de
cordis et opis caſtigatōe ꝑcipiebāt: dicētes. la-
uamini mūdi eſtote. et mundamini qui fertis
vaſa domini: iſti de ſolo corꝑoē lauando ſerua-
bant. Superſticōſa ergo hoīm traditō ob mādu
candū panem p̄cipit crebrius lauare: ſed neceſ
ſariū eſt eos qui panē de celo deſcendēteȝ ꝑtici-
pare deſiderāt. crebro elemoſinis. lacrimis ⁊ a-
lijs iuſticie fructibꝫ ſua opa purgare. Hec Be-
da. Iſti gerūt typum eoꝝ qui plus zelāt tranſ-
greſſionē humanaꝝ traditionū q̄ diuinoꝝ pre-
ceptoꝝ. plus decretaliū q̄ euangelioꝝ. plus cō
ſuetudinū q̄ vtilitatū. Per iſtos etiā multū ſo-
licitos de mūdicia exteriori ⁊ modicū de interi-
ori. ſignant̄ ypocrite ⁊ ſimulati: arguētes ali-
os de leuibꝫ cū tn̄ ſint infecti grauibꝫ: videntes
feſtucā in alteriꝰ oculo. et nō trabē in ſuo. His
q̄ȝ ſimiles ſūt multi q̄ volūt hr̄e exteriora pul-
chra. interiora aūt habēt feda. Diſcipli aūt dn̄i
inſtructi ea q̄ virtutis tm̄ ſūt opati: non lotis
manibꝫ māducabāt. q̄ hoc nō ꝑtinere ad veri-
tatē vite intelligebāt. Vn̄ Criſ. Ideo aūt diſci-
puli nō lotis manibꝫ māducabāt. q̄ iā ſuꝑflua
deſpiciebāt: ea ſolū q̄ ſūt neceſſaria attendētes.
et neq̧ lauari neq̧ nō lauari ꝑ lege hn̄tes. ſȝ vt
ꝯtingebat alterutꝝ faciētes. Qui eniȝ et ipſuȝ
neceſſariū cibum ꝯtemnebant: q̄liter circa hoc
ſtudiū haberent: Et q̄ hec traditio ſcilicet.
iubere manꝰ lauari. nō erat cōtraria legi: ideo
dn̄s aliā traditionē legi ꝯtrariā ducit in mediū.
et q̄ſi clauū clauo retundens. dicit eos deficere.
quia faciebāt trāſgredi mādatū dn̄i ꝓpter man-
datū hoīm. q̄d nō erat faciendūȝ. q̄ ſcḋm Bern̄.
nihil placet deo q̄dcunq̧ ei obtuleris: neglecto eo
ad q̄d teneris. Vn̄ rn̄dēs ait illis. Quare et vos
trāſgredimi mādatū dei ꝓpter traditōȝ veſtraȝ:
Quaſi dicēt ſcḋm gloſā. Si vos ꝯtēnitis māda-
ta dei pro traditionibus hominū: quare argui
tis diſcipulos meos. qui mandata hominum
dimittunt. vt precepta dei cuſtodiant: Et dn̄i-
nus quideȝ nō rephendit mūdiciā corꝑalē: ſed
hoc rephendit. q̄ relicta mūdicia interiori. pu-
tabāt ſufficere tm̄ exteriorem. Deinde hoc q̄d
dixit ꝓbando ſubdit. Nam deus dixit honora. ſ.
neceſſaria dando et reuerentiā exhibēdo. nam
honor iſte non ſolū intelligit̄ reuerentia ſȝ etiā
neceſſarioꝝ adminiſtratō. patrem et matrem
in quibꝫ etiam ꝓximus quilibȝ intelligit̄. ſȝ illi
noīant̄ quibꝫ obligant̄. Et qui maledixerit pa
tri vel matri. nō tā verbo vel ſigno q̄ facto. mor
te moriat̄. Dn̄s enī imbecillitate ⁊ penurie pa
rentū ꝯſulēs. hoc ꝑ moyſen p̄cepit. ⁊ ideo ve ill̄
qui ꝑentes debiles vel pauperes ꝯtemnunt. et
debitis obſequijs ſcȝ reuerentia ⁊ neceſſariorū
exhibitione defraudāt. Hanc aūt legē phariſei
cupidi. ꝑ ſuam doctrinam falſam ſubuertentes
vt ſue auaricie ꝯſulerēt. et ſub nomīe pietatis
īpietatē inducerēt. docebāt filios ꝑentū et dice
bāt. q̄ meliꝰ erat bona ꝑentibꝫ adminiſtrādo. deo
fauē. ⁊ offerre: tū q̄ ē pr̄ p̄ncipalis et ſpūal̄. tū
q̄ licet ꝑ talē oblatōȝ ꝑentes ſuſtinerent detri-
mētū corꝑale. ꝯſeq̄bāt̄ tn̄ bonū ſpūale. inq̄tuȝ
illud q̄d erat in eorum neceſſitatem ꝯuertendū.
deo offerebatur: vt ita parentibus ſuis ab eis

neceſſaria exigentib⁹ ea negare poſſent. ditõres
freq̃nti⁹ offerrẽt: ex q̃ p̃ntes egeni fiebãt. ⁊ obla
tio filioꝝ ſub p̃textu religiõis in lucra ſac̃dotũ
cedebat. Vñ inſtruebãt filios q̃d egenis p̃ntib⁹
rñderent. et hoc ẽ q̃d ſaluatoꝛ dicit. Vos aũt ſcꝫ
aduerſatiue dicitis. i. in traditõne vr̃a alios in-
ſtruitis. falſo ſcꝫ exponẽdo mãdatũ dei p̱ lucro
vr̃o. Quicũqꝫ dixerit. i. dicere poterit patri vel
matri. O pr̄ et mr̄. qui indiges ⁊ petis munus a
me. munus q̃dcũqꝫ eſt a me. i. ex mea deuotõne
deo ſcꝫ ↄſecratum et oblatum. tibi p̱derit ſcꝫ ad
vtilitatẽ aĩe magis q̃ ſi darẽ tibi: qꝛ tũc p̱deſſet
ſoli coꝛpi. Vel põt legi interrogatiue ſic mun⁹
q̃dcũqꝫ eſt ex me. i. ex meis reb⁹ iam deuotũ deo
tibi p̱derit. Quaſi dicẽt. Q̃d vouit deo vis tuis
vſib⁹ applicare. et tibi p̱deſſe: abſit. qꝛ ſacrilegiũ
faceres ſi acciperes. Sic dicebãt p̃ntib⁹. vt illi
timẽtes accipere q̃d deo videbant mãcipatũ. et
ſacrilegij crimẽ incurrere: inopẽ magis vellent
vitã ducere q̃ de conſecratis comedere. Et eſt h̓
ↄſtructõ defectiua. Vñ ẽ ſenſus. Quicũqꝫ dixẽit
et cetera. ſcꝫ licite et bene pt̄ dicere illud. et im-
plet p̃ceptũ diuinum et legẽ: et eſt dignus vita
eterna et regno celoꝝ. q̃d tamẽ ẽ falſũ. qꝛ ſm̃ ve-
ritatẽ eſt trãſgreſſoꝛ p̃cepti. et hoc eſt q̃d ſubdiẽ
et ſic p̱ vr̃as ſuaſiões. fili⁹ poſtea nõ honoꝛifica
bit prẽm ſuũ et mrẽm. illud q̃d erat ſibi debituꝫ
hoc ſubtrahẽdo. et ita p̱ irritũ feciſtis mandatũ dei
de p̃ntibus honoꝛãdis et ſuſtentãdis. p̱pter tra-
ditõnem vr̃am. que vr̃e ſeruit auaricie: q̃ſi di-
ceret. mandatũ pietatis deſeritis p̱pter cupidi-
tatem ĩpietatis. Sꝫ vide ne hac auctoritate vt
plurimi faciũt. abutaris. ſupra modũ de rebus
eccleſie et paupeꝝ erogãs p̃ntib⁹. Ad maio-
rem autẽ intellectum ẽ ↄſiderandũ. q̃ pr̄ per ſe
tenetur filijs p̱uidẽ. qꝛ ẽ cauſa eoꝝ q̃tũ ad eſſe. ⁊
ideo debet eis nutrimentũ et documentũ: filius
aũt teneẽ p̱uidere p̃ntibus de neceſſarijs p̱ acci-
dens. ſcꝫ ſi illi indigeant et ip̃e ſit potens. ⁊ ideo
ſi pr̄ iam neceſſitateꝫ incurreret. bona de quib⁹
filius pt̄ ei adminiſtrare iam ſibi debita ſũt: de
alieno aũt nullus pt̄ deo facere ſacrificiũ. et iõ
talia offerre nõ ẽ licitũ: qꝛ hoc eſt trãſgredi pre-
ceptũ de honoꝛe p̃entũ. Secus aũ ſi filius bona
ſua vouiſſet anteq̃ p̃entes in neceſſitate poſiti
eſſent: q̃a tũc nõ eſſet licitũ de eis p̱uidere p̃en-
tibus. Deinde redarguẽs eos de ſc̃titatis ſi-
mulatõe: ſubdit. Ypocrite. bñ prophetauit de vo-
bis yſaias: dicẽs. Popul⁹ h̓ labijs me honoꝛat.
coꝛ aũ eoꝝ longe ẽ a me: qꝛ oñdebãt ſc̃titatẽ in
v̱bis et exterioꝛi ↄuerſatõe. cũ tñ coꝛrupti eẽnt
mala intentõe. Hoc pt̄ dici de illis q̃ bñ docẽt et
male viuũt: labijs eñi ⁊ nõ coꝛde deũ honoꝛare.
eſt bñ loq̃ ⁊ male viuẽ. Sine cauſa ⁊ fruſtra co
lũt me. nõ hñtes fructũ inde: ſicut eñ medicina
dr̄ fruſtra ⁊ ſine cauſa p̱pinari. q̃ nõ ↄfert ſani-
tatẽ. ſic cult⁹ diuin⁹ q̃ nõ ducit ad felicitatẽ: do-
cẽtes doctrinas ⁊ mãdata hoĩm. et p̱ hec tranſ-
gredi dei mandatũ p̱pter auariciã et lucꝝ. Et cõ
futatis ſup̱bis et ſup̱ſtitõſis ſcribis ⁊ phariſeis
qui ad partem videnẽ ſibi p̃dicta ↄtra diſcipu-

los dixiſſe. conuertit ſe ad turbam humilem et
ſimplicẽ. volẽs eos a falſa doctrina phariſeoꝝ
reuocare et ↄuocatis eis: dixit. Audite exteri⁹
aure coꝛp̱is. et ĩtelligite interi⁹ aure mẽtis: au-
dite vocẽ ⁊ intelligite virtutẽ. Non q̃d intrat in
os coꝛp̱is ſcꝫ cib⁹ coꝛp̱alis. coinq̃nat hoĩeꝫ ſpi-
ritualiter. ſcꝫ in aĩa et apud deum: niſi inq̃tuꝫ
p̱ delectatõnem male afficiẽ quis ad cibum. vel
alias eſſet ſibi p̱hibitum. q̃a nõ ĩtrat in coꝛ ei⁹
hoc eſt in aĩam: que cauſa eſt omnis immundi-
tie ſpiritualis. Vñ coꝛp̱ales ſoꝛdes non coinqui
nant ſpũaliter. ⁊ ideo nõ eſt curandũ vtꝝ lotis
vel nõ lotis manib⁹ coꝛp̱alis accipiaẽ cib⁹. Sꝫ
q̃d p̱cedit ex oꝛe coꝛdis. ⁊ ab interioꝛi radice vo
lũtatis. hoc coinq̃nat hoĩem: ſcꝫ verba male co
gitatõis. que ſũt malicie interioꝛis ſignificati-
ua: qꝛ ex cibo ſm̃ ſe nõ eſt culpa. ſed ex his que
p̱cedũt ex oꝛe coꝛdis et coꝛp̱is. et ideo os ipſuꝫ
eſt diligenter cuſtodiendũ. Et qꝛ nõ ſufficit cu-
ſtodia hũana. petẽda eſt cuſtodia diuina. ſicut
petebat p̱pħa: dicens. pone domine cuſtodiã oꝛi
meo. Tũc ſcꝫ q̃ñ audierũt illoꝛũ religionem
euacuari. acceſſerũt diſcipuli ſimplicitate mo-
ti et dixerũt ei. Scis qꝛ phariſei quoꝝ magna ẽ
religio in cibis. audito hoc v̱bo. q̃d ſcꝫ euacuat
diſcretõem ciboꝝ ⁊ traditõem ſenioꝝ. ſcãdaliſa
ti ſũt. i. indignati vel offenſi: Iſtud nõ erat ſcã-
dalum actiuum. q̃a neqꝫ ex facto neqꝫ ex dicto
minus recto. ſed poti⁹ paſſiuũ. quia audito ver
bo veritatis. pietatis et equitatis ſcandalizati
ſunt: quia oculis egris odioſa eſt lux. Unde nõ
dicunt tu ſcandaliſaſti: ſed ſcãdaliſati ſunt. Et
p̱pter tale ſcãdalũ alioꝝ. veritas vite. iuſticie ⁊
doctrine non eſt dimittẽda. quia p̱cedit ex ipi⁹
ſcandalizati malicia. Vñ Grego. Si de verita-
te ſcandalũ oꝛitur: rectius oꝛiri p̱mittiẽ quã q̃
veritas relinquaẽ. Et dominus reſpõdens ait.
Omnis plantatõ traditõnum humanarum. id
eſt doctrina ab hoĩe inuenta. que legi dei nõ eſt
ↄſona: quã non plantauit pater meus celeſtis.
immo conſuluit tepiditas carnalis: eradicabiẽ
cũ plãtatoꝛib⁹ ſuis. et hoc a fundamento xp̃o p̱
rep̱robationem. a fidelibus per ſeparationem.
a terra viuentium p̱ priuationem. quia nõ ha-
bet firmum fundamentũ et radicem. Sinite il
los in p̃cipitiũ dãnatõnis ire. et doctrinã illoꝝ
euitate. Ceci ſũt in ſe carentes v̱o intellectu le-
gis: et duces cecoꝝ in regimine alioꝝũ qꝛ alios
ſuo erroꝛe excecant. et eos ad p̃cipitiũ ducunt.
Cecus autem vt prelatus. ſi ceco vt ſubdito du
catũ p̃ſtet: ambo in foueam cadunt. ſicut obli-
quitas linee p̱cedit ex obliquitate regule. Unde
Grego. Cum paſtoꝛ per abrupta vicioꝝ gradi-
tur. ↄſequens eſt vt grex in p̃cipitiũ ducatur.
Et berñ. Ridiculoſa res ẽ. immo magis p̱icło-
ſa. ſpecłatoꝛ cecus. doctoꝛ inſcius. p̃curſoꝛ clau
dus. p̃latus negligens. preco mutus. Sed heu
qꝛ ſicut claudi volũt p̃ire. ita fatui p̃eſſe. De-
inde petro exigẽte. expoſuit diſcipl̓is p̱abolam
p̃dictã. Quia omẽ q̃d ĩ os intrat. i. aliqua p̱s de
omĩ q̃d intrat in os. in ſeceſſũ p̱ euacuatõnem

tanq̃ ſupfluũ emittitur.et aliud tanq̃ neceſſa
riũ retinet.et neutꝛ iſtoꝝ coinq̃nat hoīeȝ ſpi
ritualiter:et iſte mod' loq̃ndi freq̃ns ē in ſcꝑtu
ra.vt in michea oms ſanguini inſidiant.i.d oi
bus multi et ſimilia.Que aũt pcedũt de oꝛe int'
naſcunt.⁊ de cordre exeũt.i.de cordis imũdicia
ſicut fum' de igne.⁊ fetoꝛ de latrina:⁊ ea hoiem
iam inq̃natũ cogitatōe pua coinq̃nãt.i.ſimul
et magis inq̃nãt locutōe ſoꝛdida:qꝛ ſũt ꝯcept'
mẽtis ⁊ male cogitatōis ſignificatiua. Ex cogi
tatōnibꝫ em̃ malis.pueniũt ⁊ mala v̄ba ⁊ mala
facta.⁊ in actu interioꝛi pncipaliter eſt culpa.
cui' ea q̃ extra appent ſũt teſtimonia.vñ ſubiũ
git. De corde em̃ in q̃ eſt ſedes aīe et de libero
arbitrio.exeũt cogitatōnes male. ſicut princi
pia malicie:et ex cogitatōibꝫ malis mali actus
et verba pcedũt vlteri' ſcȝ homicidia.adulteria
foꝛnicatōes.furta.falſa teſtimonia.blaſphēie:
auaritia inq̃tũ aliq̃ iniuſte detinent. nequicia
cũ malũ affectam' et implere nõ poſſum'.dol'
q̃ ꝯſiſtit in deceptōne pximi.ĩpudicicia ĩ cogita
tōibꝫ.in v̄bis.in aſpectu.in tactu.⁊ q̃tũ ad quã
libet coꝛruptōem mẽtis et coꝛpis oculus mal'
id ē odiũ ⁊ adulatõ:nam q̃ odit.oculũ inuidũ ⁊
malũ habet ad eũ quē odit.⁊ adulatoꝛ nõ recto
oculo vidēs.que ſũt pximi ad malũ ipm̃ dedu
cit.ſupbia in v̄bis factis vel ſignis.ſtulticia cũ
ſcit malũ ⁊ nõ cauet.vel ſtulticia ē cum ñ recte
ſentit de deo.ꝯtrariat em̃ ſapientie q̃ eſt diuia
rum rex cognitõ.Oĩa hec mala et hmõi tranſ
greſſiones pceptoꝝ dei in coꝛde generãt.⁊ abin
tus a coꝛrupta volũtate pcedũt.ac ſpũalit ho
minē coinq̃nãt.i.imũdũ ⁊ impuꝝ reddũt. Hoc
em̃ in culpã hoī imputat. qd in ſua ptate exi
ſtit:talia aũt ſũt que pcedũt ab interioꝛi volũ
tate.p quã hõ eſt actuũ ſuoꝝ dñs: et ideo cau
ſa immũdicie ſpũalis nõ eſt niſi mala voluntas
Igit ſcribaꝝ et phariſeoꝛũ v̄ba maledicta que
ex iniq̃ volũtate ꝯ xp̄m ⁊ diſcipulos ei' pcedũt.
illa eos coinq̃nãt.Non lotis aũt manibꝫ mãdu
care et hmõi trãſgreſſiões ſupſtitioſaꝝ traditõ
num.nõ coinq̃nãt hoīeȝ. immũdicia ſpũali.nec
faciũt impuꝝ.Quaſi diceret.Ex q̃ null' cibus
coinq̃nat ſpũaliter hoiem.ḡ a minoꝛi.nõ lotis
manibꝫ mãducare nõ coinq̃nat eum.Et ſic oñ
dit.qd ſpũalia lr̃aliter intelligi nõ debent. Vñ
qñ pcipit in ſcꝑtura lotio abſolute: magis de
ſpũali q̃ de coꝛpali intelligendũ eſt lotõne.Sȝ
vt dicit Criſ.Videm' multos vt intrãt ecclĩam
lauãtes man' ⁊ os.q̃liter aũt mũdam offerãt ani
mã.curã nullã faciētes. Marcus p nõ lotis po
nit cõibus.⁊ p coinq̃nat ponit cõicat. iuxta he
breoꝝ ydeoma.q̃ cõmune immũdm̃ dicebãt. Iu
dei em̃ ptem dei ſe eſſe iactitantes cõmunes ci
bos vocãt.quibꝫ omēs vtunt hoies:q̃s ideo qꝛ
in lege phibiti erãt immũdos iudicabãt.Cõmũe
ergo q̃ ceteris hoibus patet.⁊ q̃ſi de pte dei nõ
eſt.immũdm̃ appellãt.Ex eo aũt q̃ dictũ eſt.d coꝛ
de exeunt cogitatõnes male et cetera:colligit.
q̃ et ſi dyabolus qñq̃ immittit homini cogita
tõnem mali.cogitatõnem tñ malam nõ pt im
mittere.que mala fit tm̃ p cõſenſum qui eſt in
coꝛde.Vñ qñ dicitur.cum miſiſſet dyabolus in
coꝛ iude.et in pſalmo immiſſiones per angelos
malos:immiſſio accipitur pro ſuggeſtõne.ali
ter enim non poteſt illabi anime. Vbi Hiero.
Ex hac ſententia arguendi ſũt qui cogitatõnes
a dyabolo immitti putant.et non ex ppria na
ſci voluntate.Dyabolus adiutoꝛ et incẽtoꝛ ma
laꝛum cogitatõnum eſſe poteſt.auctoꝛ eſſe non
poteſt.Si aũt ſemp inſidijs poſitus. leuē cogi
tatõnũ noſtraꝝ ſcintillã ſuis fomitibꝫ ĩflãmat.
non debemus opinari eum coꝛdis q̃ȝ occulta ri
mari.ſed ex coꝛpis habitu ⁊ geſtibus eſtimare.
q̃d verſem' intrinſecus.Verbi grã. ſi pulchraȝ
mulierē nos crebro viderit aſpicere: intelligit
coꝛ amoꝛis iaculo vulneratũ.Vñ ⁊ Aug'. Inter
nas aīe cogitatões diabolũ non videre certi ſu
mus:ſȝ motibꝫ eas coꝛpis et affectõnũ indicijs
ab illo colligi expimento didicim'.Secreta aũt
coꝛdis ſolus nouit ille.ad quē dicit:tu ſol' no
ſti coꝛda filioꝝ hoīm Hec Aug'.Solet q̃ppe dy
abolus añq̃ veniat.pmittere ſui aduentus pre
curſoꝛē.ſcȝ mali cogitatõem:quã ſi q̃s in coꝛ
de ſuſceptã nutrierit.dyabol' in coꝛde ſuo habi
taculũ prepauit.Et q̃uis dyabol' qñq̃ ſit adiu
toꝛ ⁊ occaſio malaꝝ cogitatõnuȝ.nõ tñ omniũ.
qꝛ qñq̃ pcedũt ex nobis tm̃.Vñ Aug'. Nõ oēs
male cogitatões nr̃e a dyaboli inſtictu excitã
tur.ſȝ aliq̃ties ex nr̃i arbitrij motu emergunt:
bone aũt cogitatões ſp a deo ſũt. Qualiter aũt
cogitatõibꝫ mal' reſiſtēdũ ſit.docet anſelm':di
cēs.Quõ aũt puã volũtatē aut malã cogitatõȝ
a vob̃ excludatis.hoc puũ ꝯſiliũ qd vob̃ do.in
telligite et tenete:nolite litigaē cũ puerſ cogi
tatõibꝫ vl' puerſa volũtate.ſȝ cũ vob̃ infeſte ſũt
aliq̃ vtili cogitatõne et voluntate mentem ve
ſtram.donec ille euaneſcant foꝛtiter occupate.
Nunq̃ enim expellitur cogitatio vel voluntas
niſi alia cogitatione vel voluntate que nõ con
coꝛdat illi.Sic ergo vos habete ad inutiles co
gitatõnes.vt toto niſu intēdendo ad vtiles.mēs
veſtra dedignet eas ſaltem recoꝛdari vel aſpi
cere.Cũ aũt vultis oꝛare aut in aliquã bonaȝ
meditatõnē intēdere.ſi vob̃ tũc ĩpoꝛtune ſũt co
gitatõnes q̃s non debetis ſuſcipere:nunq̃ pter
illarum impoꝛtunitateȝ bonũ quod incepiſtis
velitis dimittere:ne inſtigatoꝛ earuȝ dyabolus
gaudeat.q̃a vos ab ĩcepto facit deficē:ſȝ eo quē
dixi modo illas ꝯtemnēdo eas ſupate.neq̃ dole
atis nec triſtemini de illarũ infeſtatõne.q̃dia
illas:ſicut dixi. ꝯtēnēdo nullũ eis aſſenſũ pbe
tis.ne occaſiõe ĩſtitie iterũ redeãt ad memoriã
et ſuã impoꝛtunitatē reſuſcitent. Hanc em̃ ha
bet mēs hominis ꝯſuetudinem.vt hoc vñ dele
ctatur aut ꝯtriſtat ſepius ad memoꝛiam rede
at.q̃ hoc quod negligenduȝ ſentit aut cogitat.
Similiter ſe debet habere pſona in ſancto ppo
ſito ſtudioſa in quolibet motu indecēti ĩ coꝛpe
vl' aīa.ſicuti ē ſtimul' carnis.ire.ĩuidie vel ina
nis glie.Tũc em̃ facilime extinguũt cũ ⁊ illos
velle ſentire aut de illis cogitare.vel quid eoꝛũ

ſuaſione facere dedignamur. Neq; timeatis ꝙ
hmõi motus vel cogitatões vobis ad peccatũ
imputent̃. ſi nullatenus volũtas vr̃a ſe illis aſ-
ſociat. quoniã nihil dãnatonis ẽ his q̃ ſũt ĩ xp̃o
ih̃u. q̃ nõ ſ̃m carnem ambulãt. Scd̃m carnem
em̃ ambulare. ẽ carnis volũtati ꝯcordare. Car
nem autem vocat apl̃s. oẽm vicioſuʒ motũ in
aĩa vel corꝑe: cũ dicit caro ꝯcupiſcit aduerſus
ſpm̃. et ſpũs aduerſus carnẽ. Facile quippe huiuſ
modi ſuggeſtões extinguim᷑. ſi principiũ ea-
rum ſ̃m ꝑdictum ꝯſiliũ ꝯterimus: difficile do
poſtq̃ caput eaꝝ intra mentẽ admittimus. hec
Anſelm᷑. Vñ ⁊ hiero. Ad pc̃m qd̃ oꝑe ꝑpetra
tur nunq̃ ꝑuenies. ſi incẽtiua vicioꝝ ſtatim in
mẽte iugulabis. et ꝑuulos babilonis ad petrã
allides. in q̃ ſerpẽtis veſtigia nõ reꝑiunt̃: ⁊ tan
dem deo ꝑmittis. ſi mei nõ fuerint domĩati. tũc
immaculatus ero Hec hiero. Ad vitandũ e-
tiam cogitatões malas multũ habere valet cor
vnitũ cũ deo. q: hoc ipſe a nobis p̃cipue req̇rit̃.
Vñ Hugo. In om̃i creatura q̃ ſub celo vanita-
tibꝫ humanis occupat̃. nihil hũano corde ſub-
limius. nihil nobili᷑ nihilq; deo ſimili᷑ reperit̃:
quare nihil aliud querit a te niſi cor tuum. Et
vniuerſaliter in omni tẽptatõne remediũ ſalu-
bre eſt deo inherere. Vñ Aug᷑. Cũ inheſero ti-
bi exonero me: et oĩno nuſq̃ erit mihi dolor et
labor. Moralit̃ at̃ ĩ hoc euãgelio ponit dñs
quedã ad increpatõeʒ phariſeoꝝ. quedã ad in-
ſtructõeʒ diſciplo̾ꝝ. Increpat do phariſeos de
tribꝫ p̃ncipalit̃. Primo de ĩpietate. cũ dr̃ quaꝛ̃
et vos trãſgredimĩ. Scd̃o de ſimulatõe cũ ſub-
dit̃ ẏpocrite bñ ꝓphauit de vob̃ ẏſaias. Tertio
de ſupſtitõne. cũ ſubiũgit̃ et ꝯuocatis turb̃. In
p̃mo ſuggillant̃ tẏrãni q̃ mala ſtatuta faciũt.
In ſcd̃o falſi f̃res q̃ ſimulãt exteri᷑ qd̃ intus nõ
ſũt. In tertõ hẽtici q̃ ꝓhibẽt hoĩes a cibis quos
de᷑ creauit. et nõ abſtinẽt a falſis doctrinis q̇bꝫ
ſe ⁊ alios corrũpũt. Circa ſcd̃m ponit triplicez
inſtructõʒ. vnã in deſtructõeʒ guloſitatis cum
dicit om̃e qd̃ in os intrat. Aliaʒ in refrenatõnẽ
oris cũ ſubdit. q̃ aũt ꝓcedũt de ore. Terciã ĩ cu-
ſtodiã cordis cũ ſubiũgit. d̃ corde em̃ exeũt ⁊c̃.

Domine ih̃u xp̃e da mihi ſic mãdata dei
ſine trãſgreſſione ſeruare. vt ea omnibꝫ
et ſinglis p̄ferã. et ab eis q̃cunq; occaſi
one nõ recedã. Da etiam mihi in om̃i qd̃ in os
corꝑis intrat guloſitati r̃ſiſtere. ac interiori cor
dis mũdicie p̃cipue intendẽ: ⁊ os cordis ac cor-
poris diligent̃ cuſtodire. Et q: nõ ſufficit cuſto
dia hũana niſi aſſit diuina. Ideo te dñe ſuppli
ter peto. pone tu cuſtodiaʒ ipſi vtriq; ori meo.
ne aliquid in illud intret vel inde ꝓcedat. qd̃ me
ſpũaliter in aĩa. ⁊ apd̃ te macl̃are valeat Amẽ.

De muliere chananea. Capi. LXXXIX.

Et relictis ſcribis ac pha
riſeis calũniatoribꝫ. ꝓpter ingratitu
dinẽ eoꝝ: egreſſus inde ih̃s ſcʒ a ꝑ-
tibus iudeoꝝ. abijt et ſeceſſit ĩ par-
tes tẏri et ſẏdonis. vt tẏrios ſẏdonios q; curaret
et gentilibus benefaceret. Tẏrus eniʒ et ſẏdon
vrbes fuerũt chananeoꝝ et gentilium. ſite tam̃
in terra ꝓmiſſionis ꝓpe montem libani in corde
maris. quia filij iſrl̃ nõ potuerunt totaliter ex-
pellere et extermiare gentiles de terra promiſ
ſionis. Et cum ingreſſus eſſet quandã domum
cauſa quietis ex labore vie: acceſſit ad eum mu
lier gentilis. non edocta ꝑ prophetas et legem.
chananea natione. ſẏrophéniſſa genere: quia
chananei qñq; ſẏriam et phenicem tenebãt. vt
dicatur ſẏropheniſſa. quia a ſẏrijs ⁊ phenicibꝫ
deſcẽderat. Sẏria quippe ẽ nomẽ generale ꝓuincie.
phenix nomẽ cuiuſdã ſpecialis ꝯtracte in illa ꝓ
uicia ſite: et ideo cõponit̃ ſẏropheniſſa. i. de tli
ꝯtracta oriũda: a finibꝫ illis egreſſa. nõ ſoluʒ a
ciuitatibꝫ ꝑ pc̃toꝝ dimiſſione. ſed a finibus per
elongatõnẽ et occaſionũ vitatõem: q̇a iſtud in
finibꝫ geſtũ eſt gentiliũ. vbi mulier ſeq̇bat̃ ih̃m
Mulier a finibꝫ illis ſcʒ gẽtiliũ ⁊ peccatoꝝ egreſ
ſa. ſignificat aĩam peccatricẽ. a finibꝫ pc̃toꝝ ꝑ
pnĩam ſe auertentem. Non eniʒ ſufficit homĩ a
pc̃tis ſe auertere: niſi etiã exeat a finibꝫ pc̃toꝝ
qui ſunt occaſiones peccãdi ⁊ cauſe. Vñ Augu
ſtin᷑. Fines pc̃toꝝ exire. eſt cauſas peccatoruʒ
excidere. et eoꝝ ſuggeſtionibꝫ aditũ non indul-
gere. Vbi notandũ ꝙ q̃n ſupra dixit dñs in vi-
am gentiũ ne abieritis ſcʒ ad p̃dicandum. iſtud
verbum ꝓhibet inuitatõnem non receptõnem
ſi veniret. vnde dominus mulierem exteri᷑ non
inuitauit. ſed venientẽ recepit. et hoc ſignificat̃
in aduentu magorum. qui a dño ſũt recepti q̄ſi
primicie gentiũ. Iſta em̃ mulier famam ⁊ mi-
racula ih̃u audiuerat. ideo firmit̃ credebat ꝙ fi-
liã ſuã ſanare poterat. Vnde clamauit: dicẽs ei.
Miſerere mei. quia miſera ſum. ⁊ in hoc ꝙ dicit
mei patet vehemẽtia affect᷑ ſui. q: malũ alienũ
ſcʒ filie. reputat ſuum: ſic debet facere prelatus
quilibet: dñe ꝓpter naturã diuinam: fili Dauid
ꝓpter hũanam. ſed ſimul domine fili dauid pro
pter ꝑſonam in duabus naturis vnitã. Quaſi
diceret. Ex diuina habes p̃tatem. q: potens es
dñe: ex hũana volũtatẽ. q: dauid manſuetudi
nẽ. ex vnione ꝓmiſſiõʒ: q: ideo de᷑ fact᷑ ẽ filius
dauid. vt nos ſaluet. Filium aũt dauid appellat.
quia xp̃m promiſſum iudeis deſcendere de ge-
nere dauid audiuerat. Magna fides chananee
hic notat̃. quia verũ deũ et verũ hominez ih̃m
confitetur. deum credit vbi dominuʒ vocat. ho
minez credit vbi filiũ dauid dicit. Nihil ex me-
rito poſtulat. ſʒ ſolũ dei miſericordiã efflagitat
dicens miſerere. Quaſi diceret. nõ allego meri-
tũ. ñ peto iudiciũ. ñ obliuiſcor d̃fectũ: ſʒ poſtu-
lo bñficiũ et ideo miſerere mei. Vñ Criſ. Miſe-
rere mei dñe fili dauid. O p̃clara ꝯfeſſio. Euan
geliſta fit mlĩer. deitatẽ ei᷑ et diſpẽſatõʒ ãnũci-
ans. Cõfitet̃ em̃ et dñatõem ⁊ incarnatõeʒ ei᷑.
Miſerẽ mei. Vide philoſophiã mlĩeris dicentis.
miſerẽ mei. Nõ inq̇t habeo ꝯſciaʒ bonoꝝ opeꝝ
nec rc̃te vite fiduciaʒ. Ad miſc̃diaʒ ꝯfugio vbi
ceſſat iudiciũ. Ad miſc̃diaʒ ꝯfugio vbi ĩeffabil̃
ſal᷑ ẽ. Miſerẽ mei. Modic᷑ ſ̃mo. ſed immenſum

benignitatis continet pelagus.ubi eñ miſeri-
cordia poſtulat̃.ibi uniuerſa ꝯphenſa ſūt bona
Hec Criſ.Et ut magis eū ad ꝯpaſſionē moue-
at.totū ei dolorē enarrat:dicēs.Filia mea.non
ancilla.nō extranea.ſ; filia.qđ ē mihi grauius.
male uexat̃ nō q̄cūq; dolore.ſ; a demonio qđ ē
ei ꝑiculoſi⁹.In q̄ uulnera medico oñdit.ꝛ ma
gnitudinē ꝛ q̄litatē morbi q̄ ꝑmit. Ihs autē
nō rñdit ei uerbū.nō ꝓpter indignatōe;.ſed ut
eius ꝯſtātiā ꝓbaret.ꝛ ꝓbatā manifeſtaret.et ut
ex ꝑſeuerātia in ꝑce oñderet̃ fides ei⁹.ꝛ deuotō
dignior exaudit̃e. Et in illo ſilētio ſm Aug⁹.
xp̄c exiuit domū cū diſcipulis.q̄s mulier ſeqns
ī uia nihilominꝰ iſtabat.ꝛ ꝑſeuerabat clamās.
intantū ut et diſcipuli miſterij ignari. miſcdia
moti.īportunitate mulieris uicti.rogarēt ꝓ ea
dicētes.Dimitte eā quā tenes nō exaudiendo:
q; clamat p⁹ nos ꝑ anguſtia q̄ eā tenet ꝑmendo
Fac qđ ip̄a petit.et ſic recedet. Moti eñ erant
ad hoc.uidētes eius fidem ꝛ deuotōne;. Ihs aūt
rñdens ait.Nō ſum miſſus niſi ad oues domus
iſrael.i.ad iudeos.q̄ ꝑierūt ſc; ꝑ infidelitate; a
deo recedētes.Ad illos poti⁹ uenire debuit:qui
bus ꝓmiſſus fuit.In hoc uitat ſcādalū iudeoꝝ
q̄tum eſt in ſe.et reddit eos inexcuſabiles.Lo-
quit̃ de ſua miſſione ad ꝑdicandū in ꝑſona ꝓꝑa.
quia nō fuit miſſus niſi ad iudeos ꝑmo et ꝑſo-
naliter:ſed ex ꝯſeq̄nti et per ap̄los ad gētes.et
ideo iudeis tanq̄ eorū ap̄ls ꝑncipaliter miſſus
in ꝓꝑia perſona tm̄ ꝑdicauit.et miracula fecit:
niſi in caſu ex aliq̄ cauſa ſpeciali etiā circa ali
os hoc ageret.ut ſc; eccl'iam in fide gentiū eſſe
fundandā oñderet.ſicut dētur h:et ſup̄ ubi xp̄s
ꝑdicauit ſamaritanis deuote eū recipiētibus.
Poſt mortē aūt xp̄i predicata eſt fides publice
gentilib;. At illa miſera miſcdiam ſequit̃.re
pulſa nō erubeſcit.īportune clamat. ſaluatorē
adoratōe latrie adorat:dicēs.Dñe adiuua me.
Se adiuuari poſtulat.Infirmitatē eñ filie ſuā
reputat.et ꝑ ꝯñs etiā ſanitatē.Quaſi dicēt.Si
uſq;mō nō fui. tñ mō uolo eſſe ouis dei.ī ſignū
hui⁹ adoro te.ſicut ouis paſtorē:et ideo dñe ad-
iuua me.ſicut paſtor adiuuat ouē ſuā debilē et
infirmā.Qui rñdens ait.Non ē bonū q; ē ꝯtra
ordinē iuris et etia; nature:ſumere et auferre
panem.i.uerbum dei et ſalutis.ſeu doctrina;:
et ōpatōnem miraculoſam filioꝝ.i.iudeoꝝ. q;
ꝓmiſſa ſūt iudeis tāq̄ ſp̄ualib; filijs ꝓpt̄ cultum
uni⁹ dei.ꝛ mittere canib;.i.dare gētilib; q̄ ante
ꝯuerſionē dicebant̃ canes.rōne īmunditie.ra-
tōne ydolatrie.rōne ſeuitie in ſctōs.At illa di-
xit.Ecce hūilitas mlieris.q̄ tātoplus magnifi-
cat̃.quātomaior fuit obiurgatō:q̄ quanta fuit
p; ex trib;.q; nō filia.nō pane digna.ſ; potius
canis ē dicta.ꝛ ip̄a ꝯceſſit oīa.Vñ ſequit̃ Etiā
dñe.q̄ſi diceret.uerꝝ dicis q; ſū canis.Canē me
uocas. canis tu⁹ ēē uolo.ꝗ me canē tuū nutri.
q; ñ poſſū relinq̄re mēſa; dñi mei. Dñi canes
nō expellūt̃.ꝛ ſi expellūt̃ ꝑ unā portā ipi ītuer-
tunt̃ ꝑ aliā.Si ꝗ ſu; canis nō debes me expel-
lere a te.ꝛ ſi expellis me a te.ꝯtinuo redibo ad

te.Nam ꝛ catelli edunt de micis que cadunt de
menſa dñoꝝ ſuorū.Quaſi diceret.dñe nō peto
panem ſed micā.q; iſtud qđ peto eſt tibi quaſi
mica ꝑua:et q; ꝯſuetudo ē q̄ domini dant ca
nib; et catellis ſuis ſaltē micas:ꝗ da mihi iſta;
micā quam peto.ſc; filie mee curatōem.Vel eti
am dñe.i.bonū eſt ī caſu.Vñ nō eſt ꝯtrarietas
in ūbo xp̄i ꝛ mulieris.q; ūbū xp̄i ē intelligēdu;
q̄ nō erat regulariter ꝛ uniuerſaliter bonū.cu;
xp̄c eſſet ap̄l'us iudeorū: ſed uerbum mulieris
intelligendū eſt in caſu ſc; ꝓpter petentis deuo-
tōnem:et ut oñderet eccl'ie gentiū futurā fūda
tōnem.Nam et catelli edunt ꝛc̄. Quaſi diceret.
Si catuli aliqua modica ſc; micas cadentes de
cibo filijs ꝯceſſo ꝑcipiūt:ita etiā gētiles aliq̄d
ſaltē modicū de bñficijs xp̄i ꝑcipe debēt.Vñ ſic
intelligi pt̄.Nā ꝛ catelli.i.gētiles īmūdi et mi-
ſeri.edunt id eſt edere debent: de micis.id eſt de
reliquijs que cadunt de menſa dñoꝝ ſuorū id ē
iudeoꝝ.quib; menſa ſcripture et fercula mira-
culoꝝ et alia que ad ſalutem noſtram ꝑtinent
poſita ſūt.Quaſi diceret: debemus habere ali-
q̄ micā tue largitatis. Vñ et ſi non uis facere
nobis ſicut iudeis uaria miracula. ſaltē unum
fac.ſana filiā meā.Nō peto panē integꝝ cu; fi-
lijs in menſa pr̄is.ſ; micas ꝛ reliquias ſub mē-
ſa eius cu; catulis.Quaſi diceret.Non īdigni
tate mea ſ; tm̄ in miſcdia tua ꝯfidens. gratia;
tuā peto.In me ſeruet̃ iſta ſimilitudo panis et
canis.ꝛ ſi īdigna ſū ut pane; integꝝ ꝑbeas:uel
micā tribue filiā meā ſanādo.qđ q̄ſi mica repu
tabit̃ reſpectu mirabiliū q̄ feciſti. Vbi Criſ.Vi
de mulieris patiām et hūilitate;: de⁹ eñ uocat
iudeos filios.ꝛ illa dños:nec doluit de inimico
rū laudib;.nec de ſuo moleſtata ē ꝯuitō. imo ā-
pli⁹ ſe hūiliauit.na; de⁹ gētiles uocat canes.et
iſta catellos. ille panē hec mēſā dic̄.Vñ ꝛ Hie-
roni⁹.Mira ſub ꝑſona mlieris chananitidis ec-
cleſie fides.patiā.humilitas. Fides qua credit
ſanari poſſe filiam ſuam. patientia qua totiēs
ꝯtēpta in ꝑcibus ꝑſeuerat.hūilitas q̄ ſe nō cani
bus ſed catulis ꝯpat.Scio me inq̄t filioꝝ panē
nō mereri.necītegros cape cibos poſſe.nec ſe-
dere ad mēſam cū pr̄e:ſ; ꝯtenta ſū reliquijs ca
tuloꝝ.ut ꝑ hūilitatē micaꝝ ad pāis ītegri uei-
a; magnitudinē Hec Hiero. Et nota h tripli
cem mulieris petitōnem. In prima petit libe-
rari:dicēs.miſerere mei dñe fili dauid. In ſcđa
petit adiuuari: dicēs.dñe adiuua me. In t̄cia
petit ſatiari:dicēs.nā ꝛ catelli edūt ꝛc̄.In pri
ma ꝯfitet̃ ſe miſerā.ideo ait miſerē.ī ſcđa infir-
mā.ideo addidit adiuua me:in t̄cia mēdicā.iō
ſuꝑaddit nā ꝛ catelli ꝛc̄.Quaſi dicēt.ꝛ ſi a mē-
ſa ñ tñ a micis excludas.Hic ei ē ordo:ꝑmo fit
hō miſer ꝑ pctm̄.ſcđo īpotēs ad reſurgendū:et
ideo mēdic⁹ ad releuādū.In illis ꝗ petitōib; ſi-
gnificat̃ ordo effectuu; grē.In ꝑma petit grā;
remiſſionis. et hec ꝑtinet ad grā; iuſtificātem.
in ſcđa gratiā ōpatōis.ꝛ hec ad grām ōpante;.
in tercia grām conſolatōnis.et hec ad gratiam
conſūmantem. Et quia ſic prudenter habuit

ſe: ideo tandem benignum audire reſponſũ me-
ruit. Tunc enĩ rñdens ihs ait illi. O mulier ma
gna ẽ fides tua. qd pʒ ex dbo ⁊ facto ſuo qa nõ
fuit rtardata a feruore petẽdi ꝑmo ꝓpẽ tacitni- xpi
tatẽ. nec poſtea ꝓpẽ ei⁹ negatiuã rñſionẽ. nec ꝓpẽ
illatũ ↄuiciũ. Jã te nõ voco canẽ ſed mulierẽ
fidelem. qꝛ tanta eſt fides tua ꝙ me ſupauit ⁊ vi
cit. et ideo fiat tibi ſicut vis. Quaſi diceret. Fi-
des tua hoc meret. qd patet ex facto cũ ſubdit
Et ſanata ẽ filia eius ex illa hora. ex q̃ ſcʒ dñs
dixit fiat tibi ſicut vis: dicẽ ei dei eſt facẽ. Quia
enĩ a feruore petitõni nõ refriguit ſed pſeuera-
uit. et valde ſe humiliauit: ideo diuina pietas ſe
amplius ↄtinere nõ potuit. que ſemꝑ in orõnẽ
humiliũ reſpexit et pces coꝝ nõ deſpexit. Igit
quia magnã fidẽ habuit hoc qd petijt ĩpetrauit
ĩmmo plus obtinuit ꝙ poſtulauit. Nam poſtu
lauit filie ſue corpis ſanitatẽ. et nõ ſolũ hãc ei
obtinuit ſed etiã mentis iuſtificatõnem. et ſibi
ipi plenã ↄuerſionẽ. Sepe enĩ ꝓpter magnã fi
dem petẽtis deus plus exaudit et plus ↄcedit ꝙ
ille petit. Unde Criſ. O mulier magna eſt fides
tua. Non vidiſti mortuũ ſuſcitatũ. nec lepro-
ſum mundatũ. nec ꝓphas audiſti. nec legẽ medi
tata es. neqʒ mare in diuiſionib ſcindi vidiſti.
nihil horum ↄtemplata es. inſuꝑ et deſpecta et
ↄtempta es a me. et nõ receſſiſti. ſed pſeueraſti
petendo. Et qꝛ magna eſt fides tua. copioſa ef-
fuſa eſt gratia. Et ſanata ẽ. inqt. filia ei⁹ ex il-
la hora. Non ex q̃ venit mater in domũ ei⁹. ſed
ex qua dñi ſermo pceſſit. Et iteꝝ. Chananeam
mulierẽ magno dono impletã remiſit. In hoc
euidẽter oñdit. qm̃ deus etiã illa q̃ nobis pata
nõ ſũt. dare poſſit ſi vehementi⁹ poſtulet. Non
eſt. inqt. bonum tollere panem filioꝝ ⁊ dare ca
nibus: et tñ dedit. qꝛ illa vehemẽter exegit. Iu-
deis vo e regione monſtrauit. qꝛ deſidioſis: nec
illa quidẽ tribuat q̃ eis fuerãt ꝑparata. Deniqʒ
illi nihil acceperũt immo etiã ꝓpria pdiderũt. Et
ideo qꝛ minime q̃ſierũt ne ſua quidẽ acceperũt.
illa vo qꝛ vehementer incubuit vendicare ⁊ reʒ
filioꝝ accepit canis. Tantũ q̃ppe bonũ eſt fides
ſedula et depcatõ pſeuerãs. Et iteꝝ. Tu autem
intẽde qualiter aplĩs victis et nõ pficiẽtib. ipa
pfecit: tam magnũ quid eſt inſtantia oratõnis
etenĩ p noſtris noxijs a nob vult magis rogari
ꝙ ab alijs p nobis Hec Criſ. De ſarepta ad
duas leucas eſt ſydõ ciuitas. añ cuius portam
oñditur vna capella in loco. vbi locutus ẽ dñs
chananee: et deinde ſanauit filiã eius in via. q̃
ducit ceſareã philippi in yturẽam. Sicut autẽ
fides matris coopat filie. ſic fides eccl'ie puulis
q̃ baptizant in ei⁹ fide. Un̄ ſm Remi. dat h ex-
emplũ cathezizandi ⁊ baptizãdi infãtes. vt fide
les p ſuis puul'deo fidẽ pmittãt: q̃ten⁹ ſicut fide
iſti⁹ m'lieris ſanata ẽ filia ei⁹. ita ⁊ fide catholi-
coꝝ viroꝝ pcta puulis relaxent. Per fidẽ eniʒ
eccl'ie ⁊ ↄfeſſiõem ſeu reſpõſiõʒ offerẽtiũ in ba-
ptiſmo. liberãt a demonio puuli: q̃ nec duʒ p ſe
ſapẽ vel aliqd agẽ poſſũt boni aut mali. Al-
legorice at ſm eundẽ remigiũ. hec mulier ſan-
ctam eccleſiam ſignat de gentib cõgregatam.
Per hoc enĩ ꝙ dñs relictis ſcribis et phariſeis
venit in ptes tyri et ſydonis. ſigt qa relicturus
erat iudeos ac trãſitur⁹ ad gẽtes. Eſt at hec mu
lier egreſſa a finib ſuis. qꝛ ſancta eccl'ia receſ-
ſit a ꝑſtinis erroribus et vicijs. Rogat ꝗʒ p filia.
id ẽ p ꝓpl'o ſuo nõdũ credẽte. vt et ipſi abſoluan
tur a fraudib diaboli. Et ſi ad ꝑmã petitõnem
eccl'ie dñs ſalutẽ aĩe differt dare. nõ eſt deſperã
dum vl' a petẽdo ceſſãdũ: ſʒ magis pcib inſiſtẽ
dum. et ad deũ ⁊ ad ſctos recurrẽdum: et tũc p-
ficiet orõ vt ſequat effectus. quãtũcunqʒ fuerit
chanane⁹ gẽtil' canis et immũd⁹. Merito autẽ
magna dr̃ fides eccl'ie de gẽtib. qꝛ cũ gẽtes nec
lege fuerit imbute. nec ꝓphaꝝ vocib inſtructe.
ad pdicatõnẽ mox aplõꝝ in auditu auris obe-
dierũt. ideoqʒ ſalutẽ impetrare meruerũt. Mo-
raliter at filia ẽ aĩa. vel ↄſcia cuiuſlibet int ec
cleſiã diabolo mãcipata. p qua mr̃ eccl'ia orat
vel ipẽ hõ p fedata cõſcia. Un̄ raban⁹. Si quis
ↄſciam habet alicui⁹ vicij forde pollutã. filiam
habet a demõio vexatam. Et ſi qs bona q̃ geſſit
pctoꝝ peſte fedauit. filiã habet immõi ſpũs fu
rijs agitatã. Ideoqʒ neceſſe ẽ. vt ad pces lacri-
mas qʒ ↄfugiat. ſctorũqʒ interceſſiões ⁊ auxilia
q̃rat. Un̄ et Criſ. Imitare chananeã. vir muli-
erẽ. Sʒ forſitã dicis. Nõ habeo filiã q̃ demonio
plena ſit. ſed habes animã peccatis refertam.
Dicito et tu. miſerere mei dñe. quia aĩma mea
male a demonio vexatur. grandis enĩ demõ pec
catũ eſt Hec Criſ. Male aũt vexatur aĩma. qñ
vexatio non ſentitur. peius quando morbus de
ſperatur. peſſime quando medicus contemnit.
Scdm theophilum quoqʒ. vnuſquiſqʒ noſtrum
cum peccat mulier eſt. aĩa eius peccatrix. id ẽ
fragilis ⁊ ĩfirma. cuius filia eſt operatõ praua.
que filia a demone eſt poſſeſſa. quia actus pra-
ui demonum ſunt. Peccatores nos autem exi-
ſtentes nuncupamur catelli impleti immundi
cijs: propter quod non ſumus digni panẽ dei
recipere. aut participes fieri immaculatorum
miſteriorum dei. Si vo cognoſcentes noſmet-
ipſos p humilitatẽ eſſe catulos. hũiliter ↄfitea
mur pcta nr̃a: tũc ſanat filia. quia deletur ope-
ratio praua. Scdm vo Auguſtinum per mulie
rem chananeam poteſt intelligi ratio ſuperior.
que legibus eternis inſpiciendis et cõſulendis
intendit: per demonem autem intelligendũ eſt
ipſa ſenſualitas. que etiã per ſerpentem ſigna-
tur. Sic ergo pariformiter filia mulieris cha-
nanee vexatur: quãdo per ſenſualitatẽ inferior
ratõ ad cõſenſũ pcti mortalis ĩpellit. cui⁹ ſana-
tio p matrẽ id eſt ratõnem ſuperiorẽ a domino
petitur. nam ratio ſuperior ad optima depcat.
Et ſicut dominus diſtulit exaudire petitionem
mulieris chananee. vt eius fides clari⁹ appare-
ret: ſic ⁊ domin⁹ aliquãdo dimittit impulſuʒ ra-
tionis inferioris p ſenſualitatem diutius pro-
trahi. vt augeatur meritum temptati: propter
quod Paulo petẽti ſtimulum carnis a ſe auferri.
dicit dominus: virtus in infirmitate pficit.

Imitemur ergo et nos eccleſie filij hanc mulie
rem. que de gentibꝫ credendo mater nr̃a in fide
effecta ē. qꝛ de gētilitate venimus. Habeamus fi
dem. vt vnū et trinum deū credētes. quicqđ iu
ſte ab eo petimus: nos impetrare poſſe creda-
mus. Habeamus ꝯſtantiā. vt ſi diuina diſpēſa
tio p̄ces nr̃as tardius exaudierit: tādiu preces
p̄cibꝫ iūgamus quouſqꝫ hoc qđ petimus: impe
tremus. Etſi ad impetrādum nos idoneos nō
ſentimus: ſpūalium frm̃ oꝛonis adiutoriū q̄ra
mus. vt ſicut iſta mulier aplīs pro ſe interue-
niētibꝫ qđ petebat. ꝓmeruit. ita ꝛ nos ꝯmuni-
bus p̄cibꝫ magiſq̄ ſingularibꝫ et ꝓprijs adiuua
ri credamus. Habeamus hūilitatē. vt alijs de
nobis maiora exiſtimātibꝫ. nos minores iudi-
cemus exēplo huius mulieris. que cū a dn̄o ca
nibꝫ ꝯpata eſſet. ipa de ſe hūilius ſentiēs: catel
lis ſe coeq̄uit. Hanc hūilitatē in corde hēbat. q̄
deſpectus ab alijs dicebat. Ludā et vilior fiam
pluſq̄ factus ſum. ꝛ ero hūilis in oculis meis.
Oremus inſtāter dn̄m vt ſanet filias nr̃as. ore
mus vt ſanet a pc̄tis et liberet nr̃as aīas. q̄ ma
le a demonijs et vitijs vexanṫ. Clamemus hūi-
liter et ꝑſeuerāter ad eū: dicētes cū chananea
miſerere mei dn̄e fili dauid. et dn̄e adiuua me.
Illa enī anima a demonio vexaṫ. q̄ peccare n̄
ceſſat. et in crimine ꝑſeuerat. Que ſi bene ꝯuer
ſa fuerit. et de xp̄i miſcdia nō deſperauerit: di-
ceṫ ei a pijſſimo dn̄o. fiat tibi ſicut vis. et ſana
biṫ ex illa hora. qꝛ pc̄tor q̄cunqꝫ hora ꝯuerſus
fuerit et ingemuerit: vita viuet et nō morieṫ.
Noli ḡ deſperare vel a petēdo ceſſare. qꝛ ſi cor-
de integro fideli et puro in oꝛone ꝑſeuerās: co-
rā deo tuo hūiliaueris. r̄putās te indignū omī
bn̄ficio ſuo. certiſſime credas q̄ q̄cunqꝫ petie-
ris: obtinebis. Et ſicut apl̄i rogauerūt ꝓ cha-
nanea. ſic ꝛ āgelus ꝓ te rogabit. ꝛ oꝛonem tuā
deo offerēs: vtilitatē tuā ꝓcurabit. Oratio.

Domine ihū xp̄e. te rogo et obſecro mi-
ſerere mei. et adiuua me in meis neceſ
ſitatibꝫ. ac temptationū et tribulatio-
nū vexatōnibꝫ. etſi dn̄e qꝛ canis ſum ꝛ apud te
vix vt canis. nō ſum dignus integꝛ a te panē
id eſt magnitudinē donoꝝ tuoꝝ recipe. ſaltem
da mihi micas ꝑuulas. i. aliquātulum de grā
tua. ſine q̄ anima mea male a demonio vexaṫ.
cum ipa ꝯo quantūcunqꝫ praua fuerit: a pc̄to
ꝛ demonio liberabiṫ. Nam grā tua exiſtens in
anima. et delet om̄ia peccata. ꝛ deo facit aīam
filiam adoptiuam Amen.

De ſurdo et muto a demone poſ-
ſeſſo. Capitulum. LXXXX.

Iterum exiens ihs de
finibꝫ tyri. venit per ſydonē ad ma
re galilee inter medios fines deca-
poleos. Decapolis nomē eſt regio
nis decem vrbes ꝯtinētis. et dicitur a deca q̄ ē
decem et polis q̄ eſt ciuitas. et huius regionis
vna ꝑs eſt vltra iordanē. et alia citra. Igiṫ ma
re galilee qđ eſt quidā lacus per quē trāſit ior
danis fluuius: reſpicit vtriuſqꝫ ꝑtis regionis
predicte fines et terminos. Et adducūt ei per
fidei ſue deuotōem ſurdū ꝛ mutū. Non erat iſte
talis a natiuitate. nec ab īfirmitate ſuꝑueniē-
te: ſꝫ a demone ipm̄ obſedente. ac eius auditū ꝛ
loquelā impediēte. ꝛ in ipo tria miracula ꝯcur
runt. qꝛ auditus et affatus fuit ei redditus. et
a demone fuit liberatus. Et dep̄cabātur euꝫ vt
imponat illi manū om̄ipotentem que ꝯdiderat
eum: efficax eſt enī manus xp̄i ad ſaluādum.
Sanatur quē tangit ihs. ſanatur queꝫ tangit
ſaluator. qꝛ ipe eſt ſalus ꝛ vita. Nō aliunde que
rit herbas. ipe eſt ꝛ medicus et medicina. Tan
git et ſanat. reſpicit et medeṫ. Moraliter oīs
xp̄i actio: nr̃a eſt inſtructio. Si ḡ tu vis cura-
rari: ſequaris exemplarē inſtructōem medici.
Exeas de tyro. i. de peccato ꝑ ꝯtritōnem. inter-
pretaṫ enī anguſtia. venias ꝑ ſydonē. i. ꝯfeſſio-
nem. interp̄tatur enī venatio. et ꝯfeſſio vena-
tur circūſtantias peccatoruꝫ: ad mare galilee
trāſmigrando ꝑ ſatiſfactōnem. a delectatōnibꝫ
carnis ad opa ſatiſfactoria: ꝑ medios fines de-
capoleos. obſuando ſcꝫ decem p̄cepta. Condu-
cant aūt te timor et amor. Et apprehendens
eū ihs d turba ſeorſū. miſit digitos ſuos in au
riculas eius. ꝛ expuēs tetigit ſputo linguā eiꝰ
Xp̄c aliqn̄ ſanauit infirmos tāgendo eos cor-
poraliṫ. vt oſn̄deret humanitatē ſuā eſſe deita-
tis inſtrumentū. qꝛ ꝑ humanitatē faciebat mi
racula inſtrumētaliter: ſꝫ per deitatē principa
liter. Et ſuſpitiēs in celū ingemuit ex ꝯpaſſio-
ne. vt querēs a deo auxiliū. oſn̄deret ſe verū ho
minē. ꝛ ait. effeta. qđ eſt adaperire. ſ. tā in vin-
culis aurium q̄ in vinculis lingue. vt audias ꝛ
loquaris ꝑfecte. In quo oſtendit ſe eſſe verum
deū: curando ꝑ imꝑium. Hoc vno ſmone cura
uit eū. qꝛ ſtatim ad eius imperiū aperte ſūt au
res eius. et ſoluta eſt lingua eius. et loquebaṫ
recte. Miſtice ꝑ ſurdū et mutū accipitur ge
nus humanū. qđ monita ſalutis nō audierat ꝛ
a laude dei ceſſabat. Pro quo deprecabātur pa
triarche et ꝓphete. incarnatōnem xp̄i deſideran
tes. vt imponat illi manū miſericordie. que ho
minē ſanat per aduētum eius in carnem. Sꝫ
et varia peſte et omniuꝫ fere morbo in primo
parente percuſſum ē genus humanū. Cecatur
dum videt nō videnda. Surdus fit. dum audit
nō audienda. Dum odorat: emūgitur. Obmu-
teſcit dum loquitur. Mancus fit dum manum
erigit. ꝛ ad vetitum pomū extendit. Incurua
tur. dum ſuꝑbia erigitur. Hydropicus fit. dum
concupiſcit. Claudus fit. dum progrediṫ. Le-
pra ſuffūditur. dum virtutibꝫ nudatur. Demo
ne impletur. dum deitatē appetit. Moritur. dū
audacter peccatū excuſat. Circa ſanatōem
iſtius languidi plura hic tāguntur. Primum
eſt eius adductio ad deum. per preces patrum
ſanctoꝝ. Secūdum eſt apprehenſio. vt enim ge-
nus humanum liberaret: naturā noſtrā appre-
hendit. Tertium eſt ipius a turba ſequeſtratio
vt doceret nos fugere ianem gloriam in actibꝫ

noſtris. Quartum eſt digitoꝝ immiſſio. vt do-
ceret in eius membris diuinitatē habitare. licꝫ
potens eſſet etiam verbo ſanare. Digiti etiam
qui in aures mittuntur: dona ſpũſſancti ſunt.
de quo dicitur. digitus dei eſt hic. Et ita digi-
tos in auriculas mittit. cum ꝑ dona ſanctiſpi-
ritus aures cordis ad intelligẽdum verba ſalu
tis aperit. et preceptis ſuã grãm obediendi tri
buit. Quintum eſt tactus lingue eius cum ſali
ua. vt oſtenderet ꝙ omnia membra ſacri corpo
ris eius diuina exiſtunt et ſancta. ⁊ etiam ſpu
tum quod vinculum ſoluit: etenim omne ſpu-
tum ſuꝑfluitas quedam eſt: ſꝫ ĩ domino oĩa
ſunt diuina. Saliua etiam ex capite in os de-
fluens: diuina ſapientia eſt. que vincula labio
rum ſoluit. Et ſic expuens linguã tangit. cum
ad fidei ꝯfeſſionem et predicatõnem ſapientiã
dat et ora relaxat. Sextum eſt aſpectus in ce-
lum. vt inde cunctis infirmantibꝫ medelam ac
omne remedium querẽdum eſſe oſtenderet. et
in celum theſaurũ cordis noſtri erigere. et ad
deum intentionem noſtrã ſemper dirigere do-
ceret. Septimum eſt gemitus. non qꝛ ipĩ opus
eſſet cũ gemitu aliquid petere a prẽ. qui cũcta
petentibꝫ dat cum prẽ. ſed vt gemere nos doce
ret. et gemendi exemplũ nobis daret. cum pro
noſtris ſeu alioꝝ exceſſibꝫ ⁊ erroribꝫ. vel deſide
rio prĩe celeſtis ſuꝑne pietatis preſidia inuo-
camus. Ingemuit etiam nr̃am cauſam ſuſpi-
ciens in ſeipõ. ac nature miſertus humane. et
ꝯpaſſus miſerie tãtaꝝ infirmitatũ. ĩ q̃s genus
humanũ incidit ꝓpter peccatum. Octauum eſt
xp̃i imperiũ. cum ait. effeta. quod ẽ hebreum. ⁊
idem quod adapire. imꝑatiuũ paſſiui verbi. i.
ſis aptus. quod licet ꝓprie loquẽdo ad ſolas au-
res referatur. tñ per verbum iſtud dñs intelle
xit. ꝙ vtraqꝫ infirmitas curaret̃. quod patet ꝑ
effectũ ſubſecutum. Ubi (ſm̃ Bedã) vtraqꝫ na-
tura vnius et eiuſdem eſt xp̃i manifeſte diſtin
cta. Suſpiciens enĩ in celum. q̃i homo deũ p̃ca
turus ingemuit. ſꝫ mox vno ſermone. q̃i potẽs
diuina maieſtate curauit. Aures deniqꝫ infir-
mi ad audiẽdum aꝑiuntur. et lingua ad loquẽ
dum ſoluitur. dum ſurdus qui p̃ceptis diuinis
aures cordis nõ ꝯmodat. et mutus qui clauſa
in diuinis laudibꝫ ora tenet: ꝑ grãm dei iuſtifi
catus vtrũqꝫ oꝑatur. vinculũ q̃ꝫ lingue ſoluit̃
qñ ad orõnem. ad proximi edificatõem. ad pecca-
ti ꝯfeſſionem. et ad dei laudem lingua vtimur.
Hinc igitur docemur. vt quoſlibet peccatores
quotidie ꝑ predicatõnem nr̃am deo adducẽ ſtu
deamus. ⁊ ꝓ illis iugiter exoremus. Deprecatõ
enĩ adducẽtiũ. ſignificat eccleſie interceſſionẽ
Uñ Beda. Surdus et mutus ẽ. qui nec aures
habet audiẽdi verba dei. nec os aꝑit pro loquẽ
dis. quales neceſſe eſt vt hi qui loqui iam et au
dire diuina eloquia didicerũt: dño ſaluandos
offerant. Uñ et Greg. Sꝫ cui aures cordis ad
obediendũ aperte fuerint. ex ſubſequenti ꝓcul
dubio etiã lingue eius vinculũ ſoluit̃. vt bona
que ipẽ fecerint. etiam faciẽda alijs loquatur.

Unde et bñ ſubditur ⁊ loquebat̃ recte. Ille enĩ
recte loquit̃ dñm ꝯfitendo vel alijs p̃dicando.
qui prius obediẽdo fecerint que loquẽdo admo
net eſſe facienda. Quilibet etiaꝫ peccator q̃ ad
deũ ſurdus eſt. q̃ obturat aures ſuas ne audiãt
deũ ſibi loquentẽ. ſiue ꝑ predicatõem. ſiue per
ſcripturã. ſiue ꝑ inſtinctũ eternũ. his enĩ tribꝫ
modis deus loquet̃ nobis. ⁊ ſurdi ſũt qui eum
nõ audiunt. Sunt etiã muti. q̃ deo ꝑ multa be
neficia eos ad ſe vocanti. non rñdent ꝑ grãruꝫ
actionẽ et debitã recognitõem. q̃tum ad vtrũ-
qꝫ defectum ꝯqueritur dñs per yſaiaꝫ: dicens.
locutus ſũ: inquit. ⁊ nõ audierunt. vocaui et ñ
erat qui rñderet. Surdus igit̃ eſt inobediens
et mutus. laudes debitas dei obmittens. et nec
aures nec os ad dei verba audienda et ꝓnũtian
da aꝑiens: ſꝫ tactu xp̃i vtrunqꝫ tollitur impedi
mentũ. qꝛ cuꝫ xp̃c ſua grã tangit cor hominis:
fit hũiliter obediens ⁊ deuote deũ laudãs. Ta-
lis õo adducit̃ et ſanatur in ꝓuintia. vbi ſunt
decẽ vrbes decaloguꝫ ſignificãtes. Qualiter
aũt peccator de vtroqꝫ defectu ꝑ diuinã clemẽ-
tiam curari habeat: ꝓceſſus ſanationis huius
infirmi declarat. in quo plures ꝯcurrũt circũ-
ſtantie ſignãter attendẽde. Primo enĩ infirmꝰ
ad ſaluatorẽ adducit̃. ſecũdo ſaluator ꝓ illiꝰ ſal-
uatõe rogat̃. tertio infirmus a ſaluatore ꝯpre-
hẽditur. et a turba ſequeſtrat̃. quarto ſaluator
digitos in auriculas eius mittit. quĩto linguaꝫ
eius ſaliua ſua tangit. ſexto in celũ ſuſpicit. ſe-
ptimo gemit. octauo dicit effeta. ⁊ ſic nono in-
firmus ꝑfectã ſanitatem recepit. Et hec oĩa
circa ſanatõem huius infirmi geſta corꝑalit̃:
explent̃ in ſaluatõne cuiuſlibet nr̃m ſpũaliter
Primo ẽ ad ſaluatõnem pctõris exigit̃. vt ſal-
uatori adducat̃. qđ fit pluribꝫ modis. aliqñ vir
tute predicatõnis. aliqñ correptione infirmita
tis. et p̃cipue cũ timetur ne ſit ad mortem. ali-
quãdo hoc fit exẽplo alterius vitam p̃teritam
corrigẽtis. aliqñ fit elemoſinaꝝ largitõe. aliqñ
ductu ꝓprie ꝯſcientie. Secũdo ſaluator rogat̃.
nam ſepe precibꝫ ſanctoꝝ ſalus alicui impetra
tur. deus enĩ vult rogari. licet tamẽ velit facẽ.
Tertio infirmus a turba ſequeſtrat̃. quod fit.
cum dñs quemlibet impiũ iuſtificãs. de ſocie-
tate male viuẽtium diuidit. vel a ꝯſuetis mal'
moribꝫ euocat et retrahit. quia (ſcđm Hiero)
ſeorſum ſemper a turbulentis cogitationibꝫ et
actibꝫ inordinatis. ſermonibuſqꝫ incõpoſitis:
quaſi de turba educitur. qui ſanari meret̃. Hic
datur documẽtum penitentibꝫ. abſtrahendi ſe
a prauis mundanoꝝ hominũ ſocietatibꝫ. Sed
quia non oĩes qui per penitentiã adducũtur
ad deum: poſſunt ſe ſegregare a turbis fuga
corꝑali. ſaltem hoc debent facere abſtractione
mẽtali. et ſufficit ad ſalutẽ. Quarto ſaluator di
gitos ſuos ĩ auriculas pctõris mittit. quod fit
quãdo deus ꝯſideratõnem peccatorum ſuorũ ei
ĩmittit. q̃i omnia peccata ſua in corde ſuo digi
to dei ſcripta videat. Quĩto ſaluator ſaliua ſua
linguã hominis tangit. cum ipm̃ ad ꝯfeſſionẽ

inſtruit. Et recte ꝯgnitōem veritatis digito dei
per aures inmiſſam: debet ſequi cōfeſſio. que ꝑ
tactum lingue ſignificatur. Eſt aūt triplex cō
feſſio. ſcꝫ peccatoꝝ. fidei. et laudis diuine. Se
xto ſaluator in celū ſuſpicit: docens ꝑ hoc pec
catorē ꝯuerſum oculos intentōnis et deſiderij
ſurſū ad celeſtia debere erigere. Qui enī ꝓdeſſet
a terrenis fore ereptū: ſed nō animum habere
ad celum erectū. Septimo ſaluator ingemiſcit
infirmū ſanandū. docēs ꝑ hoc nos gemere de
bere pro incolatu pn̄tis miſerie: dicendo cū da
uid. heu mihi quia incolatus meus ꝓlongatus
ē. Premiſſis ſeptem pactis: dixit ſaluator effe
ta. quaſi per hoc verbuꝫ dans peccatori plenā
abſolutōem a pena et culpa. Unde mox ſequit̄.
Et ſtatim aperte ſunt aures eius. ⁊ ſolutum ē
vinculum lingue eius. et loquebatur recte. Et
ſic peccator reſtitutus eſt ꝑfecte ſanitati. et nō
reſtat ei niſi euolare. Et precepit eis. nō p̄
cepto obſeruationis: ſed inſtructōis ad humi
lianduꝫ ſe in factis exemplo ipſius. ne cui dice
rent. et per hoc non iactare bona ſua diſcerēt.
quia iactantiam in omni opere bono ꝓhibuit.
Precepit ne cui dicerent. Primo vt doceret n̄
eſſe gloriandum in virtutib᷒. ſed in cruce ⁊ hu
miliatione. Secūdo vt doceret ꝙ benefitia lar
gientes de eis laudem ꝓpriam nō debent quere
re. Sed quia accipientes ꝯuenit laudare bene
factores. ideo bene ſubditur. Quāto autem ex
abundantiore humilitate eis precipiebat. tāto
magis predicabant gloriā ipſius ⁊ dilatabant.
quia humilitas ſemꝑ gloriā precedit. Per hoc
aūt oſtenditur. ꝙ bn̄fitiatus de bn̄fitijs debet
ſe gratum oſtendere et benefactorem laudare,
q̄uis hoc bn̄factor non querat aut velit. Unde
Theoph. Docemur aūt ex hoc. cū alicui bn̄fi
tia elargimur. minime applauſus et laudes ap
petere. cum vō accipimus bn̄fitia: bn̄factores
p̄dicare et laudare q̄uis nolint. Per hoc etiaꝫ
monemur. vt frequēter p̄dicemus xp̄i gloriaꝫ.
qui ab ipſo mādatum habemus. duꝫ eos quib᷒
datū erat p̄ceptum ſilentij p̄dicaſſe ꝯſpicimus
Unde Aug. Sciebat ille qui oīa nouit āteqū
fiant. quia magis p̄dicarent: ſed hoc p̄cipiendo
pigris voluit oſtēdere. quāto ſtudioſius quan
toqꝫ feruētius p̄dicare debeant. qui iubent̄ vt
p̄dicent. qn̄ quidem illi qui ꝓhibeātur: tacere n̄
poterant. Et quātum ipſe ex humilitate nō di
latari p̄cipiebat. eo amplius admirabant̄: di
centes. et eū laudando p̄dicantes. Bene oīa
fecit et facere ꝓbauit. qꝛ et ſurdos fecit audire
⁊ mutos loqui. quotquot voluit ⁊ ſibi placuit.
Licet enī hic nō exprimat. niſi vnū ſurdum et
mutum eſſe curatum. tn̄ plures fuerūt ſurdi. ⁊
muti. ac ceci et claudi alijqꝫ īfirmi curati. vt pa
tebit in capitulo ſequenti: ſed inter illos erat
vnus cuius cura fuit mirabilior inter ceteros.
quia in ipſo (ſcḋm Hiero) tria ꝯcurrerunt mira
cula. ſ. in recuꝑatōne auditus. et loquele. ac li
beratione a demone. Et notanter dicitur. bene
omnia fecit. quia non ſufficit bona facere. niſi
bene fiant. bene aūt fiunt qn̄ dei adiutoriū po
ſtulatur. et quādo humana gloria figitur. Hic
ergo docemur vanā gloriam fugere. ⁊ hominū
iactātiam declinare. Qui ſi aliquid dignū lau
de aliquādo fecerimus. hoc non ad vulgi fauo
rem extollere et p̄dicare. imo humiliter abſcō
dere et celare debemus. Et hoc totum vertitur
in ꝯtrarium. quia plus laudātur illi qui facta
ſua abſcōdere volunt. ꝙ illi qui ea pro vana glo
ria manifeſtare ꝯtendūt. Si gloriā mundi fu
gis: ipſa te ſequitur. etſi eā ſequeris: ipſa te fu
giet. Un̄ Aug. Uirtutes habenti: magna virtꝰ
eſt ꝯtempnere gloriam. quia ꝯtemptus eius in
ꝯſpectu dei eſt: iuditio aūt non apitur hūano.
Et qui ꝯtempnit iuditia laudantiū: ꝯtempnit
etiam ſuſpicātium temeritatem. Neqꝫ eſt vera
virtus. niſi que ad eū finem tendit vbi eſt bonū
hominis quo melius nō eſt. Unde ⁊ Criſ. Uer
ſuta ē ⁊ vana gloria. et ad ea que valde ſūt ma
nifeſta: excecat mentem eoꝝ qui ab ea capiun
tur. Ebrietas enī quedam ꝓfunda ē. ideoqꝫ dif
ficile reductibilem euꝫ qui captus eſt facit hec
paſſio. Hec eoꝝ que capiūtur aīam abſcindens
a celis terre affigit. et lucem reſpicere verā nō
dimittit. Hec paſſio auaritiā genuit. liuorem
accuſatōem. inſidias. hec eos qui nihil mali paſ
ſi ſunt. aduerſus eos qui nihil mali fecerūt: ar
mat et irritat. Neqꝫ amicitiā nouit. qui in hāc
egritudinē incidit. nō verecūdari ob aliquem
vniuerſalit̄ ſcit. ſꝫ oīa ab animo eius exitiēs
bonū ad oēs bellatur. inſtabilis et ſine ami
cis exiſtēs. Uigilemus itaqꝫ dilecti. ⁊ ſumamꝰ
ſenſuꝫ hūilitatis nobis a deo date. Contēpna
mus multoꝝ gl'iam. nihil enī ita deriſibilē ⁊ de
honorabilē facit. vt hec paſſio. nihil ita ꝯfuſio
ne plenū. Qm̄ gl'iam quidem cupe ingl'iatio ē.
gloria aūt vere ē hanc deſpicē. et nullā eius fa
cere curā. ſꝫ ad id quod deo placet oīa dicere
et facē. Ita enī poterimus et mercedē recipe.
ab eo qui nr̄a videt diligēter. cū eo ſolo ꝯtenti
fuerimus inſpectore. Nos vō talem hn̄tes dn̄m
ne p̄cor alios inquirē īſpectores. qui ꝓdeſſe qui
dem nobis nihil. nocere vō ex inſpectōne eorū
pn̄t. et omnē euacuare laborē nobis. Sꝫ vnde
habemus mercedes ſuſcipe: hūc vocemus lau
datorē eoꝝ que fiūt. hunc inſpectorē. Nihil no
bis et humanis oculis ſit. Si enī volumꝰ ⁊ hac
potiri gloria. tunc hac fūgemur. cū eam que a
deo eſt querimus ſolā. Hec Criſ. Oratio.

Domine ihū xp̄e qui finalit̄ malos deſe
ris. veni ꝑ ſydonē p̄dicatōnis ad mare
ꝯtritōis galilee ꝯfeſſionis. ſatiſfactōis
et trāſmigratōis. int̄ medios fines decapoleos
caritatis in decalogo ꝑfitiētis. ⁊ apprehēde nos
ſeorſuꝫ a turba tēptatōnis multiplicis. Mitte
digitū diſcretōis in auriculas nr̄i intellectus.
et guſtū ſapie in os nr̄i affectus. vt ad ꝯfitēdū
ſoluant̄ vincula lingue nr̄e. ⁊ loquamur recte
verbo. ⁊ ope n̄ diſcordāte a volūtate. vitemuſ
qꝫ laudes hoim. vt ⁊ ſurdi audiāt ꝑ ꝯuerſionē.
et muti loquātur ꝑ ꝯfeſſionem Amen.